

Nhwalo Gwambone oguandikigwe na Luka Kilongi

Nhwalo Gwambone gwa Luka nga gumwe kati ja itabu ncheche imu Lilagano Liyono elilanduli kutama kwa Yesu Kilisto padunia. Kila kitabu kikemigwa, “Injili” mana gakwe “Nhwalo Gwambone.” Uandikigwa na Matayo na Maluko na Luka na Yohana kuboka pukujomoka Yesu. Luka ngiti aandiki nhwalo gu kutama kwa Yesu padunia tuje, nambu uyo aandiki ilebe yabatenda akinapunji ba Yesu, kuboka pukujomoka Yesu nu kuyoka, mukitabu chikikemigwa Itendwa ya Achandundame. Abije mundu jwamanyi kingobugani puandikigwa Nhwalo Gwambone gwa Luka andaje paali puandikigwa, nambu akachomi bajekatile kutenda iwechakine uandikigwa chaka cha 70 kuboka pukubelekwa Kilisto.

Nhwandiki Luka, jwakiba nng'anga. Ndela jatumi kuandika ni kilongela ilaya kutenda akiba nchomi. Luka aandike kipola nhwalo gu kutama kwa Yesu padunia, ngalanduli ikobo andi pikiba, kuyene bandu baotwi kujangatigwa pabachoma genia (Luka 1:1-3). Jwenio akiba Nhyahudije (Kolosai 4:10-14) Aandika kupala kila mundu jwanga Nhyahudi amanye. Yene ibonekana palandulila lukobo lwa Akayahudi (Luka 1:8).

Nhwalo Gwambone gwa Luka utekulandana muno ni kitabu cha Matayo na Maluko, gambu ilanduli ile imwe nu kukulandana. Kati ji itabu itatu, Luka alandulile ilebe ndu nhwalo gu kubelekwa kwa Yohana Mmatichi. Luka uyo akwajali nhwalo gu kulekeke malemwa (Lipungu lya 3:3, 11:4, 17:3-4, 23:34, 24:47) Nu kugongalela (Lipungu lya 3:21, 5:16, 6:12, 11:1-12, 22:32).

Agabi mokitabu

Luka atumbu Nhwalo Gwambone kukulenga gambu gu kuandika (Lipungu lya 1:1-4).

Kabe alandulile kubelekwa kwa Yesu na kabe Yesu pajipanganikia ndela jiliengo lyakwe (Lipungu lya 1:5-4:13).

Kipande kikolongwa chikiigile mu Nhwalo Gwambone, Luka alanduli liengo lyatenda Yesu, muno ikobo yatendaga ni ilebe yabola (Lipungu lya 4:14-21:38).

Mumapungu mabena gujukomolela, Luka alanduli kujomoka kwa Yesu, nu kuchikigwa nu kuyoka kwakwe (Lipungu lya 22-24).

¹ Mana Teofilo, bandu ajingi baandike ilebe andi pabaotalinge nhwalo gwa ipitile kwito.

² Andi pubutulandulila abakiba akachaili abagabweni, na akapakachi bi lilobe lyenie kutumbu lolu.

³ Na ialile nane ananhota magambu njomite kukuingikia ilebe yenie kuboka pitumbulaga mbemele iba chwapi kunhwandakila gwe Teofilo nhwalo gongo.

⁴ Ndenda yenie kupala mmanyeye kweli joa ja kila kilebe echimmoligwe.

Kutangacha kubelekwa kwa Yohana Mmatichi

⁵ Kingobu Helode apakiba Nngwana jwa ku Yudea, pakiba na Nkung'i jumwe liina lyakwe Zakalia, jukikuta cha Abiya. Lina lya aanamundu bakemigwa Elizabeti jwombe uyo akiba ju lungolo lwa nkung'i Aluni. ⁶ Boa akabena bakiba bambone nnongi Nnoongo, bakibanga kengama Malagilo ga Angwana ana Nnoongo. ⁷ Nambu bapatangiteje ingota magambu Elizabeti akiba ntonga na boa akabele bakibanga bagoiminge muno.

⁸ Lichoba limwe Zakalia apakiba akakamula liengo lyakwe andi nkung'i mu Nyumba ja Nnoongo, ikiba jamu jakwe jukubegelela. ⁹ Andi pikiba lukobo lwabe Zakalia ngachaguligwa kujenda mu nyumba ja Nnoongo kuukalikia ubani ejibakengama akakung'i, nnongi nkati mwa nyumba ja Nnoongo. Yenie ngajenda nnongi ja Nyumba ngolongwa ja Angwana, ¹⁰ kingobucho bandu ajingi bakiba bakonganinge panja kung'ongalela Nnoongo kingobu cha kuukalikia ubani.

¹¹ Mpakachi jwa Angwana kuboka kumbengu ngampitila Zakalia umwo nnyumba ngajema kingono cha kalelo chikitembe chukuukalikia ubani. ¹² Zakalia apammona mpakachi jwenio ngaomongwa na ngajogopa. ¹³ Nambu mpakachi jo nganengela, "Zakalia makajogopaje Nnoongo ajowine kugongalela kwinu na Elizabeti aanabinu mabapotola mwana munalome. Mampa liina lyakwe Yohana. ¹⁴ Mma na laa ngolongwa, na bandu ajingi mabannulatila kwa kubelekwa kwakwe. ¹⁵ Apakube nkolongwa nnongi ja Angwana, ainyweje divai, wala

chukunywe kikale matwelela Uhuke jwa Chwapi. ¹⁶ Mababuyanga bandu ajingi bu Kuisilaeli Kangwana ana Nnoongo babe. ¹⁷ Jwenio balongalela Angwana akalongoleigwa na makakala nu uhuke andi nnondoli Eliya jwa Nnoongo. Mababeka akawawa na ingota kupalana, mabagalambuya bandu bangajali babe na mawacho gambone, babekanga maha bandu ba Angwana kwa magambu gabe.”

¹⁸ Zakalia ngannengela Mpakachi, kuboka kumbengu numanyabo nhwalo gweniogo? Nane ng'oime na akango unyaela? ¹⁹ Mpakachi ngajanga, “Ne na Gabulieli, nanyema nnongi ja Nnoongo, bangingite nonge namwenga nannenge Nhwalo gwa mbone gongo. ²⁰ Gambu gwanga amini gwinu mma mabubu. Nhwotoje kulongela mpaka agannengila galenganile.”

²¹ Mangobu genia, bandu bakiba bakanendanga Zakalia ngabaomongwa kukuchelwa kwakwe Unyumba ja Nnoongo. ²² Apapita panja aotwije kulongela na bandu ngabamanya kutenda aibweni ikobo Munyumba ja Nnoongo. Aotwije kulongela kilebe, alangila numaboko gakwe.

²³ Zakalia apajomola jamu jakwe ja kubegalela Munyumba ja Nnoongo, ngabuja kachakwe. ²⁴ Kubokapenia Elizabeti aanaba Zakalia ngabapata ndumbo. Nambu ngibikiiya unyumba kwa myei nhwano. ²⁵ Ngalenga, “Ngoe Angwana banyangite, bamoite oni jango nnongi ja bandu!”

Kubelekwa kwa Yesu kutenda kutangachigwa

²⁶ Mwei gwa sita gwa ndumbo ja Elizabeti, Nnoongo ngankinga mpakachi Gabulieli kuboka kumbengu ajende kukilambo cha ku Nazaleti okwo Ku Galilaya, ²⁷ kwa kamwale jumwe, ojwalagine kutolana na mundu jumwe ojwa kemigwa Yusufu jwa lungolo lwa Daudi. Lina lya kamwale jwenio Maliamu. ²⁸ Mpakachi kuboka Kumbengu ngannyendela ngannengela, “Tengela jibe pamwe namwe! Angwana babi pamwe na mwenga na bampi upeelee muno!”

²⁹ Maliamu pajoa malobe genia ngaechuka muno, kugaacha malobe genia mana gakwe nike? ³⁰ Mpakachi kuboka kumbengu ngannengela, “Makajogopaje Maliamu, Nnoongo ampi upeelee. ³¹ Mampata ndumbo, mampotola mwana munalome na mampa liina lyakwe Yesu. ³² Jwenio maba nkolongwa na akemigwa Mwana jwa Nnoongo ojwabi kunani muno. Angwana ana Nnoongo mabampa kitebu cha Nngwana Daudi aoko mundu, ³³ jwenio nga nngwana ju lungolo lwa Yakobo machoba goa pangapela, kingwana chakwe kiba cha machoba goa pangapela!”

³⁴ Maliamu ngannengela mpakachi kuboka kumbengu, “Kilebe chenye kiba bole? Nanenga nanabeje na munulome tangu nabelekwa?”

³⁵ Mpakachi kuboka kumbengu ngajanga, “Uhuke jwa Nnoongo manhwikilila, na makakala ga Nnoongo maganhwekelela kwa magambu genia Mwana ojwapa kubelekwa akemigwa Nchwapi, akemigwa Mwana jwa Nnoongo.

³⁶ Nkombokela nongo gwinu Elizabeti, aganu

kube mbuja, akweti ndumbo gongo mwei gwa sita ojwamanyakine na bandu kube ntonga. ³⁷ Kwa magambu libije lyangaotola Nnoongo.”

³⁸ Maliamu ngalenga, “Nenga napakachi ba Angwana, ibe anda apannengite.” Na mpakachi kuboka kumbengu nganneka.

Maliamu antyangi Elizabeti

³⁹ Kuboka pamachoba machoko, Maliamu ngaboka mwanja ngajenda chokwe mpaka kilambo echikibi kuitombi ya Yudea. ⁴⁰ Kwenio ngajingi unyumba ja Zakalia ngampata abali Elizabeti. ⁴¹ Elizabeti apajoa abali ja Maliamu, kingota cha mulutumbo mwa Elizabeti ngikiina. Elizabeti nganhwikili Uhuke jwa Chwapi, ⁴² ngalongela kwa lilobe likolongwa, “Nkweti kindimba kupeta akikege boa na mwana ojwapakubelekwa akoigwe. ⁴³ Kunike kilebe kikolongwa kipitilile kwango, ata amama ba Angwana bango baike kwango nenga? ⁴⁴ Apanyoina abali jinu, mwana mulutumbo lwango ngainaina kukuala moja. ⁴⁵ Mbaya mwe manhwamine kutenda kilebe chibalenga Angwana kwinu makilenganila.”

Nhwambo gwa Maliamu

⁴⁶ Maliamu ngalenga,
 “Mwojo gwango gwalumba Angwana,
⁴⁷ uhuke gwango ubi nalaa magambu Nnoongo
 Nkomboi jwango.
⁴⁸ Magambu bandekungombokela nammanda
 gwabe nachoko!
 Kuboka ngoe bandu boa bangema mbaya,

49 kwa magambu ilebe ikolongwa eyandendi
Nnoongo ojwabi Nkolongwa Angwana
bandendi kilebe kikolongwa.

Lina lyabe bachwapi,

50 kutumbu kibeledi chimwe mpaka chenge
alaya kia jakwe kwa bandu abannyali, 51 batei
ilebe ikolongwa kwa maboko gabe gina
makakala

bapechengine bandu bina uongwajagi muma
wacho ga umojo jabe.

52 Bauluinge akangwana bina makakala muitebu
yabe

ngabatondobea bandu bina kunyenyepea.

53 Bina njala bapi ilebe ya mbone,
bandu bina ela balekangite bajendange maboko
jika

54 Akombakile malagano gakwe agalagana na
akinanhota bito,

bajangatinge akapakachi bakwe Isilaeli, 55 andi
pabalengela akawabito,

Ulaimu ni ibelei yakwe yoa pangapela!”

56 Maliamu ngatama na Elizabeti kwa myei
mitatu kuboka penia ngabuja kachakwe.

Kubelekwa kwa Yohana Mmatichi

57 Kingobu cha kukikombola kwa Eliza-
beti ngikiika, ngapotola mwana munalome.

58 Akandami ajabe na akalongamundu apaba-
joa kutenda Angwana bammoni kia Elizabeti,
ngabaala mwojo pamwe.

59 Lichoba lya nane apalyaika, ngabajenda
kunjina mwana, ngabapalanga kumpe liina lya

awamundu, Zakalia. ⁶⁰ Nambu amamundu ngabalenga, “Lyeneje nambu akemigwe Yohana.”

⁶¹ Bandu ngabannengela Elizabeti, “Abije mundu mulungolo lwakwe juna liina andi lyenele?” ⁶² Kuboka penia bandu ngababeke kisingi awamundu bapala balenge liina lya mwana lebilipala.

⁶³ Zakalia ngajopa kibao chukuandikila na ngaandika, “Liina lyakwe Yohana.” Boa ngabaomongwa! ⁶⁴ Upo Zakalia ngatumbu kulongela kabele, ngannumba Nnoongo. ⁶⁵ Ngababeganga na mbwele akandami ajabe boa, nhwalo gwenio ngujoanika mwitombi yoa eibi kukilambo cha Kuyudea. ⁶⁶ Kila mundu ojwajoine nhwalo gwenio ngawacha nu ukonya, “Mwana ojo apakubebo?” Magambu ibonekana kipola kube makakala ga Nnoongo gakiba pamwe nakwe.

Kulondola kwa Zakalia

⁶⁷ Zakalia, awamundu Yohana, ngatwele Uhuke jwa Chwapi, ngalenga nhwalo gwa Nnoongo gongo,

⁶⁸ “Talumbe Angwana ana Nnoongo bu Kuisilaeli,
baike kajangata bandu bakwe na kakombola.

⁶⁹ Butupile nkomboi juna makakala,
ju lungolo lwa Daudi mpakachi jwabe. ⁷⁰ Andi palenga kutumbu lolo, kupete kwa akalondoli bakwe ba chwapi.

⁷¹ Kutenda mabutukombola kwa akangondwa bito,
nu mumaboko ga boa ababutuchimwa.

⁷² Ngabalenga mabakolela kia akananhota bito, nu kombokela lilagano lyabe lya chwapi.

⁷³ Nnoongo ngampe lilagano nhwoko gwito Ulaimu, ⁷⁴ ngalagila kutukombola kuboka kwa akangondo bito

bakabe na mbweleje tabegelele panga mbwele, ⁷⁵ tube tambone andi papala Nnoongo machoba goa gukulama kwito.

⁷⁶ Mwe mamanango, mankemigwa, nnondoli jwa Nnoongo ojwabi Nkolongwa muno. Mwenga mamalongalela Angwana, kutendeke ndela jabe,

⁷⁷ ngabalengela bandu bakwe kutenda mabakomboligwa na kalekekeya mabaja gabe.

⁷⁸ Nnoongo jwito jwambone na juna kia.

Ma auluya lumuli lu komboi nu kutumulikila,

⁷⁹ na kamulikilanga kuboke kumbengu boa abatamanga mukiwili cha kiu, atulendele undela tujenda kwa tengela.”

⁸⁰ Mwana ngakola, nukujendeke kummele nu uhuke. Ngatama papongoti mpaka pakilaya kipola ku bandu bu Kuisilaeli.

2

Kubelekwa kwa Yesu (Matayo 1:18-25)

¹ Machoba genia Nngwana Agosto ngabeka amuli ngapala bandu boa ba Loma babalangigwe.

² Kubalangigwa kwenio kiba kukutumbula, kingobu Kulenio akiba Nkolongwa jwa Nkoa gwa Silia. ³ Boa

ngabajenda kukiandikicha kila mundu kukilambo chakwe.

⁴ Yusufu ngaboka kilambo cha Nazaleti ku Nkoa gwa Galilaya ngajenda kukilambo cha Beteleemu ku Nkoa gwa Yudea kwa belekwa Nngwana Daudi. Yusufu ajenda kwenio magambu akiba ju lungolo lwa Daudi.

⁵ Ngajenda kukiandikicha pamwe na Maliamu ojwakalagana kutolana nakwe. Kongo abi na ndumbo, ⁶ Apabakibanga Kubeteleemu, Maliamu lichoba lyakwe lyu kupotola ngiliika, ⁷ ngapoto mwana jwakwe ju litibo munulome, ngankwindia ngobo ngang'oneka mulijola elitendekiigwe kulele ng'ombe, magambu bapatangiteje nyumba jukuiki akageni.

Akapakachi kuboka kumbengu na akachungi

⁸ Penia pakiba akachungi, batendanga kupoke-lana kilo kulende ilangwa yabe papipi na Betania. ⁹ Akapakachi kuboka kumbengu ngabapitila, na kibumo cha Angwana ngichamulakila tii nde. Ngabajobokanga muno. ¹⁰ Nambu Akapakachi kuboka kumbengu ngabalenga, “Makajogopangaje! Inkila kunetelanga nhwalo gwa mbone gukuala moja muno kwa bandu boa. ¹¹ Kwa magambu lele kukilambo cha Daudi abelwike Nkomboi jwinu Kilisto Nngwana ojwalagila Nnoongo. ¹² Nachenje kiba kiingi chinu mukikolela kilemba bikikwindiye ngobo pi lijola lya kulele ilangwa.”

¹³ Kingobu tu kikuta kikolongwa cha matyala kuboka kumbengu ngababe pamwe na

Mpakachi kuboka kumbengu, ngabajembanga nu kunnumba Nnoongo,

¹⁴ kulenga, “Kibumo ku Nnoongo kunani muno kumbengu, na tengela padunia kwa bandu ababapaile muno.”

¹⁵ Kuboka tu akapakachi kujabu kumbengu, akachungi ngabalengelana, “Tujendange mpaka ku Beteleemu takalole lyenie libutulengile Angwana.”

¹⁶ Yenie ngababutuka mbelo, ngabankole Maliamu na Yusufu ngabammona mwana bang'onike pilijola lya kulele ilangwa.

¹⁷ Akachungi apabammona mwana, ngabalengela nhwalo gwa mwana ogubujoininge kwa akapakachi. ¹⁸ Boa abajoininge genia ngabaomongwa na gaga agabalenga akachungi.

¹⁹ Maliamu ngagakombakela na kugawachila muno genia goa mumojo gwakwe. ²⁰ Akachungi ngababujanga kongo bakajemba nukunnumba Nnoongo kwa goa gabajoininge na kagabona ngibe tela anda apabakajoanga akapakachi ba kumbengu.

Mwana bampe liina

²¹ Kuboka pa machoba nane kingobu chukunhwina mwana ngikiika, ngabampe liina Yesu. Liina elyapanga mpakachi kuboka kumbengu tango na ndumboje.

Yesu bammeka ku Nyumba ja Nnoongo

²² Machoba apagaika ga mpapala gwa kujeguka Yusufu na Maliamu andi apipaligwe Mumalagilo ga Musa. Yene gabantolanga

mwana mpaka Kuyelusalemu kummeka kwa Angwana. ²³ Mumalagilo ga Angwana iandikigwe, “Kila ojwapakubelekwa ju litibo anda abi munulome apangigwa abe Chwapi ka Angwana.” ²⁴ Angweto uyo ngabajendanga kumpanga Lilumbo, ngunda ibena andaje mabunda mabena, andi apipaligwe mu Malagilo ga Angwana.

²⁵ Mangobu genia kukiba na mundu jumwe akemigwa Simioni ojwatama Kuyelusalemu, juna moja gwa mbone akakamula agapala Nnoongo junakunyalali Nnoongo, ojwakiba akalendela ukomboi gwa Isilaeli. Uhuke jwa Chwapi akiba pamwe nakwe. ²⁶ Alengiligwe nu Uhuke jwa Chwapi kube ajomokaje panga mmona Kilsto jwa Angwana. ²⁷ Alongaliligwa ni Uhuke jwa Nnoongo, Simoni ngajenda Kunyumba ja Nnoongo na achikibelei ba Yesu ngabanneta mwana kulubanja lwa Nyumba ja Nnoongo andi apipaligwe na Malagilo ga Musa, ²⁸ Simioni ngampokela mwana mukuboko jakwe kongo akannumba Nnoongo, kulenga

²⁹ “Ngoe, Angwana, galenganile malagano ginu, nhwotwile kunneka mpakachi jwinu ajende kwa tengela.

³⁰ Kwa mio gango nubweni ukomboi oguboka kwinu,

³¹ Gwenio mupanganila bandu boa bubone,

³² Lumuli ngulwamulikila bandu ba ilambo yenge,

nukuleta kibumo kwa bandu binu Kuisilaeli,”

³³ Awamundu na amamundu Yesu batela kuomongwa ilebe eyalongi Simioni. ³⁴ Simioni

ngabalumika nu kunnenge Maliamu, amamundu Yesu, “Mwana jonjono apambuligwe na Nnoongo kuoba nukombola bandu ba Kuisilaeli. Jwombe maba kiingi kuboka kwa Nnoongo echikibakatenda bandu ajingi bankana, ³⁵ yene mawacho gabe agagikiite magabekigwa kipola. Kuechuka kupakueketa myojo jabe andi lipanga linakatema.”

³⁶ Pakiba na nnonboli jumwe munkege mbuja nawele liina lyakwe Ana, biti Fanueli jwa kabi ja Asheli. Ngatama na angwanamundu kwa yaka saba tu kuboka apabatolana. ³⁷ Paba mbuja jwa yaka makomi nane na ncheche. Abokiteje pa Nyumba ja Nnoongo, atela kupunga na kugongalela kilo na mui. ³⁸ Kingobu chenye, ngaika nnongi ngannumba Nnoongo, ngalenga nhwalo gwa mwana kwa bandu boa abakibanga bakalendela ukomboi gwa Kuyelusalemu.

Kubuja Kunazaleti

³⁹ Kingobu Yusufu na Maliamu pabajomola kamula genia goa agaamuligwe na Malagilo ga Angwana ngababujanga kachabe Kunazaleti ku Nkoa gwa Galilaya. ⁴⁰ Mwana ngakola, ngabe na makakala, ngabe na malango muno na upeelee gwa Nnoongo ngube pamwe nakwe.

Kakombo Yesu Kunyumba ja Nnoongo

⁴¹ Kila chaka Achikibelei ba Yesu bakibanga na lukobo lwa kujenda Kuyelusalemu ku Mpapala gwa Pasaka. ⁴² Kingobu Yesu apakiba na yaka komi na ibena, ngabajenda boa Kumpapala gwenio anda pulukiba lukobo lwabe. ⁴³ Apaupeta Mpapala ngabatumbu

mwanja gwa kubuja kachabe, nambu Yesu ngaigala ukwo, Kuyelusalemu panga manya achikibelei bakwe. ⁴⁴ Bakitanga abi pamwe nabo mumwanja, ngabajenda lichoba tipi, kiboka chapenia ngabatumbu kumpala pala makalongo na mwaka maganjamundu. ⁴⁵ Kwa magambu bammonangiteje, ngababujanga Kuyelusalemu kumpala. ⁴⁶ Lichoba lya tatu, ngabankole Kunyumba ja Nnoongo akiba atamite panakati ja akaboli ba Akayahudi, akapenakia na kakonya ilebe. ⁴⁷ Boa abajoininge malobe gakwe ngabaomongwa malango gakwe gambone. ⁴⁸ Achikibelei bakwe apabammona ngabaomongwa. Amamundu, ngabankonya, “Manango, mboni mututei nyeniela? Awabinu na nenga tutelakumpala pala kwa mbwele.”

⁴⁹ Ngabajanga, “Mboni mangwetomwe umbala pala? Mmanyangitije, mbaligwa kube Kunyumba ja awabango?” ⁵⁰ Nambu bamanyangitije kipola lijango lyenie.

⁵¹ Yesu ngabuja pamwe nabo Kunazaleti, kwenio ngabajali. Amamundu ngabagabeka mumwojo genia goa. ⁵² Yesu ngajendekea kola nu kube na moja gwambone nu kujendekea kupaligwa na Nnoongo na bandu.

3

Kutangacha kwa Yohana Mmatichi

(Matayo 3:1-12; Maluko 1:1-8; Yohana 1:19-28)

¹ Ikiba chaka cha komi na nhwano cha utawala gwa Nngwana Tibelio, Pontio Pilato akiba ntawala jwa kilambo cha Yudea, Helode

akiba ntawala jwa kilambo cha Galilaya, Filipo nnung'una jwakwe akiba nkolongwa jwa mikoa ja Itulea na Tilakoniti. Lusiana akiba nkolongwa jwa Abilene, ² Anasi na Kayafa bakibanga akakung'i akolongwa. Kingobu chenie lilobe lya Nnoongo apalyanhwikila Yohana, mwana jwa Zakalia kwenio kupongoti. ³ Yene Yohana ngajenda paali poa pulupakine lukemba Yolidani, ngabatangachi, kulenga, “Nnapange mabaja ginu nu kubatichigwa, Nnoongo mannekekea mabaja ginu.”

⁴ Andi apiandikwe mukitabu cha Isaya ojwakiba nnonndoli jwa Nnoongo

“Mundu achobe papongoti
‘Mapanganakie Angwana ndela jabe,
mmeke kipola mubapakupeta.

⁵ Kila mabomba nhwelekeange,
kila kitombi ni litombi ipakubomoligwa.

Apapendite mapagololange
ndela ejipendite mmeke kipola.

⁶ Na bandu boa mabubona ukomboi gwa Nnoongo!’ ”

⁷ Bandu ajingi ngabaikanga kwa Yohana kupala babatichigwe. Yohana ngabalengela, “Mangweto machamajoka! Beneke abannengi nhwotwi kujepa lilaka lya Nnoongo eliika?

⁸ Ntendange agalaya kutenda nnapangite mabaja. Makaachangaje kulenga nhwotwile kujepa lilaka kukuneme, Awabito ana Ulaimu, nannenge Nnoongo aotwi kagatenda mabwe aga gabe ingota yu Ulaimu. ⁹ Libago libekigwe pamanhina ga mikongo, kila nkongo

gwangapambika ubakupenguligwa nu kuleke pamwoto.”

¹⁰ Bandu ngabankonya, “Lele tutenda bole?”

¹¹ Ngajanga, “Kila mundu ojwabi na ngobo ibele bammagulile jwangakola na ababi na ilyo balye pamwe.”

¹² Na akatocha kodi ngabaikanga kupala batabichigwe, ngabankonyanga, “Aboli, twenga tutenda bole?”

¹³ Ngabalengela, makatochaje kodi nduu kupeta apipaligwa.

¹⁴ Manjolinjoli gange ngagankonya, “Twenga tutenda bole?”

Benia ngabajanga, “Makatolangaje ilebe ya mundu jwajoa kwa makakala na kuntakiana jwajoa kwa kunkopekea. Nnyeketelange na nchala gwinu.”

¹⁵ Bandu ngabatumbu kuhyobalela, ngabatumbu kuwacha na kukikonya iwechikine Yohana kube Kilisto Nkomboi ojwapambuligwe na Nnoongo. ¹⁶ Penia Yohana ngabalengela boa, “Nenga nammatichanga kwa mache, nambu ojwapakuika nkolongwa muno kumbeta nenga. Mbaligweje ukulugula ngoji ya ilatu yakwe. Jwenio mammaticha kwa Uhuke jwa Chwapi na kwa mwoto. ¹⁷ Jwenio akamwi kupalwe chakwe chukupete mapemba, aikongola mapemba nukubeka mukikokwe, nambu mapoi aitinia mwoto gwangaimika.”

¹⁸ Kundela nduu Yohana ngatangacha Nhwalo Gwambone kwa bandu nakapala bileke ndela yabe. ¹⁹ Nambu Yohana ngankalapila Helode,

nkolongwa jwa Nkoa, magambu akantola Helodia nhwana gwa nnuna gwakwe na akatenda ilebe ndu ibaja. ²⁰ Kuboka penia Helode ngakamwa kibaja muno kummeka Yohana mukipungo.

Kubatichigwa kwa Yesu
(*Matayo 3:13-17; Maluko 1:9-11*)

²¹ Kuboka pa bandu boa kubatichigwa na Yesu uyo ngabatichigwa. Na apagongalela ku Nnoongo mbengu ngiekuka, ²² Uhuke jwa Chwapi nganhwulukila akiba andi njeba. Na lilobe ngilijoanika kuboka kumbengu, kulenga, “Mwenga Mamanango manampala. Undekuhalalila.”

Achikibelei ba Yesu
(*Matayo 1:1-7*)

²³ Yesu apatumbula liengo lyakwe pukubonekana akiba na malenga andi yaka makomi matatu. Akiba mwana munalome bandu bakita Yusufu, ojwakiba mwana munalome jwa Heli. ²⁴ Heli akiba mwana jwa Masati, Masati akiba mwana jwa Lawi, Lawi akiba mwana jwa Meliki, Meliki akiba mwana jwa Yanai, Yanai akiba mwana jwa Yusufu, ²⁵ Yusufu akiba mwana jwa Masilia, Masilia akiba mwana jwa Amosi, Amosi akiba mwana jwa Nahumu, Nahumu akiba mwana jwa Helisi, Helisi akiba mwana jwa Nagai, ²⁶ Nagai akiba mwana jwa Maasi, Maasi akiba mwana jwa Matasia, Matasia akiba mwana jwa Shemeni, Shemeni akiba mwana jwa Yoseki, Yoseki akiba mwana jwa Yuda, ²⁷ Yuda akiba

mwana jwa Yoanani, mwana jwa Lesa, mwana jwa Zelubabeli, mwana jwa Shetieli, mwana jwa Neli, ²⁸ mwana jwa Meliki, mwana jwa Adi, mwana jwa Kosamu, mwana jwa Elimadamu, mwana jwa Heli, ²⁹ mwana jwa Yoshua, mwana jwa Eliezeli, mwana jwa Yolimu, mwana jwa Matati, mwana jwa Lawi, ³⁰ mwana jwa Simioni, mwana jwa Yuda, mwana jwa Yusufu, mwana jwa Yonamu, mwana jwa Eliakimu, ³¹ mwana jwa Melea, mwana jwa Mena, mwana jwa Matasa, mwana jwa Nasani, mwana jwa Daudi, ³² mwana jwa Yese, mwana jwa Obedi, mwana jwa Boazi, mwana jwa Salimoni, mwana jwa Nashoni, ³³ mwana jwa Aminadabu, mwana jwa Adimini, mwana jwa Alini, mwana jwa Esiloni, mwana jwa Pelisi, mwana jwa Yuda, ³⁴ mwana jwa Yakobo, mwana jwa Isaka, mwana jwa Ulaimu, mwana jwa Tela, mwana jwa Naholi, ³⁵ mwana jwa Selugi, mwana Leu mwana jwa Pelegi, mwana jwa Ebeli, mwana jwa Sala, ³⁶ mwana jwa Kenani, mwana jwa Alufaksadi, mwana jwa Shemu, mwana jwa Nuhu, mwana jwa Lameki, ³⁷ mwana jwa Masusela, mwana jwa Henoki, mwana jwa Yaledi, mwana jwa Mahalaleeli, mwana jwa Kenani, ³⁸ mwana jwa Enoshi, mwana jwa Seti, mwana jwa Adamu, mwana jwa Nnoongo.

4

*Kutegigwa kwa Yesu
(Matayo 4:1-11; Maluko 1:12-13)*

¹ Yesu ngaboka mulukemba lwa Yolidani kongo atweli Uhuke jwa Chwapi, ngalongaligwa nu Uhuke jwenio kujenda kupongoti. ² Kwenio ngalondoligwa na Mmaja kwa machoba alubaini. Mangobu genia goa aliye kilebe na yenie kiika kono ngajijoa njala.

³ Mmaja ngannengela, “Anda mwenga Mamwana ba Nnoongo, miliamuliche liganga ele libe nkate.”

⁴ Nambu Yesu ngajanga, “Iandikigwe Mumajandiko Gachwapi, ‘Mundu alama kukulye nkate tuje.’ ”

⁵ Kingobucho Mmaja ngantola Yesu mpaka kunani, ngannaya ingwana yoa ya padunia kukingobu chimwe. ⁶ Mmaja ngannenge, “Man-ampa kinala chi ingwana yoa ni ilebe yakwe yambone. Mbatite yoa yeno na anda mbai kumpe mundu jwajoa nhotwile ngweti kinala chu kumpe mundu jwajwoa ojunampambwile.

⁷ Yene yoa maiba inu mwe, anda unng’ongalile.”

⁸ Yesu ngajanga, “Iandikigwe Mumajandiko Gachwapi, ‘Magongalela Angwana ana Nnoongo binu na mabegalela benia jika jabe.’ ”

⁹ Kiboka chapenia Mmaja ngantola Yesu mpaka kukilambo chu Kuyelusalemu, nukummeke kunani pulingo gwa Nyumba ja Nnoongo, ngannengela, “Anda mwe Mamwana ba Nnoongo mikileke pae kuboka pamba.

¹⁰ Gambu Majandiko Gachwapi galenga, ‘Nnoongo maamulicha akapakachi bakwe bannendele.’ ¹¹ Na kabe, ‘Mabantolanga mumaboko gabe, mikikipotekaje makongono ginu pamaganga.’ ”

¹² Nambu Yesu ngajanga, “Iandikigwe, makategaje ‘Angwana ana Nnoongo binu.’”

¹³ Mmaja apajomola kuntegela kila ndela nganeka oti mpaka kingobu echikipaligwa.

Yesu atumbu liengo lyakwe okwo Ku Galilaya (Matayo 4:12-17; Maluko 1:14-15)

¹⁴ Kiboka chapenia Yesu ngabuja ku Galilaya, kiba na makakala ga Uhuke jwa Chwapi. Minhalo jakwe ngijjoanika ilambo yoa. ¹⁵ Jwombe akiba akabola bandu. Mumajumba gabe ga kugongalela, kila mundu ngannumba.

Yesu akanigwa kwenio Kunazaleti (Matayo 13:53-58; Maluko 6:1-6)

¹⁶ Bai Yesu ngajenda Kunazaleti, paali okwakolela, Lichoba lya Kupomolela ngajenda kunnyopa Nnoongo, ngajingi unyumba ja kugongalela andi lukobo. Ngajema kuchoma Majandiko Gachwapi. ¹⁷ Ngapoke kitabu cha nnonndoli Isaya, ngakiatambula nu kupata paali apapaandikwe nyenie,

¹⁸ “Uhuke jwa Angwana abi pamwe nanenga, gambu atekumbambula nannetelange akawocho Nhwalo Gwambone.

Andekumbambula kutangacha nhwalo gwa mbone gwa kabeka bandu agabwa, bangalolanga mabapata kulola kabele, andekunduma kabeka agabwa ababoneligwa,

¹⁹ na ndangache kingobu kitenda kuika Angwana ana Nnoongo mabakombolanga bandu bakwe.”

²⁰ Yesu ngaekelela kitabu, ngampe mpakachi, na ngatama. Bandu boa unyumba ja

kunng'ongalela Nnoongo ngabannoleke muno. ²¹ Yesu ngabalenge, “Paali pamba pa majandiko gachwapi gapitile leleno andi apanyoine nakachoma.”

²² Bandu boa ngabanchalakicha boa na ngabaomongwa malobe gambone agalongile. Ngabalenga, “Bo, ojo nga mwana jwa Yusufu je?”

²³ Yesu ngabalenge, “Manyi kutenda mankom-bokela kulandanakia kongo, ‘Aganga mikilami mmene, na uyo kiboka chapenia maunengela nkamwa upamba pakaja ikobo uyaye einnaya pakachito. Uyo maunengela ukamula ilebe uyaye einnyoine ikamuligwe ku Kafalanaumu.’” ²⁴ Yesu ngabalengelanga nyene, “Nnondoli kupataje ichima kukilambo chakwe.

²⁵ “Nambu mpenakiange, kweli pakiba na akaweligwa ajingi kukilambo cha Isilaeli mangobu ga Eliya. Mangobu mbengu pijitabigwa ula ngijikotoka koma kwa yaka itatu na nusu, ngapabe na njala ngolongwa muno kukilambo choa. ²⁶ Ata nyeniela, Eliya atumigweje kwa mundu jwajoa kwenio Kuisilaeli nambu kwa nhweligwa jumwe tu ojwatama Zalefati kwenio ku kilambo cha Sidoni. ²⁷ Kabe pikilambo cha Kuisilaeli pakiba na bandu ajingi abakiba bakatama kingobu cha nnondoli jwa Nnoongo Elisha pakiba na bina maloi ajingi. Ata nyeniela akibaje jwajotijola ojwajegwike nambu Naamani tu, mundu jwa kilambo cha Silia.”

²⁸ Boa abakibanga ku nyumba ja kugongalela apabajoanga genia ngabachimwanga muno.

²⁹ Ngabajemanga, ngabanhuti panja pa kilambo

chabe ngabampeleka kikitombi chibachengita kilambo chabe. Bapala bannekelange pae, ³⁰ Nambu Yesu ngapeta panakati ja bandu, ngajabula.

Mundu juna nchepela
(*Maluko 1:21-28*)

³¹ Kiboka chapenia Yesu ngajenda ku Kafalanaumu kilambo cha Galilaya, ngababolanga bandu Lichoba Iya Kupomolela.

³² Boa ngabaomongwa muno kwa maboulo gakwe kwa magambu alongela kukinala. ³³ Na unyumba ja kugongalela mwakiba na mundu juna nchepela ngachobela muno, ³⁴ “Mwe! Yesu ju Kunazaleti! Mboni mutujingilila? Bo, nhwikila kutujomola? Nammanyi mwe mabeneke, mwe Machwapi ba Nnoongo!”

³⁵ Yesu ngaukalapila nchepela gwenio, “Nko-toke! Mammoke mundu jwenio!” Nchepela nchapu gwenio ngugunng'wia mundu jwenio pae nnongi jabe, ngugummoka panga ntenda kilebe.

³⁶ Bandu boa ngabaomongwa, ngabalengelana, “Nga malobe ni ganga, gambu kukinala na makakala ajiamulicha michepela jiboke, na jenie kuboka!” ³⁷ Minhalo ja Yesu ngijijoanika paali poa ku nkoa gwenio.

Yesu balamianga bandu ajingi
(*Matayo 8:14-17; Maluko 1:29-34*)

³⁸ Yesu ngaboka ku nyumba ja kugongolela, ngajenda kachakwe Simoni. Akimundu akege Simoni bakiba atamwe muno, ngabannengela

Yesu annamie. ³⁹ Yesu ngaika ngajema papipi na atamwe benia, ngakiamulicha kitamwe kimmoke. Kitamwe ngachaboka amama bala kingobucho ngabajinuka, ngabatumbu kabegelelanga.

⁴⁰ Lichoba apalyatipikaga, boa abakibanga na itamwe ijingi ngabaletanga kwa Yesu, jwombe ngabeka maboko gakwe panani ja kila mundu ngabalamianga boa. ⁴¹ Michepela ngijaboka bandu ajingi, ngabachobela, ngabalenga, “Mwe nga Mamwana ba Nnoongo!”

Yesu ngabakalapilanga, bajeketelingije kulongela, magambu bamanyangite kube jwenio, nga Kilisto Nkomboi.

*Yesu atangacha mu nyumba ja kugongalela
(Maluko 1:35-39)*

⁴² Kindabi jakwe Yesu ngaboka na ngajenda pajika jakwe. Bandu ngabatumbu kumpala pala, apabammonanga, ngabapala kunhwibalikia akajabwaje kachakwe. ⁴³ Nambu jwenio ngabannengela, “Mpaka ndangache oti Minhala ja Mbone ja Kingwana cha Nnoongo kuilambo yenge, gambu Nnoongo andumita kwa genia.”

⁴⁴ Ku yenie ngatangacha mumajumba gu kugongalela kila paali kuilambo yoa ya Yudea.

5

*Yesu bakemanga akinapunji bakwe ba kutumbula
(Matayo 4:18-22; Maluko 1:16-20)*

¹ Lichoba limwe Yesu akiba ajemite umbwega ja lilaba likolongwa lya Genesaleti, na bandu

ajingi bakibanga bantindilinge batamangine, kupenikiyanga lilobe lya Nnoongo. ² Ngajibona mitumbwi mibele bakautila umbwega ja lilaba likolongwa. Akakoki benia bakibanga baulukinge, bakajoyanga mapelele gabe. ³ Yesu ngajingi muntumbwi gumwe ogukiba gwa Simoni, ngannyopa Simoni auegekeye mumache, kutaali kachoko na umbwega ja lilaba likolongwa. Ngatama, ngabola bandu ajingi kongo abi muntumbwi.

⁴ Apajomolaga kubola ngannenge Simoni, “Unhendeche ntumbwi mpaka pa mache majingi, mwenga pamwe na akaganja binu makalekele mapelele ginu mpatange yamaki.”

⁵ Simoni ngalenga, “Ananhota, tukachine ukoka yamaki kilo ndaa panga kupata kilebe. Nambu magambu nnengite, manekela mapelele.” ⁶ Kuboka pa kutenda nyeniela ngabapatanga yamaki ndu, ata mapelele gabe ngagatumbu kueketeka. ⁷ Ngabakemanga akajabe abakibanga muntumbwi gonge, baike bajangate. Ngabaikanga ngabatwelea yamaki mitumbwi joa mibele mpaka yakiba papipi kumilwa. ⁸ Simoni Petulo apalola genia, ngakilikitila nnongi ja Yesu ngalenga, “Mmoke nnongi jango Angwana! Ne namundu bina mabaja!”

⁹ Simoni pamwe na akajakwe boa ngabaomongwa kwa kupata yamaki ndu nyenie. ¹⁰ Pamwe na genia Yakobo na Yohana ingota ya Zebedayo bakibanga akakoki ajakwe Simoni. Yesu ngannenge Simoni, “Makajogopaje kuboke ngoe mamma makoki ba bandu.”

¹¹ Kuboka pa kuuta mitumbwi jenia umbwega jililaba likolongwa, ngabailekanga yoa ngabankengama Yesu.

Yesu annamia mundu
(*Matayo 8:1-4; Maluko 1:40-45*)

¹² Yesu apakiba ku kilambo chimwe cha kwenio, mundu jumwe juna maloi. Apammona Yesu ngagwe manguku ngannyopa Yesu, “Angwana, anda mpaile, unamie.” Kitamwe chenje chamemeka mundu abonekane kube jwanga jeguka.

¹³ Yesu ngatondabeya luboko lwakwe, ngankunyula nu kulenga, “Mbala nnyeguke!” Kingobucho ngajeguka. ¹⁴ Yesu nganhwa-mulicha, “Makannengeje mundu jwajoa, nambu nnyende makakilae kwa akung’i, makapange lilumbo kwa magambu gu kujeguka kwinu andi apaamuliche Musa kukuchalakicha nnamite.”

¹⁵ Nambu minhalo ja Yesu ngijjoanika kila paali, na bandu ajingi ngabakongana kupala bampenakie na kulamiigwa itamwe yabe.

¹⁶ Nambu Yesu ngajabula paali panga bandu ngagongalela kwenio.

Yesu annamia mundu ojwapolite mmele
(*Matayo 9:1-8; Maluko 2:1-12*)

¹⁷ Lichoba limwe Yesu akiba akabola, Mafalisayo bange na akaboli ba Malagilo ga Musa kuboka kuijiji yoa ya Ku Galilaya na Yudea na Kuyelusalemu bakibanga batamangite penia. Makakala ga Angwana gakiba pamwe na Yesu kwa magambu ga kalamia akatamwe. ¹⁸ Bandu

bange ngabaikanga, bampotwi mundu ojwapolite mmele, banng'onike pikindanda, ngabajiganga kummeka unyumba nnongi ja Yesu. ¹⁹ Nambu kwa magambu ga bandu ajingi baotolingije kujingi unyumba. Penia ngabaobakela pikinyanga nu kumopo paali, ngabanhuluya mukindanda, ngabammeka nnongi ja Yesu. ²⁰ Yesu apababona babi na imani ngolongwa, ngannengela mundu jweno, “Aganja, mabaja ginu galekekeigwe.”

²¹ Akaboli ba Malagilo ga Musa na Mafalisayo ngabatumbu kukikonyanga, “Mundu ojo mene ojwalonge malobe gu matukano! Nnoongo jika jakwe ojwaotwi kulekekea mabaja!”

²² Yesu agamaanyi mawacho gabe, ngabakonyanga, “Kwa nike nhwachanga genia mummyojo jinu? ²³ Lyako elilibi kindema muno kulenga ‘Nnekekiigwe mabaja ginu, andaje kulenga, nnyeme nnyende?’ ²⁴ Mbala mmanyange kutenda Mwana jwa Mundu akweti kinala cha kalekekeya bandu mabaja gabe padunia.” Penia ngannengela mundu jwenio ojwapolite mmele, “Nnamiigwe, ntole kindanda chinu, nnyabu kachinu.”

²⁵ Kingobucho mundu jwenio ojwapolite mmele ngajema nnongi jabe boa, ngatola kindanda echakagolokela ngajabu kachakwe kongo kupeta kunnumba Nnoongo. ²⁶ Boa ngabaomongwa muno nu kubeganga na mbwele, Ngabannumba Nnoongo nabalenganga, “Lele tibweni ikobo!”

*Yesu ankema Lawi
(Matayo 9:9-13; Maluko 2:13-17)*

²⁷ Kiboka penia Yesu ngapita panja, ngamona ntocha kodi jumwe liina lyakwe Lawi, atamite panyumba ju kutocha kodi. Yesu ngannengela, “Ungengame!” ²⁸ Lawi ngajema ngaileka ilebe yoa ngankengama Yesu.

²⁹ Penia Lawi ngammeke Yesu mpapala nkolongwa kachakwe. Kati ja akageni pakiba nkengeni nkolongwa gwa akatocha kodi na bandu bange. ³⁰ Mafalisayo bange na akaboli bange ba Malagilo abakiba mu kikuta chabe ngabakokalekea akinapunji ba Yesu. Ngabakonya, “Mboni nnieganga na kunywe pamwe akatocha kodi na bina malemwa?”

³¹ Yesu ngabajanga, “Bandu banga kitamwe kumpalaje nng'anga, nambu abampala bina itamwe. ³² Inkila kakema bandu bamboneje balape malemwa, nambu bina malemwa balapange malemwa.”

*Konya nhwalo gu kupunga
(Matayo 9:14-17; Maluko 2:18-22)*

³³ Bandu bange ngabannenge Yesu, “Akinapunji ba Yohana Mmatichi kupunga kila kingobu nu kugongalela, ata akinapunji ba Mafalisayo batendanga uyo, nambu akinapunji binu kulye nu kunywe.”

³⁴ Yesu ngajanga, “Bo nkita abakokigwe kumpapala gukutola akege bapaligwa kupunga kingobu akoano babi pamwe na angweto? Kubeje! ³⁵ Nambu kingobu kipakuika akoano

apabapakuboigwa kati jabe penia nga apabapakupunga.”

³⁶ Yesu ngabalengela kabe kulandanakia kongo, “Abije mundu kubeka kibamba kiyono mungobo ng'ona. Anda atei nyeniela, mmanya kipakupachula ngobu jenie, kibamba cha ngobo nhyono kilandanaje na ngobo ng'ona. ³⁷ Abije mundu ojwajela divai nhyono mukitumba kigona, andatei nyenie divai nhyono jibakupachu kitumba chenie, divai jibakujitika, ni kitumba kipakupachuka. ³⁸ Nambu ipaligwa divai nhyono kujela munhuku nnyono. ³⁹ Abije mundu ojwapala kunywe divai nhyono kuboka pa kunywe ng'ona. Nambu alenga, ‘Ng'ona jela nga chwapi muno.’ ”

6

Konya nhwalo gwa Lichoba lya Kupomolela (Matayo 12:1-8; Maluko 2:23-28)

¹ Yesu akiba akapeta mumigonda ja ngano Lichoba li Kupomolela. Akinapunji bakwe ngabatumbu kupanyila miejo ja ngano, ngabakonyanga kwa maboko, nu kulyeganga.

² Gange Mafalisayo ngagakonya, “Mboni ntendanga ilebe yangapaligwa Mumalagilo Lichoba li Kupomolela?”

³ Yesu ngabajanga, “Bo, nchomangitije patenda Daudi nakajakwe kingobu apabakiba na njala?”

⁴ Daudi ngajingi unyumba ja Nnoongo, ngatola mikate ejibekigwe lilumbo kwa Nnoongo, ngalye na kapeganga akajakwe. Ipaligweje mundu kulyee mikate jenie nambu akakung'i tu.”

⁵ Na Yesu ngajomo kulenga, “Mwana jwa Mundu akweti uwecho ata Lichoba li Kupomolela.”

Mundu ojwapolite luboko

(Matayo 12:9-14; Maluko 3:1-6)

⁶ Lichoba lenge lya Kupomolela, Yesu ngajenda kunyumba ji kugongalela ngabola. Kwenio akiba mundu ojwapolite luboko lwalelo. ⁷ Akaboli bange ba Malagilo na Mafalisayo ngabapala pala lilemwa li kuntakiana Yesu, ngabannendela bammone akalamie mundu lichoba li Kupomolela. ⁸ Nambu Yesu ngamanya mawacho gabe, ngannengela jwajo ojwapolite luboko, “Nnyinuke, nhwike nnongi jango.” Mundu jola ngajenda kujema penia. ⁹ Yesu ngabalengela, “Na nkonyanga, bo, Malagilo gito gutulenge kutenda nike Lichoba li Kupomolela? Kutenda kilebe chambone andaje kutenda kilebe changambone? Kunkombo mundu andaje kunkoma?” ¹⁰ Ngabalolekea boa, Yesu ngalenga, “Ntondabeya luboko lwinu.” Na jwenio ngatenda nyenie na luboko lwakwe ngululama.

¹¹ Nambu angweto ngabachimwa muno, ngababeka machabuli gukuntende Yesu mabaja.

Yesu apambula achandundame komi na abena
(Matayo 10:1-4; Maluko 3:13-19)

¹² Kingobu chenye Yesu ngajenda kukitombi kugongalela, ngakelukia kwenio kelu ndaa kunng'ongale Nnoongo. ¹³ Kindabi jaakwe ngabakemanga akinapunji bakwe, kati jabe ngabapambula komi na abena ngabatinanga liina achandundame, ¹⁴ Simoni ngantina liina

Petulo na nnuna gwakwe Andulea na Yakobo na Yohana na Filipo na Batolomayo, ¹⁵ Matayo na Tomasi na Yakobo mwana jwa Alufayo na Simoni ojwamanyikana kube nkola kilambo, ¹⁶ Yuda mwana jwa Yakobo na Yuda Isikalioti ojwa anng'aluka Yesu.

*Yesu babola bandu na kalamianga
(Matayo 4:23-25)*

¹⁷ Yesu apauluka pikitombi pamwe na achandundame, ngajema pukongolou nkengeni nkolongwa gwa bandu pamwe na akinapunji bakwe bakiba penia. Nkengeni nkolongwa gwa bandu ukiba penia kuboke kuilambo yoa ya Kuyudea na Kuyelusalemu na kuboke kuilambo ya Tilo na Kusidoni, ¹⁸ ngabaika kumpenakia Yesu nu kulamiigwa itamwe yabe. Angweto abalaga ni michepela ngabaika kuboigwa. ¹⁹ Bandu boa ngabapala kunkunyula, makakala ngagammoka na kalamianga boa.

*Mbaya nu kulaga
(Matayo 5:1-12)*

²⁰ Yesu ngabatendebuki akinapunji bakwe, ngalenga,

“Mbaya mangweto mammi mahocho, Kingwana cha Nnoongo nga chinu!

²¹ Mbaya mangweto mammi na njala ngoe, magambu mmakujukuta!

Mbaya mangweto manhwechuka ngoe, mpakuwekanga!”

²² “Mbaya mangweto apabanchimwa bandu, nu kunkana nu kuntukana nu kunkachapi-anga kwa magambu ga Mwana jwa Mundu!

²³ Nhw'alalange mwojo nu kuina, gambu bam-meki lilumbo likolongwa kumbengu. Akaoko-mundu batendanga uyo akalondoli ba Nnoongo.”

²⁴ “Nambu mpakulaga mangweto mammi nului ngoe gambu,

kingobu chinu chu kualala moja kipetite!

²⁵ Mpakulaga mannyukutanga ngoe, mannyoanga njala!

Mpakulaga maunhwékanga ngoe, mpakuechukanga machoba genia!”

²⁶ “Mpakulaga mangweto mmoa babannumbali bandu, akaoko mundu batenda uyo kwa akalondoli buwangi.”

*Kapalanga akangondwa
(Matayo 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ “Nambu nannenge mangweto maumbenakia, mapale akangondwa binu, matendelange gambone abanchimwanga, ²⁸ malumikange upeelee abammeka nhwilo na magongalange abantendelanga mabaja. ²⁹ Anda mundu amputite lijego limwe mantendebukie lenge.

Anda mundu ampokite likoti linu, mannekele na nkogo gwinu. ³⁰ Mampe mundu jwajote jola ojwannyopa kilebe na anda mundu ampokite kilebe chinu, makannengeje umuikie.

³¹ Matendelange bandu ajingi andi mwe gamagapala bantendele mangweto.”

³² “Anda mapailinge bandu abampalanga mangweto tu, bo, mpata lilumbo nike? Magambu bina malemwa bapalanga abapala!

³³ Anda matendelinge gambone abantendelanga gambone mangweto, mpata lilumbo nike?

Gambu bina malemwa batenda uyo. ³⁴ Anda makopelanga baba tu buhyobalela kunnepa, bo, mpata lilumbo nike? Gambu bina malemwa bakopelana bene akangweto jika, kupala babukiange andi ucho. ³⁵ Nambu! Gambu mangweto mapalange akangondwa binu na katendelanga gambone, makopelange panga hyobalela kunnepanga na lilumbo linu maliba likolongwa na mangweto mammaganga ingota ya Nnoongo ojwabi kunani. Kwa magambu jwenio jwambone kwa banga lumbo na akabaja. ³⁶ Mmegange na kia anda Awabinu pababi na kia.”

Kahukumu bange
(Matayo 7:1-5)

³⁷ “Makahukumuje ajinu bandu na Nnoongo ahukumulangaje, makakoleeje bange na mangweto bankoleeje, malekekeange bange na Nnoongo mannekekea. ³⁸ Mapegange bange na Nnoongo mampa. Elo, mampatangage nukutwele kipemo, nukupolota mukuboko ginu choa chunhwotwi kamula, kwa magambu kipemo echimapemelanga bange ngucho echapakumpeme Nnoongo.”

³⁹ Yesu ngabalandanakia kulenga, “Jwangalola kuotoje kuntandaya jwangalola nnyakwe, anda atei yenie, boa mabatumbukila mulibomba. ⁴⁰ Napunji kapetaje aboli bakwe, nambu kila napunji anda ajomwile maboulo gakwe aba andi aboli bakwe.

⁴¹ “Mbona milibona lipandi elibi mulio lya nnunagwinu nambu kulibonaje lipalamandi

elibi muliolinu mmene? ⁴² Nhwotobo kunnenge nnuna gwinu, ‘Nnyeme nammoye lipandi mulio linu,’ nambu kulolaje lipalamandi elibi mulio linu? Mikitenda mambone mwe! Mmoye oti lipalamandi elibi mulio linu na penia manhwotola kulola kipola kuboya lipandi elibi mulio lya nnuna gwinu.

*Nkongo umanyikana kwa ngokwa yakwe
(Matayo 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ “Nkongo gwambone kupambikaje ngokwa yanga mbone na nkongo mmaja kupambikaje ngokwa yambone. ⁴⁴ Kila nkongo umanyika kwa ngokwa eipambika. Bandu kutongoje mandombi munchonda na uyo bandu kutongolaje ngokwa ikemigwa zabibu mumikongo ja miba. ⁴⁵ Mundu jwambone apiya agabi gambone kuboka mumwojo gwakwe, na mundu mmaja apiya mabaja kuboka mumwojo gwakwe. Gambu kano jilon-gela agatwelile mumwojo gwa mundu.

*Akachengi abena
(Matayo 7:24-27)*

⁴⁶ “Mboni ungemanga ‘Angwana, Angwana,’ na kongo kutendangaje ganannengelanga? ⁴⁷ Mundu jwa jwoa ojwaika kwango nenga kupenikia malobe gango nukuga agabala jwenio abi, ⁴⁸ andi mundu ojwachengite nyumba jakwe ngaemba pae na kubeka kijemo panani piliganga. Lukemba ngulutwelela nukunga nyumba jakwe jigwije gambu achengiti gwicho. ⁴⁹ Nambu jwajwoa ojwajoine malobe gango nukuagabaje jwenio alandana na mundu ojwachengite nyumba jakwe panga kijemo.

Lukemba apulu twelela mache ngagakunga nyumba jenie ngijigwe nu kubomoka, nuluindo lwakwe lukiba lukolongwa!”

7

*Yesu annamia mmanda jwa Kilongoi jwa nnenda jwa Loma
(Matayo 8:5-13)*

¹ Yesu apajomola kabola bandu goa, ngajenda kukilambo cha Kukafalanaumu. ² Kwenio akiba kilongoi jwa akalenda ba Loma jwenio akiba na mmanda jwakwe ojwampaile muno, mmanda jwenio akiba ntamwe lola. ³ Kingobu kilongoi jwenio apajoa nhwalo gwa Yesu ngabatuma akananhota bange Akayahudi bajendange kunnyopa aike kunnamia mmanda jwakwe. ⁴ Bandu benia ngabaika kwa Yesu, ngabampembela muno, kulenga, “Mundu ojo jwambone apaligwa muntendele agapala. ⁵ Bapala bandu bito, putuchenga nyumba ji kugongalela jwenio ngatujangata muno.”

⁶ Yenie Yesu ngajenda pamwe nabo. Akiba kutaalije na nyumba, kingobu kilongoi pabakinga akaganjamundu bannenge Yesu, “Angwana, mikikichumbuyaje, mbaligweje mwe nnyingi unyumba jango. ⁷ Uyo mbemalije ne kube nambone kwinu. Nambu nnonge lilobe tu mpakachi jwango malama. ⁸ Ne uyo namundu nambi pae ji kinala cha akakolongwa, ngweti manjolinjoli pae jango anda nunhwamuliche jumwe, ‘Nnyende!’ Jwenio kujenda. Najonge, ‘Nhwike!’ Jwenio

kuika, anda nunhwamuliche mpakachi jwango, ‘Nkamu kilebe chenje!’ Jwenio kamula.”

⁹ Yesu apajoa genia, ngaomongwa, ngabatan-debukila bandu ajingi abankengama, ngalenga, “Nanibonaje imani ngolongwa andi eje, Kuisi-laeli!”

¹⁰ Akabanda apababujanga kachabe akilongoi ngabankole mpakachi jola alamite.

Yesu anhyoya mwana jwa nanhwele

¹¹ Kuboka penia Yesu ngajenda kukilambo chimwe echikikemigwa Naini, pamwe na akinapunji bakwe na nkengeni gwa bandu.

¹² Apababandakila kuika panniango gwa kilambo ngabapiti bandu bapotwi lijenecha lya kakombo jumwe mwana jwa jiika jwa nanhwele. Bandu ajingi ba kilambo chene bakibanga pamwe na amama benia.

¹³ Kingobu Angwana pabammona munkege jwenio, mwojo gwakwe ngutwele kia, ngannenge, “Makagutaje.”

¹⁴ Penia Yesu ngaegele nu kulikunyula lijenecha na abapotolinge ngabajemanga, Yesu ngalenga, “Kakombo! Nannenge, nnyimuke!” ¹⁵ Mundu jwenio ojwawile ngajinuka ngatumbu kulongela, Yesu ngankamuya kwa amamundu.

¹⁶ Bandu boa ngababe nambwele ngaban-umba Nnoongo, kulenga, “Nnondoli nkolongwa jwa Nnoongo apiti kati jito. Nnoongo aike kakombolanga bandu bakwe.”

¹⁷ Minhalo ja Yesu ngijijjoanika mukilambo choa cha Yudea na kuilambo eibandakile.

*Akapakachi kuboka kwa Yohana Mmatichi
(Matayo 11:2-19)*

¹⁸ Kingobu akinapunji ba Yohana apabannengela minhalo jenie joa. Ngabakemanga akinapunji akabele kati jabe, ¹⁹ na ngabakinga ka Angwana bakakonye, “Mwenga nga jwajo ojwalengigwa atenda kuika, andaje tupaligwa tunnende jonge?”

²⁰ Kingobu angweto apabaika kwa Yesu, ngabalenga, “Yohana Mmatici atukingite kwinu tunkonyekeye, ‘Mwenga nga jwajo ojwalengigwa atenda kuika, andaje tupaligwa tunnende jonge?’”

²¹ Kingobucho, Yesu akiba bakalamianga bandu ajingi abapotekigwa ni itamwe ni michepela mibaja kabekanga bangalola ajingi balole. ²² Yesu ngabajanga, “Mmujange, makannengelange Yohana agamagabweni nu kugajoa, bangalola kulola, nangwaba kujenda, bina maloi bajegwike, bangajoa kujoanga abawile kuyoka. Akahocho katangachilanga Nhwalo Gwambone. ²³ Mbaya mundu jwajo jwangabe na mbwele nane!”

²⁴ Kubokapa akapakachi ba Yohana kujabula, Yesu ngatumbu kalengela bandu ajingi nhwalo gwa Yohana, “Pamajendanga kupongoti kummona Yohana mahyobalela kummona mundu nike? Andaje nnyeilinga kilibona linyai elipoge mboga? ²⁵ Lele nnyela kulola nike? Nnyela kunnola mundu ojwakwindite ngobo inakualala? Bandu abakwindanga andi yene kutama kukikiconja, batamanga mumajumba gi kingwana! ²⁶ Unengelange nnyela kummona meneke? Nnondoli? Eluwe, kweli Yohana akiba kupeta nnondoli. ²⁷ Jwenio nga ojwalengigwa

Mumajandiko ga Chwapi. ‘Nnoongo alenga, mbakunkinga mmanda jwango, annongolele nu kumpanganakia ndela jinu.’ ” ²⁸ Yesu ngajonjakea, “Nannengelanga Yohana nga nkolongwa muno kupeta mundu jwajwoa ojwatamite padunia pano nambu ojwabi nchokochoko mukingwana cha Nnoongo nga nkolongwa muno kupeta Yohana.”

²⁹ Bandu boa pabannyoa jwenio, muno akatocha kodi ngubulumba gwambone gwa Nnoongo, benia nga abajeketela kubatichigwa na Yohana. ³⁰ Nambu Mafalisayo na Akaboli ba Malagilo ga Musa ngabakananga kunnyali Nnoongo na yene ngabakananga kubatichigwa na Yohana.

³¹ Yesu ngajendekea kulongela, “Ngoe nandanakia na bandu ba bangoe? Balandine na nike? ³² Benia babi andi ingota itamangite pachoko. Kikuta chimwe kukilenge chenge, ‘Tunhwonalinge ng'oma ja mpapala gukutolana, nambu nhwinangitije! Tujembite minhambo jukokaleka nambu nng'utangitije!’ ³³ Yohana Mmatichi ngaika akiba kupunga na anywije divai na mangweto ngamannenga, ‘Akweti nchepela!’ ³⁴ Mwana jwa Mundu aike atendakulyee na kunywee na mangweto ngannenganga, ‘Man-nolekeange ojo kupojoka nu kulobela, nng'anja gwa akatocha kodi na bina mabaja!’ ³⁵ Mwojo gwambone gwa Nnoongo ubonakine kube kweli kwa bandu boa abajeketile.”

Yesu kachakwe Simoni Mfalisayo

³⁶ Mfalisayo jumwe ngankoka Yesu kulyee chakulya kachakwe, na Yesu ngajingi kachakwe Mfalisayo jwenio, ngatama kulyee. ³⁷ Kukilambo chenye akiba munkege ojwakiba na mabaja. Apajoa Yesu atenda kulye kwa Mfalisayo, ngatola chupa cha alabasta. Chimauta ginakuningila, gabei ngolongwa muno. ³⁸ Ngajema papipi pa makongono ga Yesu, apeta kuguta na akanhwolokea manjochi mumakongono ga Yesu. Nukuungula makongono ga Yesu kwa nywili yakwe yu umutwe, ngannamba nu kumbakaya mauta genia. ³⁹ Kingobu Mfalisayo apagabona genia, ngaacha kumoyo gwakwe, “Mundu ojo akabi nnonboli kweli kabi amanyi munkege ojo pabile na kabi amanyi ubaja gwabinago!”

⁴⁰ Yesu ngalongela nukulenga, “Simoni, ngweti kilebe chu kunnengela.” Simoni ngannengela, “Elo, Aboli unengele.”

⁴¹ Penia pakiba na bandu akabele abankopite uloi, Yesu ngatumbula, “Jumwe ngankopa uloi tela na nchala gwa myei makomi mabena. Na jonge tela na myei mibena. ⁴² Akibaje kati jabe ojwaotwi kunnepa jwenio, yene jwenio ngabalekekeanga boa akabele. Meneke kati ja akabele benia abapakapala muno Angwana?”

⁴³ Simoni ngajanga, “Kweli, jwajo ojwalekekeigwe ligambo likolongwa muno nga ojwabapakapala muno Angwana benia.”

Yesu ngalenga, “Tela.”

⁴⁴ Penia Yesu ngatendabuka kwa munkege nukunnenge Simoni, “Mamweni munkege jonjo? Ngaika pachinu pano, mambije mache gukuya makongono gango, nambu jonjo

anyeliye makongono gango kwa manjochi gakwe nukunhwungula kwa nywili yakwe.

⁴⁵ Mwenga umbokije kwa kunamba nambu munkege jonjo akotwikije kunamba makongono gango tangu naikila. ⁴⁶ Mwenga umbakiije

mauta umutwe jango, nambu munkege anyitile mauta gina kunungila mumakongono gango.

⁴⁷ Nannengelanga, munkege ojo alekekigwe mabaja gakwe nduu. Mammona ambala muno. Jwajwoa ojwalekekigwa kachoko, alaya kupala kachoko.”

⁴⁸ Penia Yesu ngannengela munkege, “Mabaja ginu galekekigwe.”

⁴⁹ Bange abatamite pamecha ngabatumbu konyana benekangweto, “Jwenio mene mpaka aoto kulekekea mabaja?”

⁵⁰ Nambu Yesu ngannengela munkege jola, “Imani jinu inkombwile, nnyabu kwa tengela.”

8

Akikege abalongwaninge na Yesu

¹ Chenge kingobu Yesu ngapete kunnyini na kuijiji akatangacha Nhwalo Gwambone gwa Kingwana cha Nnoongo. Akinapunji komi na abele ngabalongwana pamwe. ² Na akikege

bange Yesu ababoyanga michepela mibaja na kalamianza itamwe, ngalongwana nabo. Benia nga Maliamu, ojwakemigwa Magidalena, jwenio ngaboigwa michepela saba, ³ Yoana ahana ba Kuza, nkolongwa jwa maakama ga Nngwana Helode, Suzana na bange ajingi. Akikege benia

bakiba bakapanga ilebe yabe kummegele Yesu na akinapunji bakwe.

*Kulandanakia kwa mpandi
(Matayo 13:1-9; Maluko 4:1-9)*

⁴ Bandu ngubunhwikalila Yesu kuboka kila kilambo, ngube nkengeni nkolongwa, Yesu ngabalenge kulandanakia kongo,

⁵ “Mpandi ngajenda kumicha mbeju yakwe. Apamicha mbeju, yenge ngitola pandela na akapeta ndela ngabalebatanga na ijuni yu kunani ngionyola. ⁶ Yenge ngitola pamaganga na kuboka pa kumalika ngijoma kukupelelwa mache. ⁷ Yenge ngitola panakati ja miba, mikongo ja miba apimalika ngiibilikia. ⁸ Yenge ngitola pulutope lwambone, ngimalika nukupambika mbonje mia.”

Yesu ngalenga, “Juna machikilo ajoe!”

*Magambu ga kubola kwa kulandanakia
(Matayo 13:10-17; Maluko 4:10-12)*

⁹ Akinapunji bakwe ngabankonya Yesu kulandanakia kongo mana gakwe nike, ¹⁰ Yesu ngajanga, “Mangwetomwe nkweti upeelee gu kumanya chili ji kingwana cha Nnoongo. Bange kalengela kukulandanakia, mabalolanga nambu bibonaje nu kupenakia nambu bamanyaje.

Yesu alongela kipola kulandanakia kwa mpandi

(Matayo 13:18-23; Maluko 4:13-20)

¹¹ “Ganga nga mana ga kulandanakia, mbeju nga lilobe lya Nnoongo. ¹² Mbeju eitoi pandela ilaya bandu abajoa lilobe lyenie, nambu Mmaja

kuika kuliboya mumyojo jabe ibe bakaaminije na bakakomboligwaje. ¹³ Mbeju eitoi pamaganga ilaya bandu abajoa lilobe lyenie nu kulipokela kwa kuala moja. Nambu kujendekeje ukola nkati jabe, kuliadini kulingobu tu nambu magambu bakwetingitije mikega nkati jabe apakiika kingobu cha kulondoligwa, kuchipula. ¹⁴ Mbeju eitoi pimikongo ja miba ilaya bandu abajoa lilobe lyenie, nambu kubanigwa na mbwele nu uloi nu kupala kukikonja, kuhyobale kwabe kujendekeje. ¹⁵ Mbeju eitoi pulutope lwambone ilaya bandu abalijoanga lilobe lyenie ngibilikamula kwa mwojo gwambone na gwa kuaminika. Angweto kuimbalila mpaka kupambika ngokwa.

Lumuli oluekeligwe lidebe

(Maluko 4:21-25)

¹⁶ “Bandu kupambaje lumuli nukuekelela lidebe andaje kulubeka nhwina mwa kindanda. Nambu kulubeka panani putala kupala bandu apabakujingila unyumba balolange ndaa.

¹⁷ “Chachoa chela chikiigwe kiba kubonekana pukongolou, na chachoa chela echikiekaligwe kiba kubonekana nu kupiigwa pukongolou.

¹⁸ “Mmegange maha apampenakianga, magambu mundu juna kilebe majonjekeigwa, nambu jwanga kola kilebe, na cha chache kichoko cha kweti kipakutoligwa.”

Amamundu Yesu ni inung'una yakwe

(Matayo 12:46-50; Maluko 3:31-35)

¹⁹ Penia amamundu na inung'una yakwe ngabanhwikili Yesu, nambu baotolingije kunhwegelela magambu bandu bakiba ndu.

²⁰ Mundu jumwe ngannenge Yesu, “Amabinu na inuna inu bajemite panja, bapalanga bammone.” ²¹ Nambu Yesu ngabalenge bandu boa, “Amabango na inuna yango nga ababiljoa lilobe lya Nnoongo nukuliagabala.”

*Yesu akiamulicha kimbonga kikotoke
(Matayo 8:23-27; Maluko 4:35-41)*

²² Lichoba limwe, Yesu ngaobake muntumbwi pamwe na akinapunji bakwe ngabalengela, “Tujomboke tujende kwiye ji lilaba.” Penia ngabatumbu mwanja. ²³ Apabakiba undela Yesu ngabe lugono. Kingobutu upepo nkolongwa ngutumbu kuguguma, mache ngagatumbu kujingila nkati ja ntumbwi, boa ngababeganga mukulola. ²⁴ Akinapunji ngabannyendela Yesu, ngabannyimuya ngabalenga, “Anahota, Anahota! Tutenda kuwe!”

Yesu ngajimuka ngauamulicha upepo na mawimbi ga mache ngagakotoka, ngukube jee. ²⁵ Kibokachapenia Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, “Imani jinu jibiko?”

Nambu angweto ngabaomongwa nu kujogopa ngabalenga, “Ojo mundu nii? Awamulicha upepo na mawimbi gatenda nnyoa?”

*Yesu ajibenga michepela mibaja
(Matayo 8:28-34; Maluko 5:1-20)*

²⁶ Yesu na akinapunji bakwe ngabajendekea na mwanja gwabe, ngabaikanga kumbwani ku kilambo cha Kugelasi echikibendikine na kilambo cha Ku Galilaya, kwiye ja lilaba likolongwa.

²⁷ Yesu apauluka kumbwani, ngakongana na

mundu jumwe ojwabokela kunnyini juna nchepela. Kwa mangobu ndu mundu jwenio akiba akwinditije ngobo, akiba kutamaje kachakwe, nambu atama kulikabuli. ²⁸ Apammona Yesu, ngaguta kulilobe likolongwa, ngakileke pae nnongi ja Yesu nukulenga, “Mwe ma Yesu ma Mwana ba Nnoongo Nkolongwa! Mpala nii kwango? Nannyopa makambotekaje!” ²⁹ Alenga genia magambu Yesu auwamulicha nchepela gwenio gummoke mundu jwenio. Kila kingobu ngugunng'wia, nu kuyenie bandu ngabannyigilila unyumba na maboko gakwe na makongono gakwe ngabantaba mitondolo na pingu, nambu ngaotola kueketa mitondolo na pingu na nchepela ngumutuya jwenio mpaka kupongoti.

³⁰ Yesu ngankonya, “Lina linu mabeneke?” Jwombe ngajanga, “Lina lyango na ‘Lityala.’ ” Kwa magambu michepela mijingi jakiba jinhwikalile. ³¹ Michepela jenie ngijinyopa Yesu akajipelekaje kulibomba lya kumambi.

³² Paali penia pakiba na kipenga kikolongwa cha magolobe gatela kulye kukitombi. Penia michepela ngijinyopa Yesu balekange jijingi kamagolobe, Yesu ngajeketela jijingi kamagolobe. ³³ Michepela ngijimmoka mundu jwenio ngijijingi mumagolobe. Kipenga choa cha magolobe ngikielela kuwelelo ngikijingi mulilaba ngagawe mumache.

³⁴ Akachungi apabalola goa agapitile, ngababutukanga ngabajenda kalengela bandu nhwalo gwenio kunnyini na kumigonda. ³⁵ Bandu ngabaikanga kulola agapitile, ngabannyendelela Yesu, ngabammonanga mundu ojujimmokite

michepela atamite papipi na Yesu, akwindite ngobo, abi na malango gakwe, ngabajogopanga.

³⁶ Bandu ababikibweni kile chenye ngabalenge bandu bange nhwalo gu kulama kwa mundu jwenio. ³⁷ Bandu boa bikilambo cha Kugelasi ngababeganga na mbwele muno. Kuyenie ngabannyopa Yesu aboke kilambo chenye. Kuyenie Yesu ngaobakela muntumbwi, ngajabula.

³⁸ Mundu jola ojwaboigwe michepela ngannyopa Yesu, “Nanenga mbala kulongwana na mwenga.”

Nambu Yesu annyeketije, ngannengela, ³⁹ “Mmuje kachinu makalanduli goa Nnoongo agantendile.”

Bai mundu jola ngajabula ngapeta kutangacha kila paali kukilambo chenye ilebe yoa Yesu eyantendile.

Biti Yailo na munkege jumwe ojwakunywile ngobo ja Yesu

(Matayo 9:18-26; Maluko 5:21-43)

⁴⁰ Yesu apabuja kingonu chenge cha lilaba, bandu ngabampokelanga, magambu boa bakiba bakannendaga. ⁴¹ Penia ngaika mundu ojwakemigwa Yailo, kilongoi jwa nyumba ji kugongalela. Ngakilikitila mumakongono ga Yesu, ngannyopa ajabule kachakwe kilongoi jwenio,

⁴² magambu mwana jwakwe munkege akiba jwenio tu, ojwakiba na yaka komi na ibele, akiba ntamwe lola.

Yesu apakiba akajabula, bandu ngabanhwegelela kila kingonu. ⁴³ Kati jabe pakiba na munkege jumwe ojwakiba ntamwe ncholo kwa yaka komi nibena, akiba ajomwile ilebe

yakwe yoa eyakweti kwa akaganga, akibaje mundu ojwaotwile kunnamia. ⁴⁴ Munkege jwenio ngankengama Yesu unyuma, ngakunyula lubiniko lwa ngobo jakwe. Upo ngalama kitamwe chakwe cha ncholo. ⁴⁵ Yesu ngakonya, “Bene abangunywile?”

Boa ngabalenga abije mundu ojwankunywile, Petulo ngalenga, “Angwana, bandu ajingi bantindilinge nu kunhwegelela.”

⁴⁶ Nambu Yesu ngalenga, “Abile mundu jwan-gunywile, gambu nikibweni makakala gandekumoka.” ⁴⁷ Munkege jola apalola aotwije kukiia, ngakilaya kongo akalendema kukujo-gopa, ngakigwia nnongi ja Yesu. Penia nnongi ja boa, ngannandulila Yesu magambu gukunkunyula na apaotwile kulama kingobucho. ⁴⁸ Yesu ngannengela, “Manango, imani jinu jinnamiye. Nnyabula kwa tengela.”

⁴⁹ Yesu apakiba tango akalongela, ngaika mundu jumwe kuboka kachakwe Yailo, kilongoi jwa kitebe chukunng'ongalela Nnoongo. Ngannengela, “Mwana jwinu awile, makachumbuyaje Abouli.”

⁵⁰ Nambu Yesu apajoa genia ngannenge Yailo, “Makajogopaje, nhwamina tu, jwenio malamage.”

⁵¹ Yesu apaika kachakwe Yailo, annengije mundu kujingi unyumba pamwe nabo, nambu Petulo na Yohana na Yakobo na achikibelei mundu ba kamwali jwenio. ⁵² Bandu boa bakibanga bakaguta nu ukokaleka kwa magambu

gwa mwana. Nambu Yesu ngabalenge, “Mak-agutangaje, magambu mwana ajomwikije, abi lugono tu!”

⁵³ Boa ngabanhwekanga kwa magambu bamanyangite kutenda mwana ajomwike. ⁵⁴ Nambu Yesu ngankamu luboko ngannengela, “Manango nnyimuke!” ⁵⁵ Bwomi gwakwe ngubuja, kingobucho ngajimuka, Yesu ngabalengela bampe chakulya. ⁵⁶ Achikibelei ba mwana ngabaomongwa muno, nambu Yesu ngabalengela bakannengeje mundu jwajoa jola genia agatendigwe.

9

Yesu bakinga akinapunji komi na abele (Matayo 10:5-15; Maluko 6:7-13)

¹ Yesu ngabakemanga akinapunji bakwe komi na abena, ngabapeganga uwecho ni kinala chu kujibenga michepela na kalamiana akatamwe. ² Kibokachapenia ngabakinga bajendange kutangacha Kingwana cha Nnoongo na kalamia akatamwe, ³ ngabalengela, “Apanyyendanga mwanja makapotoje kilebe, mumwanja gwinu, makapotoje nkungucho andaje nkoba andaje chakulya andaje uloi andaje makoti mikogo mibena. ⁴ Nyumba jajoa jabapakumpokela ntamanga mwenio mpaka apampakuboka kilambo chenie. ⁵ Bandu anda bakanite kumpokela mangweto, mmokange pikilambo chenie na mpyatanga litukunda mumakongono ginu, kupala kuchalakicha kwabe.”

⁶ Akinapunji ngabatumbulanga mwanja kupetela kuijiji yoa, ngabatangacha Nhwalo Gwambone na kalamianza bandu kila paali.

*Kuoya malango kwa Helode
(Matayo 14:1-12; Maluko 6:14-29)*

⁷ Kingobu Helode, kilongoi jwa Galilaya, kujoa nhwalo gwa ilebe yoa eitendigwe, ngabe na mbwele, magambu bandu bange balenga, Yohana Mmatichi ate kuyoka. ⁸ Bange ngabalenga, Eliya apitile na bange ngabalengela jumwe kati ja akalondoli ba lolo ate kuyoka. ⁹ Helode ngalenga, “Mutwe gwa Yohana ngununhweketa, nambu jonjo meneke jwanyoa nhwalo gwakwe?” Ngapala muno kummona Yesu.

*Yesu aupe chakulya nkengeni nkolongwa
(Matayo 14:13-21; Maluko 6:30-44; Yohana 6:1-14)*

¹⁰ Achandundame ngababujanga ngabannen-gela Yesu goa agabakamulinge. Yesu ngabato-
langa, ngabajenda jikajabe kunnyini ku Beti-
saida. ¹¹ Nambu bandu pabamanyanga kwa-
jabwile, ngabankengamanga. Yesu ngabapoke-
langa, ngabalengela nhwalo gwa Kingwana cha
Nnoongo, ngabalamianza abapailinga kulami-
igwa.

¹² Lichoba apalyatumbula kutipika, akinapunji komi na abele ngabannyendelela Yesu, nukun-nengela, “Matabukange bandu na kaleka bajen-dange kuijiji ya papipi bakapatange chakulya na pakugoloka, magambu pamba apatubile papon-goti.”

¹³ Nambu Yesu ngabalengela, “Mapagange mangweto mwenga chakulya.”

Ngabajanga, “Tukwetije kilebe nambu mikate nhwano tu na yamaki ibele tu. Pangaje tujende takaemele ilyo ya bandu boa bamba?”

¹⁴ Bakibanga penia akinalome elufu nhwano.

Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, “Malengelage bandu batamange ikuta ya makomi nhwano, makomi nhwano.”

¹⁵ Kuboka pa akinapunji kutendanga yenielela, ¹⁶ Yesu ngatola mikate nhwano na yamaki ibele, ngalola kunani kumbengu, ngannumba Nnoongo, ngametula mikate na ngatopolana yamaki ngabapeganga akinapunji bakwe babaganakie bandu. ¹⁷ Bandu boa ngabalye nu kujukuta, ngabalokotanga makombo ga ilyo ngabatweleyanga ikapo komi na ibele.

Petulo annyekete kube Kilisto Nkomboi ojwa pambuligwe na Nnoongo

(Matayo 16:13-19; Maluko 8:27-29)

¹⁸ Lichoba limwe, Yesu akiba kugongalela jika jakwe, akinapunji bakwe ngabankengama. Ngabakonyanga, “Bo, bandu balenganga nenga na beneke?”

¹⁹ Ngabannyanga, “Bange balenganga mwenga nga Yohana Mmatichi na bange Eliya, bange jumwe jwa akalondoli ba lolo ba Nnoongo jwombe ayokite.”

²⁰ Penia ngabakonyanga, “Mangwetomwe bo, nnenga ne nabeneke?”

Petulo ngajanga, “Mwe nga Kilisto ojwalagiligwe, ojwapambuligwe na Nnoongo.”

*Yesu alongela nhwalo gwa kupotekigwa kwakwe na kuwe
(Matayo 16:20-28; Maluko 8:30-9:1)*

²¹ Kiboka chapenia Yesu ngabakelebuya ak-
inapunji bakwe bakannengeje mundu jwajoa
nhwalo gwenio. ²² Ngalenga, “Mwana jwa
Mundu apaligwa kupotekigwe muno nukani-
gwa na akinanhota na akakung’i akolo na akaboli ba
Malagilo ga Musa. Na apangigwa ukomigwa,
nambu lichoba lya tatu mayoka.”

²³ Ngabalengela bandu boa, “Mundu jwajoa
anda apaile kungengama, apaligwa akikane
mwene na atole nchalaba gwakwe kila lichoba
na angengame. ²⁴ Magambu mundu ojwapala
kukombola bwomi gwakwe mwene mauoya,
nambu mundu ojwaoya bwomi gakwe kwa mag-
ambu gango maukombola. ²⁵ Mundu apata nike
anda aipatite ilebe yoa ya padunia kwa kukioya
mwene? Mbemele kibije! ²⁶ Anda mundu amone
oni nenga na maboulo gango, uyo Mwana jwa
Mundu ammonela oni mundu jwenio mangobu
apapakuika ku kibumo chakwe na cha Awawa
na cha akapakachi ba chwapi ba kumbengu.
²⁷ Nannengelanga kweli, kutenda babi bange
pamba bawegangaje panga bikibone Kingwana
cha Nnoongo.”

*Yesu agalambuka kumiyo
(Matayo 17:1-8; Maluko 9:2-8)*

²⁸ Ikiba lichoba lya nane kuboka pa kulenga
genia, Yesu ngabatolanga Petulo na Yohana
na Yakobo kunani ja kukitombi kugongalela.

²⁹ Apakiba akagongalela, kumiio kwabe ngukugambuka na ngobo yakwe ngibe nhuu mbuu.

³⁰ Kingobucho bandu akabele ngababe bakalongela nakwe. Bakibanga Musa na Eliya,

³¹ bapitilanga bakiba bina kibumo ngabalongelanga nhwalo gwa kiu chakwe Yesu chikipa kupitila Kuyelusalemu. ³² Petulo na akajakwe bakibanga lugono, nambu ngabajimukanga ngabakibona kibumo cha Yesu na ngababona bandu abele abakiba bajemangite pamwe. ³³ Bandu bala pabakiba bakajabula, Petulo ngannengela Yesu, “Anhota, ialile bole twenga tube pamba! Matuchenga iteba itatu, chimwe chinu, chimwe cha Musa na chimwe cha Eliya.” Kweli akiba amanyije chalongela.

³⁴ Petulo apakiba tango akalongela, kingobucho liunde ngilipitila na kaekelela ni kiwili chakwe, na liunde lyenie apalyaekelela akina-punji bala ngabajogopanga muno. ³⁵ Lilobe ngilijoanika kuboka muliunde mola, “Jonjo nga Manango ojunampambwile, mampenakiange.”

³⁶ Kuboka pa lilobe ukotoka, Yesu ngabonekana abi jikajakwe. Akinapunji ngabatamanga nu kwa nhwalo gwenio, na mangobu genia bannengije mundu jwajotijola minhalo jenie jibijibwenangite.

Yesu ajibenga michepela ejinnyingile kakombo jumwe

(Matayo 17:14-18; Maluko 9:14-27)

³⁷ Malabo jakwe Yesu pamwe na akina-punji bakwe pabauluka kuitombi, nkengeni gwa bandu ngukongana na Yesu. ³⁸ Mundu jumwe

ngachobela pankenga gwenio, “Aboli! Nden-dakunnyopa, munnolekeye manango kabe manango jwa jika. ³⁹ Michepela apajinhwikilila, kingobu tu kuntenda achobele, na kummeka kiinduindu na liululu kumpita munkano, jijen-dekea kumpoteka muno, kunneka chokweje! ⁴⁰ Nganajopanga akinapunji binu buboyange, nambu baotolingije.”

⁴¹ Yesu ngabalengela, “Mangweto mabandu banga imani! Ndama namangweto mpaka lii? Nanhwimbilila mpaka lii? Mannetange mwano pamba?” Kiboka chapenia ngannengela mundu jola, “Munnete mwana jwinu pamba.”

⁴² Mangobu mwana jwenio panhwikilila Yesu, nchepela gola ngugunng'wia pae na kummeka mwana jola kiinduindu. Nambu Yesu ngaukalapila nchepela gwenio, ngannamia mwana na kape awamundu. ⁴³ Bandu boa ngabaomongwa na uwecho nkolongwa gwa Nnoongo.

*Yesu alongela kabele nhwalo gwa kiu chakwe
(Matayo 17:22-23; Maluko 9:30-32)*

Bandu bala pabakiba tango bakaomwanga minhalo joa echikitendigwe na Yesu, ngabalengela akinapunji bakwe, ⁴⁴ “Makalibililangaje echinannengela! Mwana jwa Mundu ajenda kubekigwa mumaboko ga bandu.” ⁴⁵ Nambu akinapunji bamanyingitije mana ga kulenga kwenio. Nhwalo gwenio gwakate kuiigwa kwa akangweto ibe bakamanyangaje na bombe batela kujogopanga kunkonya nhwalo gwenio.

*Beneke ababi ananhota?
(Matayo 18:1-5; Maluko 9:33-37)*

⁴⁶ Ngukupitila kijonga kati ja akinapunji bala nhwalo gwa meneke kati jabe ojwabi munanhota muno. ⁴⁷ Yesu ngamanya mawacho agabawacha mumyojo jabe, penia ngantola mwana nchokochoko, ngammeka papipi jakwe, ⁴⁸ na ngabalengela, “Mundu jwajotijola ojwampokela mwana andi jonjo ku liina lyango, amboke nenga na jwajotijola ojwamboke nenga, bapoke abandumite. Magambu jwajoa ojwabi nchokochoko kupeta boa kati jinu jwenio nga nkolongwa kupeta boa.”

Mundu jwangankananga mangweto abi kingonu chinu

(Maluko 9:38-40)

⁴⁹ Yohana ngalenga, “Ananhota, tumweni mundu jumwe akaboya michepela kwa liina linu natwenga ngutujiga kunkanakia kwa magambu jwombe akibaje munkenga gwito.”

⁵⁰ Nambu Yesu ngannengela, “Makankanakiaje magambu mundu jwangankananga mangweto abi kingonu chinu.”

Kilambo chimwe cha Akasamalia bakananga kumpokela Yesu

⁵¹ Kingobu apakibandikila cha Yesu kutoligwa kujenda kumbengu, ngajenda Kuyelusalemu.

⁵² Ngabatuma akapakachi balongolelange, bombe ngabajenda ngabajingilanga kukijiji chimwe cha ku Samalia bampanganile kila kilebe. ⁵³ Nambu bandu ba kwenio bapalangitije kumpokela, kwa magambu ajenda Kuyelusalemu. ⁵⁴ Bai akinapunji bakwe

kina Yohana na Yakobo pabagabona genia, ngabalenga, “Angwana mpala tukeme mwoto uwike kuboka kumbengu gwatiniyange?”

⁵⁵ Yesu ngabatendebukia, ngabakalapilanga. Majandiko gange gajonjachie, ngalenga, “Mmanyangiteje nkwati moja gani, magambu Mwana jwa Mundu aikila ukoma banduje, nambu kakombola.” ⁵⁶ Kibokachapenia Yesu na akinapunji bakwe ngabajenda kukijiji chenge.

*Abapaligwa kube akinapunji ba Yesu
(Matayo 8:19-22)*

⁵⁷ Pabakiba bakajendaga undela, mundu jumwe ngannengela Yesu, “Mbakunkengama kila kumpakujenda.”

⁵⁸ Yesu ngalenga, “Mabwea gakwati nduka ni ijuni yu kunani ikwati uhui, nambu Mwana jwa Mundu akwati paali pu kubeka mutwe gwakwe.”

⁵⁹ Ngannengela mundu jonge, “Ungengame.”

Nambu jwombe ngalenga, “Angwana, nanji uneke nyende oti nakachike awabango.”

⁶⁰ Yesu ngajanga, “Milekange mitui ichike mitui mijakwe. Mwenga nnyende makatangache Kingwana cha Nnoongo.”

⁶¹ Na mundu jonge ngannengela, “Ananhota manankengamaga, nambu unyeketele nakatabuke bandu ababi kachango.”

⁶² Yesu ngannengela, “Jwajoti ojwakamu lijembe kulema na kongo kulola unyuma kupaligwaje ku Kingwana cha Nnoongo.”

10

Yesu bakinga akinapunji makomi saba na ibena

¹ Kuboka pa genia Angwana ngabachagu bange makomi saba na mabele, ngabatuma akabele abele, bannongolele ku kila kijiji na paali apapala kujenda. ² Ngabalengelanga, “Mauno nga majingi nambu akauni akachoko. Nnyopange kwa akola nng'onda bakinge akauni munng'onda gwakwe. ³ Lele nnyendange! Nankinga mangweto andi mambelele apagajenda kati ja mamei. ⁴ Makapotoje mumwanja gwinu nhwuku guloi andaje nkoba ni ilatuje, makampataje mundu abali undela. ⁵ Anda nnyingilinge nyumba jajoa, ntumbula kulenga, ‘Tengela jibe munyumba jenje!’ ⁶ Anda mundu jwajipala tengela ampokilinge, nnyeketalange ntamange kwa jwenio, anda abije mundu ojwapakumpokelanga, tengela jinu jibakummuji mmene makangweto. ⁷ Ntamanga unyumba jenie na nniagange na nnywegange ibampeganga, gambu ojwakamu maengo apaligwa kulepigwa lipungu lyakwe. Makajendangaje kingobu nyumba jenje kingobu nyumba jaje. ⁸ Anda nhwikilinge pikilambo chochoa na bandu bampokelinge, nnyegange kila echibapa kubeka nnongi jinu, ⁹ nnamiange akatamwe pikilambo chenye na malengelange bandu, ‘Kingwana cha Nnoongo kibandakile kwinu.’ ¹⁰ Nambu anda nnyingilinge kukilambo chochotiche, changampokelanga, mmokange, pampetanga undela jabe nnenganga, ¹¹ ‘Ata litukunda mumakongono gito

li kilambo chinu tilipyata kwa magambu ginu. Nambu nkombokele, kutenda Kingwana cha Nnoongo kibandakile!’ ¹² Nannenge kweli, lichoba lya hukumu, Nnoongo malaya kia kwa bandu ba Kusodoma kupeta kukilambo chenie!

*Ilambo yanga amini
(Matayo 11:20-24)*

¹³ “Kulaga mwe! Kilambo chu Kukolasini, kulaga kilambo chu Kubetisaida! Gambu ikobo yanatenda kachinu ilaigwe kukilambo chu Kutilo na Kusidoni bandu bakwe kabi bakwindangite ngobo ya magunia nu kutama pamaliu kulaya balapite. ¹⁴ Ata nyeniela, lichoba lya hukumu mangwetumwenga mampatanga hukumu ngolongwa kupeta ja bandu ba Tilo na Sidoni. ¹⁵ Na mwenga, ma Kafalanaumu, bo, mikitondabeya mpaka kumbengu? Manhwuluigwa mpaka kumambi?”

¹⁶ Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, “Ojwampenakianga mangweto, ambenakia nenga na ojwakana kumpokelanga mangweto, akana kumboke nenga. Na ojwakana kumboke nenga akana kapoke abandumite.”

Kubuja kwa bandu makomi saba na mabele

¹⁷ Mwenakandae makomi saba na abele ngababujanga babilangite na tengela, ngabalenga, “Angwana, ata michepela jitujoine apatujibengita kwa liina linu.”

¹⁸ Yesu ngabalengela, “Nginilibona Lichetani apilikiba likaagambuka andi njai kuboka kumbengu. ¹⁹ Mpenekiange, nampilangite kinala chu kulebata majoka na makalambwa,

ni kinala chu kuibila makakala ga mmaja. Kibije echikipala kummengwa. ²⁰ Nambu makaalalilangaje kwa magambu ja michepela jinnyoanga, nambu nhwalalilange kwa magambu maina ginu gaandikwe kumbengu.”

*Kualalila kwa Yesu
(Matayo 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Kingobu chenye Yesu kongo atweli uwecho gwa Uhuke jwa Chwapi, ngalenga, “Nannumba mwe Mawawa, Mangwana bu kumbengu na padunia! Magambu ilebe yene maiite bandu bunuwecho na bina malango, ngamaekulila akinangota. Elo, Awawa yene nga pampaile.

²² “Awabango bangamwiye ilebe yoa. Abije ojwamanyi Mwana nambu Awawa, na abije ojwabamanyi Awawa nambu Mwana na jwajo ojwapai Mwana kunhwekulila.”

²³ Kibokachapenia Yesu ngabuja kwa akinapunji bakwe, ngabalengela, “Mbaya bandu ababagabona gamagabona mangweto!

²⁴ Nannengelanga kweli, akalondoli ndu na akangwana ngabapala kulola genia gamagabona mangweto, nambu bakagabonaje, nu kugajoa genia gamagajoa mangweto, nambu bakagajoaje.”

Kulandanakia kwa mundu chwapi jwa ku Samalia

²⁵ Mundu ojwamanyi gwicho Malagilo ga Musa, ngajiga kuntega Yesu. Ngakonya, “Aboli, ndendabole kupala mbate bwomi gwa machoba goa pangapela?”

²⁶ Yesu ngannyanga jwombe, “Iandikigwe bole Mumalagilo? Nhwelibo?”

²⁷ Mundu jo ngannyanga, “ ‘Mapale Angwana ana Nnoongo binu kwa mwojo gwinu gwoa na kwa kiuke chinu choa na kwa makakala ginu goa na kwa malango ginu goa, na mumpale ndami nnyinu anda pimikipala mmene.’ ”

²⁸ Yesu ngannengela, “Tela! Ntendi nyeniela, namwe mannama.”

²⁹ Nambu mundu ojwamanyi Malagilo ngapala kukiingikia mwene kutenda jwa mbone, penia ngankonya Yesu, “Andami ajango ngabeneke?”

³⁰ Yesu ngannyanga, “Mundu jumwe akiba kuboka Kuyelusalemu kujenda ku Yeliko. Apakiba undela, ngajingiligwa na akajibi ngabampoka uloi jakwe na kumputa, ngabanneka agolwike penia papipi nu kuwe. ³¹ Ngapitila nkung'i akiba akapeta ndela jenie, nambu apammona mundu jwenio, ngapeta umbwega. ³² Unyaela mundu jwa lungolo lwa Lawi uyo ngapeta penia, ngammona, ngapeta umbwega. ³³ Nambu mundu jwa ku Samalia ojwakiba namwanja ngaika penia apakiba mundu jwenio na apammona ngammone kia. ³⁴ Ngannyendelela, ngammeke mitela mmaganga gakwe kwa kunnyela mauta na divai na kagatabalila, kibokachapenia nganhwobakea panani pa liponda lyakwe, ngampeleka kunyumba jimwe ja akamageni nganwaya. ³⁵ Malabo jakwe ngapanga uloi tela na nchaala gwa machoba mabena, ngabalengela, ‘Mannwae mundu jonjo, na uloi gonge ogubakutumika manannepa apambakubuja.’ ”

³⁶ Kingobucho Yesu ngankonya, “Kati jabe akatatu, ngajwaako ojwalaite kube andami bakwe jwajo ojwajingiligwe na akajibi?”

³⁷ Mundu ojwamanyi Malagilo ngannyanga, “Ngajwajo ojwammoni kia.” Yesu ngannengela, “Nnyende makatendi unyaela.”

Yesu ukaja kwa Malita na Maliamu

³⁸ Yesu na akinapunji bakwe apabakibanga undela, ngabaika kukijiji chimwe na munkege jumwe ojwakonda Malita, ngampokela kachakwe. ³⁹ Malita akiba nnombo jwa Maliamu, jwenio ngabatama papipi na Angwana kupenekia maboulo gakwe. ⁴⁰ Nambu Malita akiba akakamula maengo majingi, bai ngannyendele Yesu ngannenge, “Angwana mboni kujaliye nyeniela alombo bango banekite ngamu maengo jika jango? Bai malengele, banyangate.”

⁴¹ Nambu Angwana ngabannyanga, “Malita, Malita, nnolalola nukuchumbuka kwa ile ijingi, ⁴² Nambu kilebe chimwe tu chambone, Maliamu achagwile kilebe chambone chenie abije mundu ojwapala kumpoka.”

11

*Yesu abola nhwalo gwa kugongalela
(Matayo 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Lichoba limwe Yesu akiba pa ntemela kugongalela. Apajomola kugongalela napunji jwakwe jumwe ngannengela, “Angwana, tutenda nnyopa mutubole kugongalela anda Yohana Mmatichi apababola akinapunji bakwe.” ² Yesu

ngabalengelanga, “Apanng'ongalela, nnengange nyeniela,

‘Awawa,

lina linu lya chwapi likoliigwe,

Kingwana chinu kiike.

³ Taji mutupe chakulya chito cha kila machoba.

⁴ Mutulekekeye mabaja gito,

andi twenga patalekekeya boa ababutulemwite.

Mukutubekaje mumitambo.’ ”

⁵ Kibokachapenia ngabalengela, akinapunji bakwe, “Tulenge nnyito jumwe akweti aganja kachakwe kilo puwiku, ngannyopa, ‘Aganja, nanji ungopele mikate mitatu. ⁶ Kwa magambu aganja bango bambetile kachango ababi na mwanja nanenga ngwetije chakape!’ ⁷ Jwombe akiba unyumba kabi bajangite, ‘Makanjum-buyaje! Tayali nyigile nnyango. Nenga na ingota yango tugolwike, nhwotije kujimuka nampe.’

⁸ Kweli, iganukube ajimukaje kumpe mikate kwa magambu ga mundu jwenio nng'anja mundu, nambu kwa magambu mundu jwenio akwetije oni ja kujendekea kunnyopa, majimuka kumpe chachotichela chakipala.

⁹ “Na yene, nannenge nnyopa tu na mangweto mampata, mpalapala tu namangweto mamiki-bona, nng'omba tu oti namangweto mabanyogolelanga. ¹⁰ Gambu jwajwoa ojwajopa kupata, ojwapalapala makibona na ojwagomba oti mabannyogolela. ¹¹ Bo, abi mundu kati jinu anda mwana gwakwe jwapa kumpe lijoka papakujopa chamaki? ¹² Anda ajopite liyaja, bo, mabampa kipelele? ¹³ Anda mangweto mammi mabaja

mmanyangite kipeganga ingota inu ilebe yambone, awabinu bu kumbengu mabampaganga muno, mabapaganga Uhuke jwa Chwapi akangweto abannyopanga!”

Yesu na Belizebuli
(*Matayo 12:22-30; Maluko 3:20-27*)

¹⁴ Lichoba limwe Yesu aubenga nchepela oguntei mundu jumwe kube bubu. Bai nchepela gwenio ngummoka, mundu jwenio ngaotola kulongela, bandu ajingi ngabaomongwa, ¹⁵ nambu kati ja bandu bena ngabalenga, “Ajibenga michepela kwa uwecho gwa Belizebuli nkolongwa ju michepela.”

¹⁶ Bandu bange, ngabajiga kuntega ngabampala alaye iingi ibonekane anda kweli akiba nu uwecho kuboka kumbengu. ¹⁷ Nambu Yesu, akiba amanyi mawacho gabe, ngabalengela, “Kingwana chachotichela echikibaganike ikuta ikuta eigambana, mangobuje kupela, na nyumba jajoa janga chikichana kingobuje kujebelea. ¹⁸ Anda Lichetani likikana lyene, Kingwana chakwe kijemabo? Nnengangabo, menga michepela kwa makakala ga Belizebuli? ¹⁹ Anda nubenga nchepela kwa makakala ga Belizebuli, ingota yinu ijibenga michepela kuwecho gwa beneke? Kwa magambu genia nga pabapakunhwukumu mangweto kube makawangi. ²⁰ Nambu anda nijibenga michepela kwa makakala ga Nnoongo, bai mmanyange Kingwana cha Nnoongo kiike kwinu.

²¹ “Mangobu mundu juna makakala, anda abi na chilaa apalendela nyumba jakwe, ilebe

yakwe yoa iba tengela. ²² Nambu anda aike mundu jonge juna makakala muno kunnyingilila na kunhwotola, jwenio apakapoka chilaa yabe eibahyobalela nu kutola ilebe yoa. ²³ Mundu jwajwoa jwanganonda nenga, angana nenga, na jwajoa jwangakongola pamwe na nenga, atenda kuambugana.

*Kubuja kwa nchepela mmaja
(Matayo 12:43-45)*

²⁴ “Kingobu nchepela pugummoka mundu, ujenda pamongoti kupala paali pu kupomolela. Anda nukupataje akilengela mwene anda mbataje paali pa kupomolela, ‘Mambuja kachango kumokitage.’ ²⁵ Apabuja nu kujikolela nyumba jela jipyagiligwe na jibi chwapi. ²⁶ Aijenda kujitola jengi michepela saba, jinamakakala kupeta jwenio, na jwenio kuika kunnyingilila mundujo na ali ja mundu jwenio jibakube mbaja kupeta pitumbula. Ngoe alijakwe jiba mbaja kupeta patumbulaga.”

Laa ja kweli

²⁷ Yesu apakiba akalenga genia, munkege jumwe ojwakiba munkenga gwa bandu, ngalenga kwalilobe likolongwa, “Mbaya munkege ojwampotwile mwenga nu kujonga mabele gakwe!”

²⁸ Nambu Yesu ngajanga, “Mbaya muno abili-joa lilobe lya Nnoongo nukulijali.”

*Bandu bapalanga kibona ikobo
(Matayo 12:38-42)*

29 Bandu pabajonjekeka kuika, Yesu ngabalengela, “Bandu bangoe akabaja. Bipala iingi, nambu bapatangaje kiingi chachoa nambu cha Yona. 30 Ibi tela na apikiba kwa nnon-doli jwa Nnoongo Yona akiba kiingi kwa bandu ba ku Ninawi, unyae Mwana jwa Mundu apapakube kiingi kusingolo chenje. 31 Linyongolo lya kubanda mapitila mangobu bandu bamba pabapa kuhukumigwa, magambu jwenio ngaboka kachakwe kutaali ngaika kupenikia gambone ga Solomoni napamba pabi nkolongwa kupeta Solomoni. 32 Bandu bi kilambo chu Kuninawi mabapitila kingobu cha hukumu, na angweto buluhukumula lungolo londo kube na malemwa. Gambu bandu ba Kuninawi balapanga kwa matangacho ga Yona, na pamba abi Nkolongwa kupeta Yona.”

Lumuli lwa mmele
(Matayo 5:15; 6:22-23)

33 “Abije mundu ojwapamba lumuli nukuluekelela lidebe andaje kuluekelela lidebe nambu kulubeka panani putala ibe bandu abajingila unyumba bapatange kulola ndaa. 34 Lio linu ngu lumuli lwa mmele, lio linu anda libi lyambone mmele gwinu gwoa mauba mulumuli, nambu anda lio linu libou mmele gwinu uba mulubendu tetele. 35 Mmeke gwicho lumuli olubinkati jinu lwakabeje pulubendu. 36 Anda mmele gwinu gwoa ubi na lumuli, nukubeje paali pina lubendu, mmele gwenio maung'ala kwambone andi lumuli pulumulika mmele.”

Yesu bagambanga Mafalisayo na akaboli ba Malagilo ga Musa

(Matayo 23:1-36; Maluko 12:38-40)

³⁷ Yesu apakiba akalongelaga, Mfalisayo jumwe ngankoka kujenda kachakwe kulye chakulya. Yesu ngajenda, ngatama kulye.

³⁸ Mfalisayo ngaomongwa kummona Yesu akalya panga kuya oti. ³⁹ Angwana ngannenge, “Mangwetomwenga, Mafalisayo nyeleyanga ikombe na yani panja tu, nambu nkati ntwelelinge upoki na ubaja. ⁴⁰ Makajinga mangweto! Bo, ojwatenganiche panja nga ujwoje ojwatenganiche nkati? ⁴¹ Mpangange malumbo kwa akaoko ilebe eibi nkati, na yenge yoa maiba chwapi kwinu.”

⁴² “Nambu mpakulaga Mafalisayo magambu ntochanga bandu malumbo mpaka maamba gu kutimbi yakulya, nchicha na maamba gange na kongo kuagabaje katende gambone bandu na mapalano ku Nnoongo. Ipaligwa kiagabala ilebe yenie na yenge.

⁴³ “Mpakulaga Mafalisayo kwa magambu mpalanga kutama nnongi paali pina ichima unyumba ju kugongalela na kumpata abali kwa ichima muchoko. ⁴⁴ Mpakulaga, kwa magambu mmi andi makabuli gangabeka alama, bandu kulebata panani jakwe kumanyangaje.”

⁴⁵ Jumwe ojwamanyi malagilo ngannengela, “Aboli, malobe ginu gutukachapia na twenga!”

⁴⁶ Yesu ngajanga, “Na mangwetomwe uyo mpakulaganga makaboli ba malagilo! Matwekanga bandu miigo jangapotoleka, kongo mmene mangweto kutondobeaje maboko

ata kachoko kjangatanga. ⁴⁷ Mpakulaga mangweto! Kwa magambu nchengele makabuli ga akalondoli ba Nnoongo bombe akaokobinu ngabakomanga. ⁴⁸ Yene nchalakichanga mmene kutenda makangwetumwe nnyeketela pabatendanga genia akaokabinu, benia ngabakomanga akalondoli, na mangweto nchengele makabuli gabe. ⁴⁹ Malobe ga Nnoongo galenga, ‘Manapelekelanga akalondoli na achandundame, nambu bange mamakomanga, na bange mamapotekanga.’ ⁵⁰ Yene bandu ba ngoe bapa kuhukumigwa kwa kakomanga akalondoli ba Nnoongo makihukumigwa kwa magambu ga myai ja akalondoli boa ejijitinike tangu kutumbu apaja panganigwa dunia, ⁵¹ kuboka komigwa kwa Abeli mpaka komigwa kwa Zakalia jwombe akomigwa panakati ja pachwapi ni kitembe chukupangi lilumbo. Kweli nannenge lungolo londo maluhukumuligwa kwa genia goa.

⁵² “Mpakulaga akaboli ba malagilo, kwa magambu nng'oyanga lupungulo lwa nniango gwa malango gu kumanya Nnoongo. Mmene makangweto kujingije na maibilikia abapalanga kujingila.”

⁵³ Apakiba akaboka penia, Mafalisayo na akaboli abagamanyi malagilo ngabatumbu kutega kwa kunkonya machwali majingi, ⁵⁴ Kuntega kupala alonge malobe gangambone banyonje.

*Kakanali bakabeje na akandendemundu
(Matayo 10:26-27)*

¹ Maelufu ga bandu ngabakongananga pamwe mpaka kulebatana, Yesu ngabalenge oti aki-
napunji bakwe, “Mme maha na maboulo ga
Mafalisayo ga uwangi. ² Kila chikiekeligwe
kiba kuekuligwa, na changamanyikana maki-
manyikana. ³ Uyo goa agannongi pulubendu,
bandu mabagajoa pukongolou, na gowa agan-
nyojela kingobu milyango mujigale, magatan-
gachigwa pikinyanga.

*Ojwa paligwa kujogopeka
(Matayo 10:28-31)*

⁴ “Nannenge makaganja bango, makajogopaje
abakoma mmele, kubapenia kuotolangaje ku-
tenda chenge kilebe. ⁵ Mananangila ju kunnyo-
gopa, mannyogopange Nnoongo jwombe kuboka
pukoma, akweti kinala chu kunneke kumwoto
gwangaimika machoba goa. Nhwamina ne,
jwenio nga ju kunnyogopa!

⁶ “Imanyakine kube iyebele nhwano iyuchigwa
kwa yumuni komi, yeneje? Nambu Nnoongo
kikilibalije wala chimwe. ⁷ Nambu ata nywili ya
mutwe gwinu aibalangigwe yoa. Yene makap-
welelaje, mangweto mambone kupeta iyebele
ijingi.

*Kunnyeketela na kunkana Kilisto Nkomboi
(Matayo 10:32-33; Maluko 10:19-20)*

⁸ “Nannenge kweli, kila mundu ojwanyeketela
pabandu kutenda jwenio nga jwango, Mwana
jwa Mundu mannyeketela nnongi ja akapakachi
ba Nnoongo kutenda mundu ojo nga jwango.

9 Nambu mundu jwajotijola ojwambakungana nnongi ja bandu, jwombe makanaligwa nnongi ja akapakachi ba Nnoongo.

10 “Jwajotijola ojwalenga lilobe lyu kunkana Mwana jwa Mundu malekekiigwa, nambu ojwantukana Uhuke jwa Chwapi alekekiigwaje.

11 “Pabampeleka mangweto nnongi ja nyumba ja kugongalela nnongi ja akatawala na bina kinala, makapweleje kilebe champakulongela andaje champakulongela. 12 Magambu Uhuke jwa Chwapi, kingobucho mammola mangweto chu kulongela.”

Kulandanakia na Nnyinga juna uloi

13 Mundu jumwe ojwakiba pamwe na bandu bala ngannenge Yesu, “Aboli, mannengele nunugwango tubagane ulichu ugubutuleki Awawa bito.” 14 Yesu nganyanga, “Maganja bango, beneke abambi ne kube nahakimu ba ilebe andaje nachikachani panakati jinu?”

15 Ngabalengela boa, “Mmagange maha na tama, gambu bwomi gwa mundu uhyobale kube ni milebe eiyakwetije, wala uloi guba kube.”

16 Kubokapenia ngabalengela kulandanakia gongo, “Pakiba na mundu juna uloi ojwakweti nng'onda guipambike ilyo ndu. 17 Mundu jwenio ngawacha kumoyo gwakwe, ‘Ndenda bo nenga? Ngwetije paali pa kubeka mauno goa gano? 18 Ngakilenge mwene, ndenda yene,’ ‘Momolana ikokwe yango nukuchenga kikokwe kikolongwa muno, mwenio mameka ilyo yango yoa ni ilebe yango. 19 Kuboka penia nikilengela namwene. Ngoeno nkwati lupambo lwa kutumia kwa yaka

na yaka. Kutama na bwomi kutama kwa mbone, kulye, nukunywe nukube na laa!’ ²⁰ Nambu Nnoongo ngannengela, ‘Mwe majinga! Lele kilo bwomi gwinu mautoligwa. Na ilebe yoa yenie eimikibekile maiba yabeneke?’ ”

²¹ Yesu ngajomole kulenga, “Ngapibile kwa mundu ojwakibekela uloi magambu gakwe mwene, nambu jwenio kileje nnongi ja Nnoongo.”

Kuhyobale Nnoongo
(Matayo 6:25-34)

²² Kubokapenia Yesu ngabalenge akinapunji bakwe, “Na yene nannenge makapwelejekwa nhwalo gwa chakulya chimikipala kwa bwomi gwinu na ngobo imipala kwa mmele gwinu.

²³ Bwomi kilebe cha mbone kupeta chakulya nammele nga gwambone kupeta ngobo.

²⁴ Milibone likongolo, kupandaje mbeju, wala kuunaje na wala ikokwe gakwetije Nnoongo kagalichanga ilyo genia! Mangweto mmi mambone kupeta ijuni!

²⁵ Bene kati jinu kwa kube na mbwele kuotola kujonjekea bwomi gwakwe? Anda kuotojekilebe hata kichokochoko kwa nike kupwelela kwa ilebe yenge? ²⁶ Anda kuotojekilebe hata kichokochoko kwa nike kupwelela kwa ilebe yenge? ²⁷ Magabonange maloba ga mpongote apagamalika, kamwaje maengo na kulokaje. Nambu nannenge, mwene Nngwana Solomoni mukibumo chakwe choa akwinditije chwapi andi maloba aga.

²⁸ Anda Nnoongo alikwindia yene manyai ga mung'onda agabi leleno na malabo

galekeligwa pa mwoto, bo bantendelangaje muno mangweto? Mangweto mabandu bina imani njoko yankweti!”

²⁹ “Yene makapweleje nukuwacha, nniaganga nike andaje nywaganga nike. ³⁰ Kwa bandu boa bangamanya Nnoongo machoba goa bagabegelela genia goa. Awawa binu bukumbengu bagamanyi goa gampalanga. ³¹ Mikibegelelange oti Kingwana cha Nnoongo, na genia gowa mabampaganga.”

*Utajili gu kumbengu
(Matayo 6:19-21)*

³² “Makajogopangaje, mangweto kikuta kichoko cha akinapunji bango! Gambu Awawa binu bukumbengu bapala kumpe Kingwana. ³³ Nhwuchange yoa eyankwetingite makapegange akanhocho ela yenie. Mijibeke miuku jinu kube chwapi na kukibekela lupambo kumbengu jenie Kwenio jipungukaje, magambu kwenio akabwii kuotoje kujipata na gabije mabongo agaotwi kualabia. ³⁴ Penia apalubi lupambo lwinu nga apaupakube mwojo gwinu.”

Akabanda abaagabala

³⁵ “Mmegange tela kwa goa na muli yinu ibe ikajaka, ³⁶ mmegange anda akabanda abalendela angwana babe babuje kuboka kumpapala bajogolele nniango kingobucho echikipaligwe papapakugomba oti. ³⁷ Mbaya akabanda ababakakole angwana babe babilingite mio kalenda! Nannenge kweli, benia mabikipangania kabegelela, nakalenge ntamange pukulye na

benia kabegelela. ³⁸ Anda bakabuja panakati ja kilo andaje puiku na kakolela bakakelukianga mbaya jabe akabanda benia! ³⁹ Mmanyange kube ikabi nkolanyumba akamanyi kingobu mwihhi chapakuika, kabi akelukie, na kabi ajilekitije nyumba jakwe jibomaligwe. ⁴⁰ Ata mangweto mmegange tela, gambu Mwana jwa Mundu maika mangobu gangamanyika.”

*Mmanda ojwaaminika na jwangaaminika
(Matayo 24:45-51)*

⁴¹ Petulo ngalenga, “Angwana, kulandanakia kwenio magambu ga bandu boa?”

⁴² Angwana ngabajanga, “Meneke ojwabi mpakachi jwaaminike na jwambone? Jwenio ananhota bakwe mabammeka alolele akabanda bakwe ibe bape chakulya kingobu echikipaligwa.

⁴³ Mbaya mpakachi jwojo jubakunkole ananhota mundu akakamula genia! ⁴⁴ Kweli mampa kugoya ilebe yakwe yoa. ⁴⁵ Nambu anda mpakachi jwenio akilenge mwene, ‘Ananhota bango batenda kuchelwa kubuja,’ kingobucho nu kutumbu kaputanga abanda ajakwe, aki-nalome na akikege, nukulye nukunywe nukulobela, ⁴⁶ ananhota mundu bibuja lichoba lyangamanyika ni kingobu changamanyika, nu kunhweketa ipande ibena, nu kummeke lipungu lyakwe pamwe na bandu banga amini.

⁴⁷ “Mmanda ojwamanyi echibapala ananhota bakwe nambu kamwaje andi ipabapala ananhotamundu abakuputigwa muno. ⁴⁸ Nambu mmanda jwenio ojwatenda gangapala ananhota bakwe nambu amanyije agabapala anahota

bakwe maputigwa kachoko. Ojubampi ijingi malongigwa ijingi, ojubampi kachoko malongigwa kachoko.

*Yesu bajambukia bandu kulekana
(Matayo 10:34-36)*

⁴⁹ “Nhikila kupamba mwoto padunia, mbaya gwakabi ujakite! ⁵⁰ Ngweti ubaticho gwa kupoteka ogumbaligwa nupokele, nubegelela kibegele nike ulenganile! ⁵¹ Nkitanga nhikila kuleta tengela padunia? Na kachokochokoje, tengelaje nambu kulekana. ⁵² Kutumbu ngoe, lungolo lwa bandu lukibagana, akatatu kati ja akabele, akabele kati ja akatatu. ⁵³ Awawa bankana mwana jwabe munalome, mwana bakana Awamundu, Amama bankana mwana jwabe munkege, mwana munkege bakana amamamundu, akimundu akege bakana ajumbo na ajumbo bakana aniamundu akege.”

*Kumanya mangobu
(Matayo 16:2-3)*

⁵⁴ Yesu ngaulenge kabe nkengeni gwa bandu, “Apamagabona maunde gakapitila kingonu cha kundonde, nnenganga, ‘Ula majikoma,’ nakweli ukoma. ⁵⁵ Apamubona upepo gukubanda guk-agugumaga, nnenganga, ‘Mapaba niliuke lele,’ na kweli kube. ⁵⁶ Mangwetomwe makanden-demundu mmanyangite kulondola upepo na maunde ni ilebe yu kumbengu kwa nike kumanyaje mangobu ganga?”

*Nchikachane na nngondwa jwinu
(Matayo 5:25-26)*

⁵⁷ “Mbone kuotolangaje mmene kumanya minhalo ja mbone jukamula? ⁵⁸ Maana anda jumunnemwite ampeleka kamaakama yakabi mbaya kwinu kuchikachana nakwe milingiti tango undela, ibe akaikaje kumpeleka nnongi ja akimu na akimu akampange ku nkolongwa jwa manjolinjoli, na angweto kummeke mukipungo. ⁵⁹ Nannengela kweli, mpitaje mwenio mpaka apampakujomole kulepa senti ja kujomola ligambo linu.”

13

Nnapange mabaja ginu andaje manhweganga

¹ Mangobu genia bandu bange ngabaika, ngabannenge Yesu nhwalo gwa bandu ba ku Galilaya abakomigwe na Pilato na myai jabe ngajangabana na myai ji inyama yabapanganga lilumbo kwa Nnoongo kwa Nnoongo. ² Yesu ngabajanga, “Magambu bandu ba ku Galilaya bena bakomigwa kwa magambu genia mpemele kube benia bakiba akabaja kupeta bange aka Galilaya? ³ Nannenge kweli, na mangweto uyo pangalapa malemwa ginu mpakuwaganga anda bange pabawaga. ⁴ Andaje baba komi na nane abagwelile nnala kwako ku Siloamu, ngabaweganga, nkitanga bombe bakibanga akabaja muno kupeta bandu bowa ba Kuyelusalemu? ⁵ Nannenge nyeneje, angweto bakiba na malemwaje nambu mangweto pangalapa majambi ginu, manhwaganga anda bombe.”

Kulandakia kwa nkongo gwa ngokwa gwanga-pambika

⁶ Kubokapenia, Yesu ngabalengela kulandanakia kongo, “Mundu jumwe akiba nankongo gwa ngokwa ya zabibu munng'onda gwakwe. Mundu jwenio ngajenda kupala kutongola ngokwa, nambu aikoliye. ⁷ Ngannengela nkamumaengo jwakwe, ‘Nnole, kwa yaka itatu inke kupala ngokwa ya nkongo gongo, nambu mbatiteje kilebe. Muwekete! Kwanike ntumia lutuba lwa lutope panga kilebe?’ ⁸ Nambu jwenio ngannyanga, ‘Ananhota, tuleke kabele chaka cheno, manutindikia ntalu nukujela mbolea. ⁹ Anda upambike ngokwa manicha, nga chwapi, andaje bai muweketage.’”

Yesu annamia munkege jumwe lichoba lya Kupomolela

¹⁰ Yesu akiba akabilela munyumba ji kugongalela lichoba lya Kupomolela. ¹¹ Pena pakiba na munkege jumwe ojwakiba ntamwe kwa yaka komi na nane, magambu nchepela. Mmele gwakwe gukiba na kindunduma ngachipula kujema gwicho. ¹² Yesu apammona ngankema nukunenge, “Makege, mme agabwa kitamwe chinu kinnekite.” ¹³ Yesu ngammekela maboko gakwe kingobucho mmele gwakwe ngalama kabele, ngannumba Nnoongo.

¹⁴ Nambu nkolongwa jwa nyumba ja kugongalela ngabachimwa muno magambu Yesu

annamia munkege jwenio lichoba lya Kupomolela. Yene ngabalenge bandu babakonganinge penia, “Nkwetingite machoba sita ga kamu maengo, bai nhwikange machoba genia bannamiange itamwe inu, nambu makaikangaje lichoba lya Kupomalela!”

¹⁵ Penia Angwana ngabajanga, “Mangweto makandendemundu! Mene kati jinu kabi annyogolile ng'ombe jwakwe andaje liponda lyakwe kupita mukitundu ajende kunywe mache, ata ikabi lichoba lyene nga lya Kupomalela? ¹⁶ Ngoe, pamba abi biti Ulaimu jwombe Lichetani likate kunnemaya kukungobu cha yaka komi na nane. Bo, ikiba kuwalaje kunnyogolela kutabigwa kwakwe lichoba lya Kupomalela?” ¹⁷ Apalenga genia, akangondwa bakwe ngabalola oni nambu bandu bange boa ngababeganga na laa kwa magambu ga ilebe ikolongwa yoa eyibantendile.

Kulandanakia kwa mbeju njokonjoko ya haladali

(Matayo 13:31-32; Maluko 4:30-32)

¹⁸ Yesu ngakonya, “Kingwana cha Nnoongo kilandine nanike? Nenganakia na nike? ¹⁹ Nga anda mbeju njokonjoko ikemigwa haladali eyapandite mundu jumwe kunng'onda gwakwe, ngimalika na kube nkongo. Ijuni yu kunani ngichenga miu jakwe mu ndambi yakwe.”

Kulandanakia kwa kimela
(Matayo 13:33)

²⁰ Ngakonya kabele, “Nenganakia na nike Kingwana cha Nnoongo? ²¹ Nga anda amila ejibatoi amama bamwe ngabatindagana na madebe

mabele na nusu ga unga, penia unga gwoa ngutupa.”

Nniango nchokochoko
(Matayo 7:13-14,21-23)

²² Yesu pajenda Kuyelusalemu ngapete kunyini na kuijiji, kutangacha Nhwalo Gwambone.

²³ Mundu jumwe ngakonya, “Bo, Angwana, bandu abapakomboligwa nga achoko?”

Yesu ngabalengelanga, ²⁴ “Nkachanange kujingila kwa kupetela nniango ogubi nchokochoko, gambu bandu mabajiganga kujingila nambu baotolangaje. ²⁵ Mangobu magaika penia akola nyumba bamajinuka nu kujigala nniango, mangweto mijemanga panja na kutumbu kutaukana nniango nukulenga, ‘Angwana mutujogolele nniango.’ Nambu bombe binnyanga ‘Nummaanyije mmokanga kole.’ ²⁶ Namangweto mitumbula kunnengela, “Twe nga baba tatulila nakunywe pamwe na mwenga, na mwenga ngammola muijiji ito.’ ²⁷ Nambu bombe bilenga ‘Numanyije mangweto mmokanga ko, mmokange pamba, mangweto nkamwa mabaja.’

²⁸ Nga apapapakube na nguto na kuyaga mino, mangobu apampakabonanga Ulaimu na Isaka na Yakobo na akalondoli boa babi mukingwana cha Nnoongo, nambu mmeni mangweto nnekeligwe panja! ²⁹ Bandu mabaika kuboka kumbwani na kundonde, kuboka kuchanya na kubanda na kutama pa mpapala Mukingwana cha Nnoongo. ³⁰ Elo, ababi bukujomolela bibaganga bu kutumbula, na ababi bukutumbula biba bukujomolela.”

*Yesu kukupala Kuyelusalemu
(Matayo 23:37-39)*

³¹ Mangobu ugogo, Mafalisayo na bandu bange ngabannyendelela Yesu ngabannengela, “Mmoke pamba nnyabule paali pange, kwa magambu Helode apala kunkoma.” ³² Yesu ngabajanga, “Nnyendange makalengele alibwea nyene, ‘Leleno na malabo mengamichepela na kalamia akatamwe, na lichoba lya tatu nijomolela liengo lyango.’ ³³ Ata nyenie, kwa leleno, malabo na papacha, mpaka nyendeke na mwanja gwango, kwa magambu telaje nnonboli akomigwe panja ja Yelusalemu.

³⁴ “Mwe ma Yelusalemu, Mwe ma Yelusalemu! Makomanga akalondoli na kaputa maganga akapakachi ba Nnoongo abakingite kwinu! Palenga nyigite kuikongola ingota yinu kwango andi ngoko apaikongola yana yakwe nkati ja mapapanilo gakwe, nambu mapaije. ³⁵ Aja! Nyumba jinu jiba ukeba. Nannengelanga, umonaje kabe mpaka apampa kulenga, ‘Alumbigwe ojwaika kuliina lya Angwana.’ ”

14

Yesu annamia mundu ntamwe

¹ Lichoba limwe lya Kupomalela Yesu ngajenda kulye chakulya kachakwe kilongoi jumwe jwa Mafalisayo, na bandu ngabannolekeya Yesu kukunhwikingia. ² Nnongi jakwe Yesu pakiba na mundu jumwe ojwakiba na kitamwe cha kutupa mmele. ³ Yesu ngabakonyanga akaboli ba Malagilo ga Musa na Mafalisayo, “Bo kweli

andaje ipaligweje kunnamia mundu Lichoba lya Kupomalela?”

⁴ Nambu angweto ngaba tamanga nu. Yesu ngankamu ntamwe jwenio, ngannamia na ngan-neka ajabule. ⁵ Kingobutu ngabalenge, “Beneke kati jinu bombe mwana jwabe andaje ng'ombe jwabe akajingi mulibomba kabi bampiitije ata ikabi Lichoba li Kupomalela?” ⁶ Angweto baotolingije kunnyanga.

Ukina nu lutengo

⁷ Yesu ngaba bona angweto abakokigwe apabakiba bikikipambula paali pa ichima, ngabalengelanga kulandanakia kongo, ⁸ “Anda mundu ankokite kumpapala gwa kutola akege, makatamaje paali pa ichima, iotwile akokigwe nngwana jonge jwambone kumpeta mwenga, ⁹ na akola nyumba, abankokite mangweto mabele, mabaika nukunnengela, ‘Malekele benia kitebu chenie.’ Penia mpakola oni nnongi ja boa na ipaligwa kujenda kutama kunyuma. ¹⁰ Nambu anda bankokite kumpapala gwa kutola akege, ntama paali pa mwicho ibe nkolanyumba apapakuika annengele, ‘Aganja, nhwike nnongi pano, paali pambone muno.’ Penia mamiba nikibumo nnongi ja boa abatamangite pamwe na mwenga. ¹¹ Kwa magambu jwajotijola ojwa kitondobe aba kuuluigwa na ojwa kiuluya aba kutondobigwa.”

¹² Penia Yesu ngannengela na benia abakokite, “Anda mapanganikiinge mpapala nalumu andaje kimuyo, makakokangaje akaganja binu andaje akanuna binu andaje akalonga binu

akandamya ajinu ababi binu uloi bakaikangaje na benia mabankokanga, namwenga mamma bannepite chache echi matendelingi. ¹³ Ipaligwa apameka mpapala, makokange akaoko, abalemile, nangwaba na bangalola, ¹⁴ na mwenga mamma mpatite upeelee, kwa magambu benia bakwetangitije chu kunnepa. Gambu Nnoongo mampa malepo ginu mangobu bandu bina moja gwambone apabapakuyoka.”

*Kulandanakia kwa mpapala nkolongwa
(Matayo 22:1-10)*

¹⁵ Jumwe jwa abatamangite pamwe na Yesu apajowa genia ngalenga, “Mbaya mundu ojwa pakutama nu kulye chakulya muki Ngwana cha Nnoongo.”

¹⁶ Yesu ngajanga, “Mundu jumwe akabeka mpapala nkolongwa ngabakokanga bandu ajingi. ¹⁷ Kingobu cha mpapala pikiika ngantuma mmanda jwakwe bakalenge bandu baike ilebe yowa ilenganile! ¹⁸ Nambu ngabatumbulanga jumwejumwe kujopa balekekeyange. Ju kutumbula ngannenge mmanda, ‘Emile nng'onda na yene mbaligwa kujenda kulola, nanji nannyopa unneke nakaikaje kumpapala gwinu.’ ¹⁹ Jonge ngalenga, ‘Emile ng'ombe komi ya kulema na mbaligwa kujenda kuijiga nannyopa unneke.’ ²⁰ Jonge ngalenga, ‘Nanji ndoi akege na yene otoje kuika.’

²¹ “Mmanda jola ngabuja kangwana mundu ngalenga goa. Angwana mundu ngabachimwa muno nu kunnenge mmanda jwakwe, ‘Nnyende

chokwe kundela na kila kimbatikwa chi kilambo makakeme baikange pamba akahocho na bangalola na nangwaba na abalemalinge boa.’ ²² Kuboka penia mmanda jola ngalenga, ‘Angwana ilebe yoa ngamwile anda apaunengile, nambu kiigi chumbi chimwe.’ ²³ Angwana bala ngabannenge mmanda, ‘Nnyende kundela na kila kimbatikwa makaamuliche bandu baikange mpaka nyumba jango jitwelele. ²⁴ Nannenge kweli mmoa kutenda boa banakokangite ojwapakupaya chakulya cha mpapala gwango!’ ”

*Ojwapaligwa kube ndundame
(Matayo 10:37-38)*

²⁵ Penia nkengeni nkolongwa gwa bandu pabannyendelela Yesu, ngabatendebukia ngabalenge, ²⁶ Mundu jwajwoa ojwaika kwango nenga anda nukumbalaje ne kupeta awamundu na amamundu na aanamundu ni ingota yabe na akalombo mundu na akakolo mundu na mwene, kuotoje kube napunji jwango. ²⁷ Jwajwoa jwagapotola nchalaba gwakwe nu kungengama kuotoje kube napunji jwango.

²⁸ “Magambu beneke panakati jinu ojwapala kuchenga ulingo nukutama otije kubalanga aimanye ilebe ipaligwa anda maijomolelage?

²⁹ Andaje kuboka pukuchimika tu eke nukuchipula kujomola na bandu kunhweka, ³⁰ kulenga, ‘Mundu ojo ngatumbu kuchenga nambu ajomwileje.’

³¹ “Andaje Nngwana jwako ojwapala kujenda ukomana na Ngwana nnyakwe, nukutama otije nu kuwacha maotolage, kwa matyala gakwe

elufu komi nu kujomana na jwajo juna matyala alufu ichilini? ³² Andaloi maotoje mabatuma apakachi kujopa malobe ga tengela nakongo abi kutaali na Ngwana jwenio. ³³ Uyo abije na jumweje kati jinu ojwapa kube napunji jwango anda nikiilekaje ilebe yakwe yowa.

Kulaa kwa mwinyo

(Matayo 5:13; Maluko 9:50)

³⁴ “Mwinyo chwapi, nambu anda andauoite kulaa kwakwe, kuotoje kubukia kulaa kwakwe. ³⁵ Kulaaje nakwa lutopije nakwa lutubaje, bandu kulekela tu. Juna machikilo ajoe!”

15

Kulandanakia na limbelele eliobite

(Matayo 18:12-14)

¹ Lichoba limwe akatocha kodi na bina mabaja ajingi ngabajenda kumpenekeya Yesu. ² Mafalisayo na akaboli ba Malagilo ga Musa ngabatumbu kuchonjoya, “Munnolakeye mundu ojo! Babandakila bina mabaja, na kabe atenda kulye nabo.” ³ Yesu ngabajanga kwa kulandanakia,

⁴ “Nhwacha panakati jinu jumwe anda akweti mambelele makomi komi, anda nnoi kube limwe liobite ntenda bole? Mpakagaleka gaga makomi tisa na tisa papongote nu kujenda kulipalapala lyale eliobite mpaka mulibone. ⁵ Anda mulibweni mpakuala mwojo nu kulipoto pilipamba ⁶ nu kubuja nalyo kachakwe. Na kakema akandami ajinu na akamaganja binu pamwe na kalenge benia, ‘Mbi na laa muno nilibweni

limbelele lyango iliobite. Aja tuinange!’ ⁷ Uyo, nannenge, papakube na laa kumbengu kwa magambu ga mundu jumwe kulapa mabaja gakwe, kupeta bandu makomi tisa na tisa ababikibona bambone, bangapala kugaleka malemwa gabe.

Kulandanakia na uloi oguobite

⁸ “Andaje nnolabo? Tulenge akiba munkege jumwe anda akweti uloi komi anda aoite jimwe atenda bole? Apamba lumuli, nu kupyagila nyumba joa na kupala kwa kuingakia muno mpaka kuibona. ⁹ Anda ajipatite, mabakemanga akaganja mundu na akandami mundu nu kulenga, ‘Nhwalaalilange pamwe na nenga, magambu nupatite uloi gwango oguobite.’ ¹⁰ Uyo nannengelanga, nga apapakualalilanga akapakachi ba Nnoongo kwa magambu ga juna malemwa jumwe ojwalapa.”

Kulandanakia na mwana ojwa obite

¹¹ Yesu ngajendekea kulongela, “Pakiba na mundu jumwe ojwakiba na ingota ibele ikanalome. ¹² Nchokujola ngabalengela awamundu, ‘Awawa, umbe ulichi gwango.’ Bombe ngababaganakia mali gabe. ¹³ Kuboka pa machoba machoko, nchokujola ngaucha ulichi gwakwe, ngaboka mwanja na uloi gwakwe ogwa patite, ngajabwa kilambo cha kutaali kwenio ngajomola uloi gwoa kwa ilebe ya kipuchi. ¹⁴ Apajomola uloi gwoa, ngukupiti njala ngolongwa mukilambo chenye, jwombe ngatumbu kulolalola. ¹⁵ Ngajopa liengo kwa akola kilambo bakwenio bombe ngabampeleka kunng'onda gwakwe kugape chakulya magolobe.

¹⁶ Alokalela kulye mangai agagalya magolobe, nambu akibaje mundu ojwampire kilebe chukulye. ¹⁷ Apatumbula kolamalango, ngawacha, ‘Mboni babi akakamwamaengo ndu ba awabango abalye na kuigaya, na nenga nhwe njala?’ ¹⁸ Mamuja kawabango na kalengela, Awawa, nijilemwite mbengu, na mwenga uyo nannemwite. ¹⁹ Mbaligwije ata ukemigwa mwana gwinu. Undendi andi jumwe jwa akakamwa maengo binu.’ ” ²⁰ Ngatumbu mwanja gwa kubuja ka awamundu.

“Apakiba tango abi kutaali, awamundu ngaba mmona, na kwamwojo gwa kia ngabammutakila, ngankumbatila. ²¹ Mwana ngabalengela, ‘Awawa, nijilemwite mbengu na mwe uyo nannemwite. Mbaligwije ata ukemigwa namwana binu.’ ²² Nambu awamundu ngabalengela akapakachi bakwe, ‘Nnyombaketange! Nnetange ngobo inachwapi makankwindiyange! Makankwindiyange pete ni ilatu!’ ²³ Manchinjilange likoga eliatite, tulye nu kualalila! ²⁴ Kwa magambu ga manango jono akiba awile, nambu ngoe abi mmomi, akate kuoba, nambu ngoe abonikine.’ ” Ngaba tumbu kutenda mpapala.

²⁵ “Mangobu genia akakamundu bakiba tango kunng'onda. Apakiba akabandakila kachakwe, ngajoa ilulu na ng'oma. ²⁶ Ngankema mpakachi jumwe, ngankonya, ‘Kibi nike?’ ²⁷ Mmanda jwenio ngannengela, ‘Nnuna gwinu abujite ukaja, na awabinu banchinji likoga eliatite kwa magambu bampatite abi telatela.’

28 “Kakombo jwenio nkolo ngabe nililaka na ngakana kujingila unyumba. Awamundu ngabapita panja nukumpembela ajingile unyumba. 29 Nambu jwombe ngabajanga, ‘Nkom-bakele! Yaka yoa nammegalile, nanakanaje amuli jinu. Umbi nike? Umbije ata mwana mbui jumwe nakatendi mpapala na akaganja bango! 30 Nambu mwana gwinu ojwajitine uloi gwinu kwa upuchi pamwe na akangongola, kingobu tu apaika manchinjile likoga eliatite!’ 31 Awamundu ngabannyanga, ‘Manango, mwe mmi pamwe na nenga machoba goa, na kila echimbinacho nga chinu. 32 Ngutupaligwa kutengenecha mpapala na kualalila, kwa magambu ununa gwinu jono, akiba awile, nambu abi momi, akiba aobite, nambu ngoe abonikine.’ ”

16

Kulandanakia kwa mpakachi mmaja

1 Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, “Junauloi jumwe na mpakachi jwakwe. Mpakachi jwenio akatekopakigwa kube alile uloi gwa mundu jumwe, 2 Mundu juna uloi jola ngankema, ngannengela, ‘Nga nhwalo nike ogunujoa kwinu mwenga? Mmalange eya mpatite na eibokite ya uloi gwango, kwa mana nhwotwije kube mapakachi kabele.’ 3 Mpakachi jola ngawacha, ‘Angwana bamengite liengo lya ukongola, ngamula nike? Kujenda kulema nhotwije, kujenda kujopajopa andi akahocho nga oni. 4 Elo, manyi lyu kamula! Ibe

apabapakumenga liengo, bandu bambokelange kachabe.’

⁵ “Ngabakemanga abalongigwa na anahota mundu, jumwe. Ngannenge ju kutumbula, ‘Nnongigwa uloi nnenga na angwana bango?’

⁶ Jwenio ngajanga, ‘Mapipa makomi komi ga mauta ga uto.’ Kalani jola ngalenga ntole likalatachi eliandikwe ligambo linu, ‘nhwandika makomi nhwano.’ ⁷ Kuboka penia ngankonya jonge, ‘Mwenga nnongigwa uloi nnenga?’ Jwombe ngajanga, ‘Magunia makomi komi ngano.’ Kalani ngalenga, ‘Ntole likalatachi linu eliandikwe ligambo linu nhwandika makomi komi pa nane.’

⁸ “Angwana mundu ngabannumbalila kalani jwenio jwanga aminika, kwa magambu ga kala-muka kwakwe, magambu bandu ba padunia jenje akakalamui kupeta bandu abanhwamini Nnoongo.”

⁹ Yesu ngajendekea kulongela, “Na yenie nannenge mmekange maganja na bandu kukutumia ilebe ya padunia, ibe pampakujomola bampokele kubwomi gwa machoba goa pangapela. ¹⁰ Mundu jwajwoa ojwaba kuaminika kwa kilebe kichokochoko na kikolongwa uyo na jwangaaminika kwa kilebe kichokochoko na kikolongwa uyo kuaminikaje. ¹¹ Anda mmi kuaminikaje kugoya uloi mmaja gwa padunia, beneke abapakunkamuya kugoya uloi gwa kweli oguboka kwa Nnoongo? ¹² Anda mangweto kuaminikaje kugoya ilebe ya mundu jonge, beneke abapakunkamuya ilebe inu?”

¹³ “Abije mmanda jwaotwile kabegelela akangwana abena, magambu apakunchimwa jumwe nu kumpala jonge andaje apakulongwana na jumwe na kummembula jonge. Kuotoje kummegelela Nnoongo nu ilebe.”

Kilonge chenge cha Yesu

(Matayo 11:12-13; 5:31-32; Maluko 10:11-12)

¹⁴ Kingobu Mafalisayo pabajoa genia goa, ngabammembula Yesu magambu angweto bakate kupala muno uloi. ¹⁵ Yesu ngabalengela benia, “Mangweto mikibekanga kube mabandu bambone nnongi ja bandu, nambu Nnoongo ajimanyi myojo jinu. Magambu ilebe ibonekana yambone nnongi ja bandu yamboneje nnongi ja Nnoongo.

¹⁶ “Malagilo ga Musa na majandiko ga akalon-doli ba Nnoongo gakiba gakatangachigwa mpaka kingobu cha Yohana Mmatici, kutumbu penia Nhwalo Gwambone gu Kingwana cha Nnoongo kutangachigwa na kila mundu ajingi kwa makakala. ¹⁷ Nambu kindema kwa mbengu na dunia kujomoka kupeta lunembo lumwe lwa Malagilo ga Musa kuboya.

¹⁸ “Mundu jwa jwoa ojwanneka nhwanamundu nu kutola jonge munkege atenda ngongola, na munalome ojwantola munkege ojwalekine na angwana mundu, atenda ngongola.

Mundu juna uloi na Lazalo

19 “Pakiba na Mundu juna uloi na akwinda ngobo ina bei ngolongwa muno na kubeka mipapala machoba goa. 20 Na penia pakiba na nhwocho jumwe liina lyakwe Lazalo, jwenio akiba na ilonda mmele gwoa na bakibanga kummeka ku mundu juna uloi panniango. 21 Ahyobalela kulye imbolopolo itola kuboka pa mecha ja juna uloi. Na imbwa ngiika kunnamba ilonda yakwe.

22 “Nhwochojo ngajomoka na akapakachi kuboka kumbengu ngabantola kummeka papipi na Ulaimu kumbengu. Na mundu juna uloi ngajomoka ngabanchika. 23 Mundu juna uloi pakiba akapotekigwa kumambi, ngajinula mio gakwe ngammona Ulaimu kutaali na Lazalo papipi nakwe. 24 Ngakema kunonoya, ‘Awawa ana Ulaimu, umone kia, muntume Lazalo ata ikabi kuchwika tu lukonji lwakwe umache, alupe laa lulimi lwango, magambu ndenda kupotekigwa muno na mwoto gongo!’

25 “Nambu Ulaimu ngalenga, ‘Nkombakela, gwe manango, ngantama na laa ilebe ina chwapi yoa ngampata, na Lazalo ngapata mabaja. Nambu ngoe Lazalo abi mukupomolela na mwenga ntenda kupotekigwa. 26 Nayene panakati ja twe na mangweto pabi na libomba likolongwa, ibe mundu ojwa pala kuika kongo akaotoje na mundu ojwaboka kongo kuika kwenio akaotoje.’ 27 Mundu ojwakiba nu uloi ngajanga, ‘Bai awawa lele nannyopa muntume Lazalo ajende kachabe awabango, 28 magambu ngweti inunu yango nhwano bakelebuye kamwa mabaja ibe bakaikaje kongo kupotakigwa.’

29 “Ulaimu ngajanga, ‘Inunu inu bakweti majandiko ga Musa na akalondoli, bakakelebuya baleke mabajowanga.’ 30 Mundu juna uloi ngajanga, ‘Awawa ana Ulaimu yeneje nambu anda mundu ayokite kuboka kwa abawile kajendelela mabalapa.’ 31 Jwombe Ulaimu ngalenga, ‘Anda kajowangaje majandiko ga Musa na akalondoli ba Nnoongo, bajobokangaje ata mundu akayokite kuboka kwa abawile.’ ”

17

Malemwa

(*Matayo 18:6-7,21-22; Maluko 9:42*)

1 Yesu ngabalenge akinapunji bakwe, “Iwechikinije pakapitije ipengu eijambukia malemwa, nambu kulaga kwa mundu jwenio ojwapakijambuki ipitile! 2 Ikabi mbaya kwa mundu jwenio kutabigwa pantandala libwe likolongwa lya kuyagila na kulekaligwa kubaali, kuliko kunnyambukia jumwe jwa akachoko aba kutenda malemwa. 3 Ntamanga maha!

“Andi nnunagwinu annemwite, mankelebuye, anda alapite, mannekekeye. 4 Na anda annemwite mala saba kwa lichoba, na kila mangobu akabuja kwinu akalenga, ‘Napite,’ ipaligwa munnekekeye.”

Imani

5 Achandundame ngabalenge Angwana, “Mutujonjekeye imani.”

6 Angwana ngabajanga, “Na ati makabi na imani njokochoko andi mbonje njokonjoko andi ya aladali, kabi nhwotolinge kulenge nkongo

gongo gwa nkuju, ‘Nnyikuke makakipandakile kubaali,’ kabi gunnyalite.

Liengo lya mpakachi

⁷ “Tulenge jumwe kati jinu akweti mpakachi jwombe alema kunng'onda andaje achunga mambelele. Bo, apabuja kuboka kunng'onda, binnengela mpakachi jwenio, nnyombakete, nhwiche nnie chakulya? ⁸ Ije! Binnengela, ‘Umbanganikie chakulya, mme tela kundumikia mpaka pa mbakujomola kulye na kunywe, kubokapenia namwe nnia na kunywe.’ ⁹ Bo, minnumba mpakachi jwenio kwa magambu alenganakie agabannengile? ¹⁰ Na mangweto uyo anda nteile goa agabannengile, nnengange, ‘Twe nga akapakachi tanga nyonjekea, tulenganakie tu gaga agatulengile ukamwa.’ ”

Yesu balamia bina maloi komi

¹¹ Yesu apakiba mumwanja kujenda Kuyelusalemu ngapetela umbwega ja ku Samalia na ku Galilaya. ¹² Apakiba akajingila mu kijiji chimwe, bandu komi bina maloi ngabakongana nakwe, ngabajemanga kwa kutaali. ¹³ Ngaba tondobeanga lilobe ngabalenga, “Yesu Ananhota, mutubone kia!”

¹⁴ Yesu apababonanga ngabalengela, “Nnyendange mikikilayange kwa akakung'i.”

Ngibe apabakiba bakajendanga, ngabajeguka. ¹⁵ Jumwe kati jabe apalola kube alamiigwe, ngabuja akannumba Nnoongo kwa lilobe likolongwa. ¹⁶ Ngakilikitila pae nnongi ja makongono ga Yesu kongo akannumba. Jwenio akiba Nsamalia. ¹⁷ Yesu ngalenga, “Bo, bandu

komije abajeguigwe? Baba tisa babilingite ko? ¹⁸ Apatikinije jonge ojwabujite kumpe kibumo Nnoongo nambu mundu jonjo tu jwanga Uhyahudi?” ¹⁹ Penia Yesu ngannengela mundu jwenio, “Nnyeme, nnyabule, imani jinu jin-namie.”

*Kuika kwa kingwana cha Nnoongo
(Matayo 24:23-28,37-41)*

²⁰ Mangobu gamwe, Mafalisayo ngabankonya Yesu, “Kingwana cha Nnoongo kiika lii?”

Jwombe ngabajanga, “Kingwana cha Nnoongo kiika pangabonekana. ²¹ Na abije ojwa pakuo-tola kulenga, ‘Kibi pamba,’ andaje ‘Kibi papa.’ Kwa magambu Kingwana cha Nnoongo kibi nkati jinu.”

²² Penia ngabalengela akinapunji bakwe, “Ma-choba gaika penia mipalanga kulola lichoba limwe lya Mwana jwa Mundu, nambu milibo-nangaje. ²³ Na bandu binnengela, ‘Nnolange, abi papa!’ Andaje ‘Nnolange, abi pamba!’ Nambu mangweto makabokangaje na makakengaman-gaje. ²⁴ Gambu andi njai pijipiti kingobu tu nu kung’ala kunani kingonu chimwe mpaka chenge, ngapipakube lichoba likuika kwakwe Mwana jwa Mundu. ²⁵ Nambu panga pitila oti genia, apaligwa apotekigwe muno na ukanigwa na kibeledi chenje. ²⁶ Anda apikiba kingobu cha Nuhu, nga apipakube mumachoba ga Mwana jwa Mundu. ²⁷ Bandu ngabajendekea kulye na kunywe, kutola akege na kutoligwa na analome mpaka kingobu chenye Nuhu apajingila mu ntumbwi nkolongwa. Ngondo ngijipitila na

kapotekanga boa. ²⁸ Ipakube anda apipitila mangobu ga Lutu. Bandu ngabajendekea kulya na kunywe, kuemela na kuucha, kupanda mbeju na kuchenga. ²⁹ Nambu lichoba lyenie Lutu apajabula Kusodoma, mwoto na mabwe ga mwoto ngagauluka kuboka kumbengu na kakomanga boa. ³⁰ Nga apipakube lichoba lyenie Mwana jwa Mundu apapakuekuligwa.

³¹ “Lichoba lyenie, jwajoa ojwabi panani ja kinyanga akaulukaje kujenda ukaja kutola ilebe yakwe. Uyo, ojwapakube kunng'onda akabujaje unyuma. ³² Nkombokelange agagampatite nhwana gwa Lutu. ³³ Mundu jwajoa ojwapa kukombola bwomi gwakwe, apakuoya, na mundu jwajoa ojwauoya bwomi gakwe, apakukombola. ³⁴ Nannengelanga, lichoba lyenie kilo bandu abele bigolokanga pamwe, jumwe aitoligwa na jonge ailekigwa. ³⁵ Akikege abena bibaganga bakayaganga okole pamwe, jumwe aitoligwa na jonge ailekigwa.” ³⁶ Bandu akabele bibaganga kunng'onda, jumwe aitoligwa na jonge ailekigwa.

³⁷ Penia ngabankonya, “Nga kole Angwana?”

Yesu ngabajanga, “Apubi ntui, ngapagakongana matumbui.”

18

Kulandanakia na Nawele na hakimu

¹ Kuboka penia Yesu ngabalenge kulandanakia kwa hakimu kupala kabolanga akinapunji kube bagongalelange Nnoongo kila kingobu na bakachipulaje na kachokoje. ² Ngabalenge,

“Pikilambo chimwe pakiba na hakimumu jwenio akiba kunyalije Nnoongo na kaechimuje bandu. ³ Na pikilambo chenye pakiba na munkege jumwe nawele ojubajendelela machoba goa kajopa kupala ilebe yakwe kuboka kwakangondwa bakwe. ⁴ Kwa machoba majingi hakimumu jwenio apaije kunnyeketela apate, nambu kukujomolela ngalenga kumoyo jakwe, ‘Nenga ng’anu kube kunnyogopaje Nnoongo na kaechimuje bandu, ⁵ magambu nawele ojo atenda kunjumbuya, mbakumpe chapala. Andaje apakunjumbuya muno kukuinkalila kila kingobu!’ ”

⁶ Angwana ngabajendekeya kulenga, “Mpenikiye palongila hakimumu mmaja. ⁷ Nnoongo bajangataje bandu bakwe abapambwile, abanng’utila kilo na mui? Bo, apakuchelwa kapenakia? ⁸ Nannenge, apakajangata, kabe chokwe. Bo maikolela imani padunia kingobu Mwana jwa Mundu apapakuika?”

Kulandanakia kwa Mafalisayo na akatocha kodi

⁹ Uyo Yesu ngabalenge bandu kulandanakia kwa bandu bange abakitenda bandu ba mbone na kabembula bange. ¹⁰ “Penia pakiba na bandu abele ngabajendanga kulubanja lwa nyumba ja kugongalela, jumwe akiba Falisayo na jongo akiba ntocha kodi.

¹¹ “Falisayo ngajema ngagongalela kumoyo na kulenga, ‘Ana Nnoongo, ndenda nnumba, magambu nenga mbi andi bandu bangeje, akapoki na akawangi andaje akangongola. Nannumba kube

ne andi ntocha kodi ojoje. ¹² Mbunga machoba mabena kwa wiki, mbanga lipungu lya komi kuilebe yoa yambata.’

¹³ “Ntocha kodi ngajema kutaali na wala ajinwikeje kulola kumbengu nambu ngakilikitila kukuechuka nu kulenga, ‘Ana Nnoongo, umone kia nenga nambi na mabaja!’ ” ¹⁴ Yesu ngalenga, “Nannenge kweli ntocha kodi abuja kachakwe kongo abonekana jwambone nnongi ja Nnoongo. Nambu Mfalisayo joje. Magambu kila ojwa kitondobe aba kuuluigwa na kila ojwa kiuluya aba kutondobaigwa.”

Yesu ailumika ingota

(Matayo 19:13-15; Maluko 10:13-16)

¹⁵ Bandu bange ngabampelekela Yesu ingota ilumikigwe. Akinapunji apabalola genia ngabakanakia, ¹⁶ nambu Yesu ngaikema ingota nu kulenga, “Mileke ingota iike kwango mikikanakiaje, magambu Kingwana cha Nnoongo kibekigwe kwa bandu anda benia. ¹⁷ Nkombakela yene! Mundu jwajwoa nukukipokelaje Kingwana cha Nnoongo anda mwana, ajingije mu Kingwana chenie.”

Mundu juna uloi

(Matayo 19:16-30; Maluko 10:17-31)

¹⁸ Kilongoi jumwe ngankonya Yesu, “Aboli mambone ndendabole, mbate bwomi gwa machoba goa pangapela?”

¹⁹ Yesu ngankonya, “Kwanike kungema ne nambone? Abije jwambone nambu Nnoongo jika jakwe. ²⁰ Magamanyi Malagilo ga Musa,

‘Makabe na ngongolaje, makakomaje na makajibaje na makapanga uchaili gu uwangije kajali awawa binu na amama binu.’”

²¹ Jwenio ngalenga, “Genia goa nagaagabile tango apanakiba nakakombo.”

²² Kingobu Yesu apajoa genia, ngannenge mundu jwenio, “Kiigi kilebe chimwe chikipaligwa kamula. Makauche ilebe yoa einkweti uloi gwene mapegange akahocho na mama manuloi kumbengu, penia nhwike ungame.” ²³ Nambu mundu jwenio pajoa genia, ngachimwa muno magambu akiba nuloi muno.

²⁴ Yesu apalola akachimwa yenie, ngalenga, “Ibiblele apibi kujundupa kwa bina uloi kujingila mukingwana cha Nnoongo. ²⁵ Elo, nga kindema muno ngamia kupeta pililanga lya chingana, kumpeta juna uloi kujingi mukingwana cha Nnoongo.”

²⁶ Bandu ba apabajoanga genia, ngabalenga, “Nga meneke ojwapakuoto ukomboka?” ²⁷ Yesu ngajanga, “Gangawehekana kwa mundu, ku Nnoongo kuwechakana.”

²⁸ Petulo ngankonya, “Na twe bole? Tuilekite ilebe ito yoa tunkengime!”

²⁹ Yesu ngabalengela, “Kweli nannenge, mundu jwajoa ojwalekite nyumba andaje munkege andaje akakamundu andaje achikibelei bakwe andaje ingota kwa magambu ga Kingwana cha Nnoongo, ³⁰ apakupokela ndu muno ngoe, na bwomi gwa machoba goa pangapela mangobu agapakuika.”

Yesu alongela mala ja patatu nhwalo gwa kiu na kuyoka kwakwe

(Matayo 20:17-19; Maluko 10:32-34)

³¹ Yesu ngabatolanga komi na abele umbwega, ngabalenge, “Mpenakiange! Tujenda Kuyelusalemu na kwenio kila kilebe echikiandikigwe na akalondoli ba Nnoongo nhwalo gwa Mwana jwa Mundu makilenganila.

³² Bapankamuya kwa bandu banga Akayahudi angweto mabantendela gangambone na kunhuni mata. ³³ Mabamputanga iboko na kunkoma, nambu lichoba lya tatu mayoka.”

³⁴ Nambu angweto bamanyangitije nhwalo gwenio ata kichoko, bakate kuiigwa mana ga malobe genia, na bamanyangitije agagalon-galigwe.

Yesu annamia jwangalola

(Matayo 20:29-34; Maluko 10:46-52)

³⁵ Mangobu Yesu apabandakila ku Yeliko, pak-iba na mundu jumwe jwangalola atamite papipi akajopa. ³⁶ Apajoa nkengeni gwa bandu gwakapeta ngakonya, “Kubi nike?”

³⁷ Ngannengela, “Yesu juku Nazaleti atendakupeta.”

³⁸ Jwombe ngatondobea lilobe ngalenga, “Yesu, Mwana jwa Daudi, umone kia!”

³⁹ Bandu abakiba nnongi ngabankalapila ngabannenge akotoke, nambu jwombe ngayangala kuchobela, “Mwana jwa Daudi, umone kia!”

⁴⁰ Yesu ngajema, ngaamulicha bannete nnongi jakwe.

Jwangelola jola apaika papipi, Yesu ngankonya, ⁴¹ “Mpala nantende nike?”

Jwombe ngajanga, “Angwana, nyopa nphoto kulola.”

⁴² Yesu ngannengela, “Nname! Imani jinu jinnamie.” ⁴³ Na kingobu tu jwanga lola jola ngalola, ngankengama Yesu akammegelela Nnoongo. Bandu boa apabalolanga genia, ngabannumba Nnoongo.

19

Yesu na Zakayo

¹ Yesu ngajingila kunnyini ku Yeliko na ngatyanga undela ya munnyini mwenio.

² Pakiba na mundu jumwe kwenio liina lyakwe Zakayo ojwakiba nkolongwa jwa akatocha kodi na mundu tajili. ³ Ngapala kummona Yesu nga meneke, nambu magambu ga bandu ajingi na akiba nnyipi, aotwileje.

⁴ Penia, ngalongalela mbelo, ngaombela unani mwa nkoju ibe aotole kummona Yesu, ojwapeta ndela jenie. ⁵ Yesu apaika paali penia, ngalola kunani na ngannenge Zakayo, “Nhuluke chokwe Zakayo, magambu mpaka ndame kachinu lele.”

⁶ Zakayo ngauluka chokwe, ngammpokela Yesu kwa kualalila. ⁷ Bandu boa apabalola genia ngabatumbu kokaleka, bakalenga, “Ajabwile kutama na mundu juna malemwa.”

⁸ Zakayo ngajema ngannengela Yesu, “Mpenakie, Ananhota! Nenga manapa akaochu nusu ja mali jango, na anda nampokite mundu jwajoa kilebe, manammujichia mala pa ncheche.”

⁹ Yesu ngannengela, “Lele nyumba jenje jikom-boligwe magambu angweto uyo kibeledi cha Ulaimu. ¹⁰ Mwana jwa Mundu aikile kupalapala na kakombola abaobite.”

*Kulandanakia kwa akapakachi komi
(Matayo 25:14-30)*

¹¹ Kingobu bandu apabakiba tango bakapenakia genia, Yesu ngabalengela kulandanakia. Penia akiba abandakila Kuyelusalemu, na bandu benia bakita kingobu tu kingwana cha Nnoongo makiika. ¹² Yenye ngabalengela, “Kukiba na mundu jumwe jwa kibeledi cha kingwana ojwakiba na mwanja gwa kujenda kilambo cha kutaali ibe apokele liengo lya kingwana, kuboka penia abuje. ¹³ Tango nu kubokaje, ngabakema akapakachi bakwe komi, ngabape uloi kila mundu tela na kalengela, ‘Mmanyanga mmene chukutendela uloi gwenio mpaka pambakubuja.’ ¹⁴ Nambu bandu ba kilambo chakwe ngabanchimwa na yenye ngabakinga bandu bajende bakalenge mundu ojwapakummeka abe nngwana, ‘Tampaije jonjo kube nngwana jwito.’

¹⁵ “Mundu jwenio ngabe nngwana na ngabuja. Na kingobu tu ngabalengela akapakachi benia abapi uloi gola bakemigwe kupala amanye kila mundu apatite nyonjakea gani. ¹⁶ Mpakachi jwa kutumbula ngaika ngalenga, ‘Angwana, mbatite yenge nyonjakea mala pa komi ku uloi ogumbile.’ ¹⁷ Jwombe ngannengela, ‘Chwapi, mwenga mapakachi mambone. Magambu mmi nakuaminika kukilebe kichokochoko, manammeka kube ni kinala kuilambo komi!’

¹⁸ Mpakachi jwa pili ngaika ngalenga, ‘Angwana mbatite yenge nyonjakea mala pa nhwano ku uloi ogumbile.’ ¹⁹ Jwombe ngannengela, ‘Namwe mma na amuli kuilambo nhwano.’

²⁰ “Mpakachi jonge ngaika, ngalenga, ‘Angwana, uloi gwinu gongo, ngahia gwicho mukitambala.

²¹ Nganyogopa, magambu mamundu makale. Magambu mwe mamundu mantola gangabe ginu, nukutongola changa panda.’

²² Jwombe ngannengela, ‘Mwe mapakachi mabaja! Mbanhwukumula kwa malobe ginu! Mamanyi kube nenga namundu nakale, nandola gangabe gango nukutongola panga panda.

²³ Kwa nike, mabekiteje uloi gwango kubenki, nane kabi ndoile pamwe na nyonjakea kingobu apamujite kwango?”

²⁴ “Penia, ngabalengela abakiba bajemangite penia, ‘Mampoke uloi gwenio na makampe mpakachi jwajo jwakweti nyonjakea mala komi.’

²⁵ Nambu angweto ngabannengela, ‘Angwana, jwombe tayali akweti nyonjekea mala pakomi ja uloi ogwakiba nago!’

²⁶ Jwombe ngabajanga, ‘Kila ojwakweti kilebe mapata nu kunnyonjakea. Nambu jwajo jwanga kola kilebe, ati chache echakweti makitoligwa.

²⁷ Na ngoe, akan-gondwa bango abakanangita ne kube nangwana babe, maletange pambano, makomange upamba nnongi jango!”

*Yesu ajingi Kuyelusalemu kwa ilulu
(Matayo 21:1-11; Maluko 11:1-11; Yohana
12:12-19)*

²⁸ Yesu kuboka pa kulongela genia, ngalongalela kujenda Kuyelusalemu. ²⁹ Apabandakila kuika ku Betifage na ku Betania papipi na kitombi cha Mizeituni, ngabatuma akinapunji bakwe abena, ³⁰ ngabalengela, “Nnyendange kukijiji echikibi nnongi jinu. Apampa kuika kukijiji, mamankolela mwana liponda atabaligwe jwanga ombeligwa na mundu. Mankulugulange na mannetange pamba. ³¹ Anda mundu ankonyangite mboni milikulugula, mannengela bilipala Angwana.”

³² Ngabajabulanga, ngabakolelanga tela andi Yesu apabalengalinge. ³³ Apabakiba bakankulugula mwana liponda, benekangweto ngabakonya, “Mboni mankulugulanga mwana liponda jonjo?”

³⁴ Angweto ngabajanga, “Angwana batenda mpala.” ³⁵ Ngabampelekela Yesu mwana liponda jola. Penia ngabatandika ngobo yabe panani jakwe, ngabammeka Yesu panani ja liponda. ³⁶ Yesu apakiba akajendekea na mwanja bandu ngabatandika ngobo yabe omwakiba akapeta.

³⁷ Apaika papipi na Kuyelusalemu, puwelelo gwa kitombi cha Mizeituni, nkengeni nkolongwa gwa akinapunji bakwe ngabatumbu kualalila na kunnumba Nnoongo kulilobe likolongwa kwa ikobo ikolongwa yoa eibibweni, ³⁸ ngababe bakalenga, “Abe ni kindimba Nngwana ojwaika ku liina lya Angwana. Tengela kumbengu ni kibumo ku Nnoongo!”

³⁹ Penia acha Mafalisayo bange abakiba munkenga gwenio ngabannenge Yesu. “Aboli,

makotoyange akinapunji binu!”

⁴⁰ Yesu ngajanga, “Nannengelanga, anda angwetwa bakotokinge, mamabwe magatond-abeya lilobe.”

Yesu aigutila Yelusalemu

⁴¹ Yesu apabandakila muno kukibona kil-ambo cha Kuyelusalemu, ngabagutila bandu ba Kuyelusalemu, ⁴² akalenga, “Anda makamanyi lele ilebe eileta tengela! Nambu ngoe mibonaje! ⁴³ Magambu kingobu makiika akangondwa binu apabapa kuntindikila ndunda ya ngondo nu kuntindilanga nu kunhwibila kila ndela. ⁴⁴ Bapa kuntimbatimba mwenga pamwe na bandu binu mumapamanda ginu, bannekeje ati libwe limwe panani ja lenge, magambu mikimanyije kingobu Nnoongo apaika kunkombola.”

Yesu ajenda ku Nyumba ja Nnoongo

(Matayo 21:12-17; Maluko 11:15-19; Yohana 2:13-22)

⁴⁵ Penia Yesu ngaika pulubanja lwa Nyumba ja Nnoongo, ngatumbula katipa abauchanga ilebe, ⁴⁶ akalenga, “Tandikigwe Mumajandiko, Nnoongo alenga, ‘Nyumba jango majiba nyumba ja kugongalela.’ Nambu mangweto mijigalamb-wiye kube nduka ja akabuhi!”

⁴⁷ Kila machoba Yesu ngabola pulubanja lwa Nyumba ja Nnoongo. Akakung’i akolongwa na akaboli ba Malagilo ga Musa na akiilongoi ba bandu ngabapala kunkoma, ⁴⁸ nambu bapatangiteje ndela ja kunkoma, magambu bandu boa bakiba bakampenakia, bapalangiteje kupelelwa lilobe.

20

*Ukonyana unhwalo gwa amuli ja Yesu
(Matayo 21:23-27; Maluko 11:27-33)*

¹ Lichoba limwe kingobu Yesu apakiba ku Nyumba ja Nnoongo akabola bandu nu kutangacha Nhwalo Gwambone, akakung'i akolongwa na akaboli ba Malagilo ga Musa, pamwe na akinanhota ngabaika, ² ngabannengela, “Mutulengele, nkamu ilebe yenje ku kinala gani? Bene abampi kinala chenie?”

³ Yesu ngajanga, “Na nenga mbakunkonya. Unengele, ⁴ uwecho gwa Yohana gukubaticha uboka kumbengu andaje kubandu?”

⁵ Ngabatumbu kutaukana, “Tulengabo? Anda tulengite ‘Kuboka ku mbengu,’ alenga, ‘Mboni, munhwamingije Yohana?’ ⁶ Nambu anda tulengite ‘Kuboka kwa bandu,’ nkengeni ogo gwoa gutuputa mabwe, magambu boa baaminge kutenda Yohana akiba nnondoli jwa Nnoongo.” ⁷ Kuyenie ngabannyanga, “Tumanyije uwecho gwenio ubokita ko.”

⁸ Na Yesu ngabalengela, “Nane uyo nannengeje ngamwa ilebe yenje kukinala gani.”

*Kulandanakia kwa akalemi munng'onda gwa mizabibu
(Matayo 21:33-46; Maluko 12:1-12)*

⁹ Yesu ngajendekea kalengela bandu kulandanakia kongo, “Mundu jumwe ngalema nng'onda gwa mizabibu, ngabajaika akalemi, na penia ngaboka mwanja gwa kutaali ngatama kwenio kwa mangobu ndu. ¹⁰ Kingobu cha mauno, mundu jwenio ngankinga mpakachi

jwakwe kwa akalemi bala, akatole paali pa ngoko ga nng'onda gwa mizabibu. Nambu akalemi bala ngabamputa mpakachi jwenio, ngabammuya panga kilebe. ¹¹ Ngankinga mmanda jonge, nambu akalemi ngabamputa na jwenio uyo, nu kuntukana na ngabammuya panga kilebe. ¹² Ngankinga mmanda jwa tatu, na jwenio uyo kuboka pu kumpoteka, ngabantipa. ¹³ Nkola nng'onda ngawacha, 'Ndenda nike? Manankinga manango ojunampala, mbele mabannyali jwenio.' ¹⁴ Nambu akalemi bala apabammona tu, ngabalengelana, 'Jonjo nga nnichi. Nyeme tankome ibe ulichi gwakwe ube gwito!' ¹⁵ Ngabannekela panja ja nng'onda gwa mizabibu nu kunkoma."

Yesu ngakonya, "Jwajo nkola nng'onda bantenda nike akalemi benia?" ¹⁶ "Maika na kakoma bandu benia abapile nng'onda, na kajaika akalemi bange nng'onda gwa mizabibu."

Bandu apabajoa genia, ngabalenga, "Ije gakapitilaje!"

¹⁷ Yesu ngabalolakea ngabakonya, "Majandiko Gachwapi ganga gabi na mana nii?

'Libwe elibilikanite akachengi ligalambwike kube lyambone kupeta goa.'

¹⁸ Kila mundu anda agweli panani ja libwe lyenie apakutwekuka ipande, nambu ojuli-pakung'welela lipa kuntimba."

*Ukonya nhwalo gwa kulepa kodi
(Matayo 22:15-22; Maluko 12:13-17)*

¹⁹ Akaboli ba Malagilo ga Musa na akakung'i akolongwa ngabamanya kutenda kulandanakia

kwenio kwabe kuyenie ngabapala kumpitila, nambu bajogopa bandu. ²⁰ Ngabapala kingobu echikipaligwa. Ngabahonga bandu bange bikikopekeye kube bambone, ngabatuma banyonje Yesu kukunkonya ilebe, yenie ibe bampukilange nu kummeka mumakakala ni kinala cha akatawala ba Loma. ²¹ Bandu bukingakia benia ngabannenge Yesu, “Aboli, tumanyi kutenda nnenga na kubola ilebe ya kweli, tumanyi kutenda mwenga kupambulaje mundu, mwenga mmola kweli ja ndela ja Nnoongo. ²² Mutulengele, anda ipaligwa kulepa kodi ku nkolongwa jwa Loma?”

²³ Yesu ngamanya batenda ntega, ngabalengela, ²⁴ “Unayange luela. Bo, kumio na nembo ya beneke?”

Ngabajanga, “Kwa Nngwana jwa Loma,”

²⁵ Yesu ngalenga, “Mampegange Nkolongwa jwa Loma agabi ga Nngwana jwa Loma, na mampegange Nnoongo agabi ga Nnoongo.”

²⁶ Baotolingeje kunnyonja kwa lilobe lyalyoa papa nnongo ja bandu na yenie ngabatama nuu, bakaomwanga lijango lyakwe.

Ukonya nhwalo gwa kuyoka

(Matayo 22:23-33; Maluko 12:18-27)

²⁷ Penia Masadukayo abalenga kubije kuyoka. Bange kati jabe ngubunhwikalila Yesu nu kulenga, ²⁸ “Aboli, Musa atulagila nyene, ‘Mundu andawile na kaleka akege gwangabe na mwana nnung'una mundu batole malekwe, kupala bampotole nnung'una gwakwe ingota.’ ²⁹ Na pakiba na akalongo saba, nkolongwa ngatola munkege

mwene ngawe pangabe na mwana. ³⁰ Jwajo nnongomundu jwa pili ngantola nawele jwenio, jwombe uyo ngawe, ³¹ na jwa tatu uyo. Ikiba yenie kwa boa saba ngabawe pangabe ningota. ³² Pukujomolela, munkege jola uyo ngawe. ³³ Bo, lichoba lya kuyoka abawile, munkege jwenio aba jwa beneke? Gambu boa saba bakiba bantoile.”

³⁴ Yesu ngabajanga, “Bandu ba dunia jenje batenda kutolana nu kutoligwa, ³⁵ nambu bandu baba Nnoongo abapambwile kuyoka lichoba lya kupela, batolaje wala kutoligwa. ³⁶ Mababa anda akapakachi bu kumbengu baweje. Ni ingota ya Nnoongo magambu bayokite kuboka kwa abawile. ³⁷ Na Musa ngachalakicha kube abawile mabayoigwa. Paali pa Majandiko Gachwapi panani ji kindumba chela echikikiba chakajaka mwoto, alenga Angwana anda ‘Nnoongo jwa Ulaimu, Nnoongo jwa Isaka na Nnoongo ja Yakobo.’ ³⁸ Jwombe nga Nnoongo jwa ababi bwomi, nambu jwa abawileje, magambu kwakwe boa babi bwomi.”

³⁹ Bange akaboli ba Malagilo ga Musa ngabalenga, “Aboli, nnyangite tela!” ⁴⁰ Gambu bajendakije kunkonya yenge ilebe.

Ukonya nhwalo gwa Kilisto Nkomboi ojwapambuligwe na Nnoongo

(Matayo 22:41-46; Maluko 12:35-37)

⁴¹ Yesu ngabakonya, “Ilengigwabo kutenda Kilisto Nkomboi ojwapambuligwe na Nnoongo nga nchokolo jwa Daudi? ⁴² Daudi mwene alenga mukitabu cha Zabuli,

‘Angwana ana Nnoongo ngabalengela Angwana bango,

Ntame kingonu chango cha kalelo

⁴³ mpaka nabeke akangondwa binu kube kitebu cha kubekela makongono ginu.’

⁴⁴ Anda Daudi ankema jwombe, ‘Angwana,’ lele, iyotobo kube mwana gwakwe?’

Yesu baunda bandu nhwalo akaboli ba Malagilo

(Matayo 23:1-36; Maluko 12:38-40)

⁴⁵ Bandu boa apabakiba bakampenekia, Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, ⁴⁶ “Mme maha na akaboli ba Malagilo, abapalanga kutyanga ngongo bakwindangite kanju. Kupalamwe kupatigwa abali na bandu kuichima muchoko, kutama paali pa ichima munyumba ja kugongalela na kutola ichima mumipapala, ⁴⁷ Baponjanga akanawele nyumba yabe kongo bakakopakea kube bambone kwa magongalelo matandamau. Benia bapakupata hukumu ngolongwa muno!”

21

Lilumbo lya umama nawele

(Maluko 12:41-44)

¹ Yesu ngalola kukuingakia, ngababona matajili apabakiba bakajela malumbo gabe mulichanduku lya Nyumba ja Nnoongo, ² ngammona uyo umama jumwe nawele nhwocho akatumbukia mwenio ela ibena njokonjoko. ³ Ngalenga, “Nan-nengelanga kweli, umama nawele jonjo nhwocho ajei munkoba kikolongwa muno kapeta boa.

⁴ Magambu bandu bina uloi bange boa bapangangite malumbo gabe kubokeye mu nyonjakea ja mali yabe, nambu umama nawele jonjo, nambu nhwocho, apangite kila kilebe echapaligwa kujendekeka kulama.”

Yesu alenga kubomoligwa kwa Nyumba ja Nnoongo

(Matayo 24:1-2)

⁵ Akinapunji bange bakiba bakalongela nhwalo gwa Nyumba ja Nnoongo, libonekana lina kualala na lina mabwe ga bei ngolongwa, pamwe na malumbo agapangigwe kwa Nnoongo. Yesu ngalenga, ⁶ “Ganga goa agamagabona, kiika kingobu liigalaje ati libwe limwe panani ja lenge, kila kilebe makibomoligwa.”

Kulaga na kupotekigwa

(Matayo 24:3-14; Maluko 13:3-13)

⁷ Ngabankonya, “Aboli, ilebe yenie ipitila lii? Na kiingi nii echikipakulaya kutenda ilebe yenie ibandaki kupitila?”

⁸ Yesu ngabajanga, “Mma maha, makakoloigwaje. Magambu bandu ajingi mabapitila nu kulenga kupete lina lyango, ‘Ne nga Kilisto Nkomboi nambambuligwe na Nnoongo!’ Na ‘Kingobu kiike!’ Nambu makakengamangaje. ⁹ Pampakujoa nhwalo gwa ngondo na manjega, makajogopaje, magambu mpaka genia gapitile oti, nambu kupela kwa goa tango.”

¹⁰ Ngajendekeka kulongela, “Kilambo chimwe kiputana na kilambo chenge, kingwana chimwe

kiputana na kingwana chenge. ¹¹ Kupakube malendemelo makolongwa ga lutope kongo na kongo na njala na tauni. Kupakube na ilebe ya kuomongwa na iingi ikolongwa kuboka kumbengu. ¹² Nambu tango nu kupitilaje genia goa, bapampukilanga, bapampotekange na kumpelekanga munyumba ya kugongalela na kunnyigililanga mukipungo, bapakupelekwa nnongi ja akangwana na akatawala kwa magambu ga ku amini nenga. ¹³ Kupala unjalakiche kwabe. ¹⁴ Nnimbange mummyojo jinu, makawachangaje tango na kingobu nhwalo gwa mpakulenga nii, ¹⁵ magambu nenga namwene nampeganga malobe ga mbone, ati akangondwa binu baotolangeje kuimbalila wala kupenga. ¹⁶ Achikibelei binu na akanuna binu na akalongo, mabang'aluka mangweto na angweto mabankoma kati jinu. ¹⁷ Bandu banchimwa mangweto magambu ga liina lyango. ¹⁸ Nambu, ati lunywili lumwe lwa umutwe jinu luobaje. ¹⁹ Kukuimbalila kwinu, mamupokela ukomboi gwinu.

*Yesu alenga kubomoligwa kwa kilambo cha Yelusalemu
(Matayo 24:15-21; Maluko 13:14-19)*

²⁰ “Pampakulola kilambo cha Yelusalemu kitindiligwe na manjolinjoli, penia mmanyanga kutenda kingobu kiike penia kilambo chenye makibomoligwa. ²¹ Penia, ababi ku Yudea batililange kuitombi, ababi kunnyini babokange, na ababi kumigonda bakabujaje kunnyini. ²² Kwa magambu machoba genia

nga machoba ga hukumu, ibe goa agaandikwe galenganile. ²³ Bapakulaga akikege bina ndumbo na akinamama ababi ni ilemba eijonga machoba genia! Kwa magambu kupakube na malola makolongwa muno padunia, na kuchimwa kwa Nnoongo kupakaikilila bandu bamba. ²⁴ Bange bakomigwa kwa upanga, bange batoligwa ubanda muilambo yoa, na kilambo cha Yelusalemu makilebatigwa na bandu ba ilambo yenge, mpaka kingobu chabe kulenganila.

*Kuika kwa Mwana jwa Mundu
(Matayo 24:29-31; Maluko 13:24-27)*

²⁵ “Kupakube na iingi kulichoba na mwei na ndondwa. Ilambo ya padunia ipakube na malola magambu ga mbwele magambu ga luindo lwa mawimbi ga baali. ²⁶ Bandu mabainduka magambu ga mbwele, bakalolela ikobo eipakujipata dunia, magambu ilebe eibi kumbengu, lichoba na mwei na ndondwa ibakutikatika. ²⁷ Penia, Mwana jwa Mundu akaika mumaunde, juna makakala na kibumo ndu. ²⁸ Kingobu ilebe yenie apaipakutumbula kupitila, nnyemange na kujinula mitwe jinu kunani, magambu ukomboi gwinu ubandakile.”

*Kulandanakia kwa nkongo gwa nkoju
(Matayo 24:32-35; Maluko 13:28-31)*

²⁹ Penia Yesu ngabalengela kulandanakia kongo, “Mulolekeyange nkoju na mikongo jenge joa. ³⁰ Apamagabona maamba gatumbu kuipuka, mmanya kutenda mangobu ga mauno gaike. ³¹ Uyo, apampa kulola ilebe yenie

yakapitila, maumanyanga kube Kingwana cha Nnoongo kibi papipi kuika.

³² “Nannengelanga kweli, kibeledi chenje cha ngoe kipetaje panga kupitila genia goa.

³³ Mbengu na dunia maipeta, nambu malobe gango gapetaje.

Mmegange mio

³⁴ “Mmegange mio! Mumyojo jinu ikaikaje kulemala na ilebe, nnywagi na kubegelela na itamo yenje. Andaje, lichoba lyale lipakunhwikilila kingobu tu. ³⁵ Magambu inhwikila

anda ntambo boa abatamanga padunia poa. ³⁶ Mmegange mio, nu kujopa ku Nnoongo mangobu goa ibe nhwotolange kupata makakala ga kupeta chwapi muilebe yenie yoa eipakupitila, nu kujema nnongi ja Mwana jwa Mundu.”

³⁷ Kingobu cha mui, machoba genia, Yesu akiba akabola bandu ku Nyumba ja Nnoongo, nambu kilo akiba akajenda kukitombi cha Mizeituni nu kutama kwenio. ³⁸ Kindabi ndabi bandu boa bakiba bakajenda ku Nyumba ja Nnoongo kumpenakia jwombe.

22

Nhwalo gwa kumpuki Yesu

(*Matayo 26:1-5; Maluko 14:1-2; Yohana 11:45-53*)

¹ Mpapala gwa mikate janga jeligwa kimela, ogukemigwa Pasaka, ukiba ubandakile.

² Akakung'i akolongwa na akaboli ba Malagilo ga Musa bapalanga ndela ja kunkoma Yesu, nambu bajogopanga bandu.

*Yuda ajeketela kunng'aluka Yesu
(Matayo 26:14-16; Maluko 14:10-11)*

³ Lichetani ngilinyingi Yuda ojwakemigwa Isikalioti, jumwe jwa baba achandundame komi na abena. ⁴ Yuda ngajenda, ngapangana na akakung'i akolongwa na akalenda ba Nyumba ja Nnoongo kube apapa kunng'aluka Yesu kwabe. ⁵ Angweto ngabaalalila nu kulagana nakwe kunepa uloi. ⁶ Yuda ngajeketela, ngabe akapala ndela jambone ju kunkamuya kwabe pangamanya bandu ajingi.

*Kupanganakia chakulya cha Angwana mpapala gwa Pasaka
(Matayo 26:17-25; Maluko 14:12-21; Yohana 13:21-30)*

⁷ Lichoba lya mikate janga jeligwa kimela ngiliika. Lyenie nga lichoba lya mwana limbelele jwa lilumbo lya Pasaka. ⁸ Penia Yesu ngabakinga Petulo na Yohana, ngabalenge, “Nnyendange makatupanganakie mpapala ili tupate kulye Pasaka.”

⁹ Angweto ngabankonya, “Mpala tupangania ko chakulya?”

¹⁰ Ngabalengela, “Mpenikiange! Apampakube makajenda kunnyini, mankongana na munulome ojwapotwi kibega cha mache. Mankengamange mpaka munyumba ejapakujingila. ¹¹ Mannengela nkola nyumba, ‘Aboli bankonya, kibikole chumbi echimbakulele mpapala gwa Pasaka pamwe na akinapunji bango?’ ¹² Jwombe mannangilage chumbi

kikolongwa kugolofa chombe kipanganigwe. Mpangania mwenio.”

¹³ Ngabajendanga, ngibikikolanga kila kilebe tela andi Yesu apabalengalinge, ngabapangania mpapala gwa Pasaka.

Chakulya cha Angwana

(Matayo 26:26-30; Maluko 14:22-26; 1 Akakolinto 11:23-25)

¹⁴ Kingobu apachalenganila, Yesu ngatama kulye chakulya pamwe na achandundame bakwe. ¹⁵ Ngabalengelanga, “Mbaile muno kulye Pasaka jenje pamwe namangweto tango nu kupotekigwa. ¹⁶ Gambu nannengelanga, ndyeje kabele mpaka apipakulenganila Pasaka mu Kingwana cha Nnoongo.”

¹⁷ Penia Yesu ngatola kikombe cha divai, nganumba Nnoongo, ngalenga, “Mpokelange, mmaganange. ¹⁸ Magambu nannengelanga, nyweje kabele divai ja zabibu mpaka Kingwana cha Nnoongo apikipakuika.”

¹⁹ Kabe ngatola nkate, ngalumba, ngaumetula, ngabapaganga ngalenga, “Gongo nga mmele gwango oguboigwa kamagambu ginu. Ntendange nyenie kukungombokela.” ²⁰ Ngatenda uyo na kikombe kuboka pukulye, akalenga, “Kikombe chenje nga cha myai jango, ejijitika kwa magambu ginu kupala kulenganakia lilagano liyono. Gongo nga mmele. Ejijitika kwinu, Gange majandiko gakwetije aya jenje.

²¹ “Nambu, nnolange! Jwajo ojwambakung'aluka abi nane upamba pamecha.

²² Kweli Mwana jwa Mundu ajenda ukomigwa

anda apipangigwe, nambu kulaga kwakwe mundu ojwann’aluka.”

²³ Penia ngabatumbu konyana nga meneke kati jito ojwapakamu nhwalo gwenio.

Kutaukana mene nkolongwa

²⁴ Ngukupitila kutaukana kati ja akinapunji benia nhwalo gwa mene kati jabe ojwapakube nkolongwa kupeta bange. ²⁵ Yesu ngabalengela, “Akangwana banga Akayahudi kalongolea bandu babe kwa makakala, na angweto ukemigwa akaganja ba bandu. ²⁶ Nambu ikabe yeneje kati jinu, ibe, jwajo ojwabi nkolongwa panakati jinu nga mpaka abe nchokochoko jwa boa, na ojwabi kilongoi mpaka abe anda mmanda. ²⁷ Gambu mana, nga meneke ojwabi nkolongwa? Jwajo ojwatama pamecha kulye chakulya. Nambu nenga mbile panakati jinu anda mmanda.

²⁸ “Mangweto makiba nanenga mangobu goa gu kulondoigwa kwango, ²⁹ na andi Awabango apabangamwiye Kingwana, uyo nanenga nankamuyanga mangweto kingwana. ³⁰ Manniaganga nu kunywe pamecha jango mu Kingwana chango nu kutama muitebu yi kingwana kugahukumula makabi komi na mabena gi kilambo cha Kuisilaeli.

Yesu alondola kube Petulo apa kunkana

(Matayo 26:31-35; Maluko 14:27-31; Yohana 13:36-38)

³¹ “Simoni, Simoni! Mpenikie! Lichetani lipala lijeketeligwe kuntega mangweto, kuambugana gambone kube mabaja, andi mundu apaeba

ngano. ³² Nambu nenga nannyopile ibe imani jinu jakaobaje. Na mwenga apampakumujila, balimbe mojo akanunabinu.”

³³ Petulo ngannyanga, “Angwana, nenga mbi laachi kujenda pamwe na mwenga kukipungo, na ata kuwe.”

³⁴ Yesu ngannyanga, “Na nnenge mwe Mapetulo, tango nkokoloko kubekaje leleno mpakungana patatu.”

Kingobu chu kujogoya

³⁵ Kubokapenia Yesu ngabakonya akinapunji bakwe, kingobu panankingangita pangapotola uloi na nhuku na ilatu maka pungukigwa na nikilebe chachoa?

Ngabajanga, “Kileje.”

³⁶ Yesu ngalenga, “Nambu ngoe jwajwoa juna nhuku guloi mpaka apotole, na jwajwoa jwan-gakola lipanga mpaka auche likoti na aemele lyene. ³⁷ Magambu nannengelanga Majandiko Gachwapi galenga, ‘Akabekigwa kikuta chimwe na akabaja,’ mpaka galenganile, magambu kila eliandikigwe kunenga nenga liba kweli.”

³⁸ Akinapunji ngabalenga, “Angwana!” Nnole pamba gabi mapanga mabena, “Jwombe ngalenga, bai!”

Yesu agongalela panani pa Kitombi cha Mizeituni

(Matayo 26:36-46; Maluko 14:32-42)

³⁹ Yesu ngaboka pikilambo chenye andi pulukiba lukobo lyakwe ngajenda kukitombi cha Mizeituni, akinapunji bakwe ngabankengama.

⁴⁰ Paika kwenio ngabalengela, “Nng'ongalele kupala makalondoigwaje.”

⁴¹ Kuboka penia ngabaleka ngajenda kutaali pukuoto kuleke mundu liganga, ngakilakatila ngagongalela, ⁴² ngalenga “Awawa, andampaile kikombe chenje chukupotekigwa kimbete kutaali na nenga. Andampaile mwenga ngiti pambai neje.” ⁴³ Mpakachi kuboka Kumbengu ngampitila kummeke alimbe moja. ⁴⁴ Kiti abi ni nu kuechuka muno, ngagongalela ku kwaja liyuke ngilimpita andi matondogolo ga myai ngagatola pae.

⁴⁵ Kuboka pukugongalela ngabajendele akinapunji bakwe ngabakolela bagochile, gambu bakate kuechuka. ⁴⁶ Ngabalengela, “Mbone nng'ochelanga? Nnyimukange nng'ongalele, kupala makalondoigwaje.”

Yesu bammeka mumakakala

(Matayo 26:47-56; Maluko 14:43-50; Yohana 18:3-11)

⁴⁷ Yesu apakiba tango akalongelaga na nkenjeni gwa bandu nguika, akulongalea Yuda, jumwe jwa akinapunji bakwe. Yuda ngajenda kumpata abali Yesu kwa kunkumbatila. ⁴⁸ Nambu Yesu ngannenge, “Yuda! Bo, munng'aluka Mwana jwa Mundu kukunkumbatila?”

⁴⁹ Akinapunji bakwe bala apabalola genia ngabalenga, “Angwana, tutumia mapanga gito?” ⁵⁰ Na jumwe kati ja akinapunji ngamputa upanga mmanda jwa akung'i akolongwa, nganhweketa lichikilo lyakwe lya kalelo. ⁵¹ Nambu Yesu

ngalenga, “Nkotoke! Bai.” Ngalikunyula lichikilo lya mundu jwenio, ngalilamia.

⁵² Penia Yesu ngabalenge akakung'i akolongwa, akananhota ba akalenda ba nyumba ngolongwa ja Nnoongo na akananhota abaikanga kunkamula, “Bo, nhwikangite na mapanga na imbonga kumbukila kube nenga na poki? ⁵³ Panakiba na mangweto kila lichoba ku Nyumba ja Nnoongo mambukije. Nambu, chenje ngi kingobu chinu ni kinala chulubendu.”

*Petulo ankana Yesu
(Matayo 26:57-58; Maluko 14:53-54,66-72;
Yohana 18:12-18,25-27)*

⁵⁴ Penia ngabampukila, ngabantola nu kujenda nakwe ku nyumba ja Nkung'i Nkolongwa. Petulo akiba akakengama unyuma kutaali. ⁵⁵ Mwoto bakakungana mu uwa, na Petulo akiba pamwe na abatamangite kujota mwoto gwenio. ⁵⁶ Kingobu munkege jumwe kati ja akabanda apammona Petulo atamite penia papipi na mwoto, nga nnolokeya kipola nu kulenga, “Mundu ojo uyo akiba pamwe na Yesu!”

⁵⁷ Nambu Petulo ngakana, ngalenga, “Mwe! Ne nummanyije.” ⁵⁸ Kingobu kachoko, jonge mundu ngammona Petulo, ngalenga, “Mwenga mmi pamwe nabo.”

Nambu Petulo ngajanga, “Mwe, neje!”

⁵⁹ Kingobu kachoko mundu jonge ngalenga uyo, “Kweli ojo abonekana akiba pamwe nabo, aboka kukilambo cha ku Galilaya!”

⁶⁰ Nambu Petulo ngajanga, “Angwana ne mbi kumanyaje channongela!” Na kingobucho, ogwakiba tango akalongela, nkokoloko ngabeka.

⁶¹ Angwana ngabatendebuka ngabannolakeya Petulo na Petulo ngakombakela gaga gabalenga Angwana, “Lele tango nkokoloko nukubekaje mpakungana patatu kutenda ne umanyije.”

⁶² Penia ngapita panja ngaguta muno.

*Yesu abekigwa nhwenyo nu kuputigwa
(Matayo 26:67-68; Maluko 14:65)*

⁶³ Bandu abanchunga Yesu ngabamputanga nu kummeka nhwenyo. ⁶⁴ Angweto ngabamputanga kongo bunhwekele kumio ngabankonya, “Bamputite beneke? Nnondole!”

⁶⁵ Na angweto ngabannongela malobe majingi ga kuntukano.

*Yesu bampeleka nnongi ja Libalacha
(Matayo 26:59-66; Maluko 14:55-64; Yohana 18:19-24)*

⁶⁶ “Pukuchaga, akinanhota na akakung'i akolongwa na akaboli ba Malagilo ga Musa ngabakongana pamwe andi mahakimu, na Yesu ngabanneta nu kummeka nnongi ja Libalacha lyenie.” ⁶⁷ Ngabalenga, “Mutulengele mwe Kilisto ojwapambuligwe na Nnoongo?”

Yesu ngajanga, “Anda nannengile unhwaminije, ⁶⁸ na anda nankonyite lichwali, nnyangangaje. ⁶⁹ Nambu kuboka ngoe Mwana jwa Mundu abakutama kingonu cha kalelo ja Nnoongo juna Makakala.” ⁷⁰ Angweto boa ngabalenga, “Ikonda mwe ma Mwana ba Nnoongo?”

Jwombe ngajanga, “Mangweto nnengite, nenga nga jwenio.”

⁷¹ Angweto ngabalenga, “Bo tupala uchaili gonge? Tubene tujoine palenga!”

23

Yesu bampeleka kwa Pilato

(*Matayo 27:1-2,11-14; Maluko 15:1-5; Yohana 18:28-38*)

¹ Penia nkengeni gwoa ngujema, ngugumpeleka Yesu ku Pilato, ² ngabatumbula kuntakiana bakalenga, “Tankolela mundu jonjo akaaoya bandu bito, bakanakia bandu kulepa kodi kwa Nkolongwa jwa Loma nu kukikema eti jwombe nga Kilisto Nkomboi ojwapambuligwe na Nnoongo.”

³ Pilato ngankonya Yesu, “Mwe nga Mangwana ba Akayahudi?”

Yesu ngajanga, “Mwe nnengite.”

⁴ Pilato ngabalengela akakung'i akolongwa nankengeni gwa bandu, “Mbi kulibonaje lilemwa kwa mundu jonjo.”

⁵ Nambu angweto ngabajendekea kulenga, “Babola bandu boa ba ku Yudea babe na kijonga. Atumbula ku Galilaya na ngoe abi pamba.”

Yesu bampeleka kwa Helode

⁶ Pilato apajoa genia, ngakonya, “Bo, mundu jonjo jwa ku Galilaya?” ⁷ Apamanya kube Yesu abi pae ji kinala cha Helode, ngampeleka kwa Helode, ojwakiba Kuyelusalemu kingobu chenye. ⁸ Helode ngaala mwojo muno apammona Yesu, magambu ngajoa minhalo jakwe. Ahyobalela

ammone Yesu akatenda ikobo. ⁹ Penia Helode ngankonya Yesu machwali ndu, nambu Yesu ajangiteje lilobe. ¹⁰ Akakung'i akolongwa na akaboli ba Malagilo ga Musa ngabapitila nnongi na ngabantakiana Yesu ngumbi ndu ngolongolo. ¹¹ Helode pamwe na manjolinjoli gakwe, ngagankoya oni Yesu nu kuntendela nhwenyo, kuboka penia ngabankwindiya ngobo ja kingwana, ngabammuyanga kwa Pilato. ¹² Helode na Pilato, pukutumbula bakibanga na bulwa, nambu kuboka lichoba lyenie ngababe maganja.

Yesu ahukumigwa kuwe

(Matayo 27:15-26; Maluko 15:6-15; Yohana 18:39-19:16)

¹³ Pilato ngakema ngongano ja akakung'i akolongwa na akiilongoi ba bandu, ¹⁴ na ngabalengela, “Mannetangite mundu jonjo kwango malenga akiba akaoyanga bandu. Ngoe mpenakiange! Kuboka pa kuingakia kilebe chenie nnongi jinu, nammwenije na lilemwa wala limwe nhwalo gwa ngumbi yinu kwakwe. ¹⁵ Nambu ne tuje, ati Helode alibwenije lilemwa lyalyoa magambu ammujiakie kwango. Kweli kibije kilebe chachoa echakamwile mundu jonjo cha kupaligwa kuwe. ¹⁶ Kuyenie, amulicha aputigwe iboko, kuboka penia nannekekea.” Majandiko gange gakwetije aya ja ¹⁷ Kila lichoba lya Mpapala gwa Pasaka, Pilato akiba nu lukobo lwa kunnyogolela mpungwa jumwe.

¹⁸ Nambu boa ngabachobela pamwe, “Akomigwe! Mannekeke Balaba kwito!”

¹⁹ Balaba akiba ajigiligwe mukipungo magambu

gu kujambukia kijonga kunnyini uyo pamwe nu ukoma.

²⁰ Pilato ngapala kunnekekea Yesu, penia ngalongela nabo kabele. ²¹ Nambu angweto ngabachobela, “Mammambe munchalaba! Mammambe munchalaba!”

²² Pilato ngabalengela mala ja patatu, “Atei ubaja gani? Ne mbi kulibonaje lilemwa elyapaligwa komigwa! Namputa iboko nu kunnekekea.”

²³ Nambu angweto ngabayangala kuchobela kanonoya, kube Yesu kupala abambigwe munchalaba, pukujomolela Pilato ngabajeketela.

²⁴ Pilato gatenda agabapalanga gakamuligwe.

²⁵ Pilato ngannekeke mundu ojwabampala, ojwakajiligwa mukipungo gambu gwa kijonga na ukomi, ngankamuya Yesu kwabe bantendelange andi pabapalanga.

Yesu atenda kubambigwa

(Matayo 27:32-44; Maluko 15:21-32; Yohana 19:17-27)

²⁶ Manjolinjoli apabampeleka Yesu, undela apabakiba bakajabula, ngabakongana na mundu jumwe ojwakemigwa Simoni jwa Kulene, ojwakiba akabokela kunng'onda. Ngabampukila, ngabantweka nchalaba aupotole, kunyuma ja Yesu.

²⁷ Nkenga nkolongwa gwa bandu ngugunkengama, kati jabe bakiba akikege abakiba bakakokaleka na kung'utila. ²⁸ Yesu ngabagalambukila nu kulenga, “Makina mama ba Kuyelusalemu! Makang'utije nenga, nambu nng'uta kwa magambu ginu na magambu ga ingota yinu. ²⁹ Magambu machoba gatenda

kuika penia bandu mabalenga, ‘Mbaya jabe akege bangabe na mwana na bangajonga ingota!’³⁰ Kingobu chenye, bandu nga apabapakuilengela itombi, ‘Mutuponelange!’ Ni itombi ichokoichoko, ‘Tuekelelange!’³¹ Gambu, anda bandu batenda yene kwa nkongo mmehe, ipakubebo kwa nkongo nnyomo?”

³² Bakibanga bandu akabena uyo, akabaja, bakomigwe pamwe na Yesu. ³³ Apabaikanga paali apakemigwe, “Kitongo cha Mutwe,” ngabammamba Yesu penia, pamwe na akabaja abena bala, jumwe kingonu chakwe cha kalelo na jumwe kangeja. ³⁴ Yesu ngalenga, “Awawa malekekeyange malemwa gabe magambu bamanyije echibakamula.”

Ngababagana ngobo yakwe kwa kuoma ki-umbuumbu. ³⁵ Bandu bakiba penia bakalolela kingobu akiilongoi ba Akayahudi apabantendela nhwenyo, “Akombwile bange, ngoe akikombole mwene, anda jwombe nga Kilisto Nkomboi, ojwapambuligwe na Nnoongo!”

³⁶ Manjolinjoli ngabantende nhwenyo uyo, ngabannyendela ngabampe siki, ³⁷ bakalenga, “Anda kweli mwe Mangwana ba Akayahudi, mikikombole mmene.”

³⁸ Panani ja nchalaba ngababeka kibao echibaandike yene, “Jonjo nga Nngwana jwa Akayahudi.”

³⁹ Jumwe kati ja akabaja abakiba babam-bigwe panchalaba, ngantukana akalenga, “Bo, mweje nga Kilisto Nkomboi ojwapambuligwe na Nnoongo? Mikikombole mmene na twe uyo.”

⁴⁰ Nambu mmaja jonge jola ngankalapila nnyakwe akalenga, “Mwe kunnyogopaje Nnoongo? Mwe mpatite hukumu andi ujaje. ⁴¹ Mwe na nenga tupaligwa kupata hukumu jenje, magambu ganga nga malepo ga agatukamwile, nambu mundu ojo akamwije kilebe kibaja.” ⁴² Penia ngannengela Yesu, “Yesu ungombakele ne kingobu apampakujingi mu Kingwana chinu.”

⁴³ Yesu ngannyanga, “Nannenge kweli, lele mma pamwe na nenga kupepo.”

Kiu cha Yesu

(Matayo 27:45-56; Maluko 15:33-41; Yohana 19:28-30)

⁴⁴ Ikiba anda saa sita ja mui, lichoba ngilileka kujaka na lubendu nguluekelela dunia joa mpaka saa tisa, ⁴⁵ panjia ejikiba jibekigwe panakati ja Nyumba ja Nnoongo ngijipachuka ipande ibena kuboka kunani mpaka pae. ⁴⁶ Yesu ngaguta kanonoya, “Awawa, mukuboko jinu nubeka mwojo gwango.” Apajomola kulenga genia ngajomoka.

⁴⁷ Penia kilongoi jwa akalenda ba Loma apalola agapitile, ngannumba Nnoongo akalenga, “Kweli ojo akiba mundu jwa mbone jwa Nnoongo!”

⁴⁸ Bandu boa abakiba bakonganinge penia kulola kilebe chenie, apabalola genia agapitile, ngababuja kachabe bikikiputa itibi yabe kukuechuka. ⁴⁹ Akaganja mundu boa pamwe na akikege bala abankengima kuboka ku Galilaya, ngabajema kutaali bakalolela kilebe chenie.

Machiko ga Yesu
(Matayo 27:56-61; Maluko 15:42; Yohana 19:38-42)

⁵⁰ Kukiba na mundu ojwakemigwa Yusufu, akiba mundu jwa mwojo gwa mbone akatenda agunhwalali Nnoongo na akiba jumwe kati ja bandu bilibalacha likolongwa li Kiyahudi, ⁵¹ jwenio ngakana kujeketela chabaamua akilongoi ajabe. Yusufu akiba aboka kukijiji chimwe cha Akayahudi echikikemigwa Alimatayo. Akiba akalendela kuika kwa Kingwana cha Nnoongo. ⁵² Ngajenda kwa Pilato, ngajopa bampe mmele gwa Yesu. ⁵³ Penia ngauluya mmele gwa Yesu kuboka munchalaba, ngaubiligila chanda cha kitani, ngaubeka mulikabuli elikiba baembite pili-ganga, elikiba tango lyanatumikaje. ⁵⁴ Lichoba lyenie likiba ijumaa, nu kupanganikia kwa Lichoba lya Kupomalela.

⁵⁵ Akikege abankengema Yesu kuboke ku Galilaya ngabankengama Yusufu na ngibili-bona likabuli na mmele gwa Yesu pubekigwe. ⁵⁶ Kuboka penia, ngababuja ukaja, ngabapanganila mauta ginakunungila nu kuupakaya mmele gwa Yesu.

Lichoba lya Kupomalela ngabapomolela andi apiamuligwe na Malagilo.

24

Kuyoka kwa Yesu
(Matayo 28:1-10; Maluko 16:1-8; Yohana 20:1-10)

¹ Jumapili kindabindabi muno, akikege bala ngabajenda kulikabuli bapotwi mauta ginakunungila agapanganile. ² Ngibilikolela libwe lela lipilimbiigwe libi pambwega ja nniango gwa likabuli. ³ Apabajingila nkati, bubwenije mmele gwa Nngwana Yesu. ⁴ Apabakibanga tango bakaomwanga ku nhwalo gwenio, kingobutu akinalome abena abakwindite ngobo ina kung'ala muno, bajemite papipi nabo. ⁵ Akikege benia ngababeganga na mbwele, ngabalitanga. Penia bandu bala ngabakonya, “Mboni mampalanga ojwabi mmomi kati ja abawile? ⁶ Abije pamba, ayokite. Nkombokelange agannengelanga apakiba kwako ku Galilaya, ⁷ ‘Mwana jwa Mundu mpaka abekigwe kwa bandu akabaja, angweto mabammamba munchalaba na lichoba lya tatu mayoka.’ ”

⁸ Penia akinamama benia ngabagakombokela malobe gakwe, ⁹ ngababujanga kuboka pilikabuli, ngabapeganga achandundame bala komi na bamwe na akinapunji bange nhwalo gwa ilebe yenie yoa. ¹⁰ Benia abalenga nhwalo gwenio kwa achandundame nga, Maliamu Magidalena, Yoana na Maliamu amamundu Yakobo, pamwe na akanamama bange ababakalongwana nabo. ¹¹ Achandundame ngabagatolanga malobe genia anda gambonije, nyenie baamingije. ¹² Nambu Petulo ngaboka, ngajabu lubelo mpaka kumambi. Apalita kulinga nkati, ngajibona chanda jika tu. Ngabuja ukaja kongo akaomwanga ku genia agapitile.

*Mwanja kujenda ku Emau
(Maluko 16:12-13)*

¹³ Lichoba ulyo, abele kati ja akinapunji bakwe Yesu ngababe bakajenda ku kijiji chimwe echikikemigwa Emau, kulipa kwakwe maili saba kuboka Kuyelusalemu. ¹⁴ Bakibanga bakalongelanga genia goa agapitile. ¹⁵ Apabakibanga bakalongelanga na kugawachila, Yesu mwene ngapitila, ngatyanga pamwe nabo, ¹⁶ ngabammona kwa mio, nambu bummanyije.

¹⁷ Yesu ngabakonyanga, “Nnongelangani kongu makajendanga?”

Angweto ngabajemanga nu, kumio kwabe bakiba baechwike. ¹⁸ Jumwe ojuwakemigwa Keleopa, ngannyanga, “Bo, mwe nga mageni jika jinu Kuyelusalemu mangamanya agapitile kwenio machoba gano?”

¹⁹ Benia ngabajanga, “Nhwalo nike?” Angweto ngabannyanga,

“Nhwalo ogugumpatite Yesu jwa Nazaleti,” ngabannyanga. “Mundu jonjo akiba nnondoli jwa Nnoongo juna uwecho gwa ukamula na kubola nnongi ja Nnoongo na nnongi ja bandu boa. ²⁰ Akakung’i na akiilongoi bito ngabampiya aukumigwe kuwe, ngabammamba munchalaba. ²¹ Na ngutuhyobalela kutenda jwenio mabakombola bandu ba Kuisilaeli! Genia goa, tangu gapitile lele lichoba lya tatu kuboka pa kutendigwa genia. ²² Bange akikege ba kachito butujitwie mwojo. Bajeilinge kulikabuli kindabi, ²³ Nambu bubwenije mmele gwakwe. Ngababujanga ngabalenga angweto bapiti mpakachi kuboka kum-

bengu jwabalengi kube abi mmomi. ²⁴ Bandu bito bange ngabajabu kuingikia nhwalo gwenio gubalengite akikege, nambu benia bamwenije.”

²⁵ Kuboka penia Yesu ngabalengela benia, “Mbone mmi makajinga yene, na myojo jinu kujundupa ku amini ilebe yoa ibalenga akalon-doli ba Nnoongo! ²⁶ Apaligweje Kilisto Nkomboi ojwapambuligwe na Nnoongo kupotekigwa, na yene ajingile mukibumo chakwe?” ²⁷ Na Yesu ngabalandulila angweto Majandiko goa agan-nenga mwene, kutumbu kitabu cha Musa na majandiko goa ga akalondoli Nnoongo.

²⁸ Angweto pabakibandakila kijiji chibikijen-delelaga, Yesu ngajiga anda apa kukipeta kujen-dekea na mwanja, ²⁹ Nambu benia ngaba nnyopa kulenga, “Ntame upambano natwenga lichoba litipike na lubakube lubendu.” Yenie ngajenda kupomolela na benia. ³⁰ Ngatama pae kulye nabenia, ngatola nkate, ngannumba Nnoongo ngaumetula ngabapeganga. ³¹ Kingobu tu mio gabe ngagaotola kummona Yesu, nambu jwombe ngaoba paali penia. ³² Ngabalengelana bene kwa bene, “Bo myojo jito jijakiteje nkati jito kingobu apatulandulila Majandiko kundela kola?”

³³ Benia ngabajimukanga kingobucho ngababuja kukilambo cha Kuyelusalemu, kwenio ngabakolela achandundame komi na jumwe bakonganinge pamwe na bange. ³⁴ Na ngabalenga, “Angwana bayokite kweli, ampiti Simoni!”

³⁵ Bandu benia ngabalandulila agapitile kundela, na apabammanyanya Nngwana apakiba akametula nkate.

*Yesu bapiti akinapunji bakwe
(Matayo 28:16-20; Maluko 16:14-18; Yohana
20:19-23; Itendwa 1:6-8)*

³⁶ Kingobu benia akabena pabalandulila genia, Yesu mwene ngajema panakati jabe nu kulenga, “Tengela jibe kwinu.”

³⁷ Angweto ngabajituka nu kube na mbwele, bakita bilibweni lihoka. ³⁸ Nambu jwombe ngalenga, “Mbone nhwechukanga? Mbone mmi na mbwele mummyojo jinu? ³⁹ Nnole maboko gango na makongono gango mammanya kube nga nnenga. Umbapayange mmone, magambu lihoka likwetije mmele na iyupa andi pummonanga.”

⁴⁰ Ngalenga genia nakalayanga benia maboko na makongono gakwe. ⁴¹ Pabakibanga tango bangaamini magambu ga laa jabe, na kongo bakaomwangwa, jwombe ngabakonya, “Nkweti kilebe chachoa chu kulye?” ⁴² Benia ngabampe kipande cha chamaki ju kuteleka, ⁴³ ngatola ngalye boa ngabammona.

⁴⁴ Penia ngabalengela, “Chenje nga chinannen-gelanga tango panakiba pamwe namangweto, kila kilebe echikiandikigwe nhwalo gwango nenga, mu Malagilo ga Musa na kitabu cha akalondoli, na Zabuli kilenganile lele.”

⁴⁵ Penia ngabawekula mawacho gabe ibe baga-manye Majandiko Gachwapi. ⁴⁶ Ngabalengela, “Nga apiandikwe, kube Kilisto Nkomboi mabambigwa na lichoba lya tatu mayoka kuboka kwa abawile, ⁴⁷ na ku liina lyakwe nhwalo gwa kulapa mabaja na kulekekigwa malemwa mpaka oti utangachigwe mwilambo yoa, kutumbu

Kuyelusalemu. ⁴⁸ Mangweto nga makachaili bu nhwalo gongo. ⁴⁹ Ne namwene manunnetela jwajo Awawa ojubalagila. Nambu munnen-danga ukongo kunnyini mpaka pampakupoke makakala agaboka kunani.”

Yesu atoligwa kujenda kumbengu

(Maluko 16:19-20; Itendwa 1:9-11)

⁵⁰ Penia ngabalongolea panja ja nnyini mpaka ku Betania, ngatondobea maboko gakwe kunani, ngabalumika. ⁵¹ Apakiba akalumika, ngabalekanga, ngatoligwa kumbengu. ⁵² Angweto ngabanng'ongalela, penia ngababujanga Kuyelusalemu babi na laa ngolongwa, ⁵³ mangobu goa ngabatamanga kuibanja ya Nyumba ja Nnoongo bakannumba Nnoongo.

Ngindo New Testament 2015
The New Testament in the Ngindo language of
Tanzania, 2015

copyright © 2015 The Word for the World

Language: Ngindo

Translation by: The Word for the World

Contributor: The Word For The World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d5116cc2-3c1c-51ad-b1b2-7dde35a6f8cb